

Osavuosisikatsaus III

1.1.-30.9.2020

Nurmijärvi

Sisältö

	JOHDANTO	1
1	Yleinen talouden kehitys	2
2	Henkilöstö	4
3	Työttömyys ja väestömäärän kehitys	5
4	Talousarvion toteutuminen	
	4.1. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	8
	4.2. Rahoitusosan toteutuminen	11
	4.3. Investointiosan toteutuminen	13
	4.4. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	14
	4.5. Käyttötalousosan toteutuminen	16
	Sosiaali- ja terveystoimiala	19
	Konsernipalvelut	23
	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	26
	Ympäristötoimiala	30
	Nurmijärven Vesi-liikelaitos	38
	Aleksia-liikelaitos	43
	Tytäryhteisöt	45
5	Talousarviomuutokset	56

JOHDANTO

Nurmijärven kuntakonsernin talouden ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan valtuustolle neljännesvuositain siten, että ensimmäinen osavuosikatsaus toteutetaan maaliskuun lopun tilanteesta, toinen kesäkuun, ja kolmas syyskuun lopun tilanteesta. Viimeinen koko vuoden kattava raportointi toteutuu osana konsernitilinpäätöstä.

Osavuosikatsaukseen sisältyy talouden toteumatietojen lisäksi valtuustoon nähden sitovien vuositavoitteiden toteumatiedot, konserniyhteisöjen talouden ja toiminnan raportointi sekä päivitetty tilinpäätösennuste.

Mahdolliset talousarviomuutokset käsitellään talousarviovuoden aikana pääsääntöisesti osavuosikatsausten yhteydessä. Kuitenkin kiireelliset ja taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävät muutokset tulee tuoda viipymättä valtuuston käsiteltäväksi. Osavuosikatsauksen viimeisessä luvussa on esitetty talousarviovuoden aikana toteutetut talousarviomuutokset sekä kunkin osavuosikatsauksen yhteydessä valtuustolle esitettävät mahdolliset uudet muutokset.

Kunnan taloudellinen tilanne on kiristynyt lähivuosien aikana merkittävästi. Vuonna 2018 kunnan tilikauden tulos oli noin 12,1 milj. euroa alijäämäinen ja vuonna 2019 tulos painui 15,8 milj. euroa alijäämäiseksi. Alijäämäisten vuosien taustalla on vaikuttanut erityisesti käyttötalousmenojen ja verotulojen kasvun välinen epäsymmetria. Kun palvelutuotannon nettomenojen kasvu aikavälillä 2016-2019 on ollut 29 miljoonaa euroa, on verotulojen kasvu jäänyt 8,2 miljoonaan euroon. Verotulojen kasvun alavireisyys viime vuosina on erityisen huolestuttavaa, sillä taloussuhdanteen huippuvuodet ovat ajoittuneet samalle ajanjaksolle.

Lainakanta on tilikausien 2011-2019 aikana kasvanut 75,6 milj. eurosta 199,5 milj. euroon. Suhteellisen lyhyessä ajassa kunnan lainakanta on lähes kolminkertaistunut ja kuluvan vuoden osalta lainakannan arvioidaan nousevan 210 milj. euron tuntumaan. Kunnan velkaantumisen voidaan katsoa olevan kroonista ja kielivän kunnan merkittävistä talouden haasteista.

Korona-pandemiasta ja sote-menojen ennakoitua suuremmasta kasvusta johtuen kunnan kuluvan vuoden tilinpäätösennuste on heikentynyt merkittävästi alkuperäisestä talousarviosta. Alijäämäennuste on syyskuun lopun tietojen perusteella asettumassa noin 1,5 milj. euroon, kun alkuperäinen talousarvio on noin 6,9 milj. euroa ylijäämäinen. Alijäämäennusteessa on huomioitu 2,1 milj. euron toimitilojen tasearvojen alaskirjaukset,

joita joudutaan tekemään toimitilojen sisäilmaongelmien perusteella.

Syyskuun loppuun mennessä kunnan käyttötalous on toteutunut lähes talousarvion mukaisesti, toimintakatteen ollessa 159 milj. euroa. Käyttötalouden toteutumisessa tulee huomioida, että sote-menot näkyvät kunnan kirjanpidossa edelleen talousarvioon perustuvan ennakkolaskituksen mukaisena. Sosiaali- ja terveystalouden tilinpäätösennuste on noin 9,4 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompi, jolloin syyskuun lopun toteuma antaa vain viitteellisen kuvan käyttötalouden kehitymisestä.

Verotuloennuste on edelleen alkuperäistä talousarviota huomattavasti heikompi, mutta parantunut kuitenkin edellisistä osavuosikatsauksista. Verotulojen arvioidaan Kuntaliiton lokakuun veroennusteen perusteella laskevan alkuperäisestä talousarviosta noin 8,5 milj. euroa. Verotulojen laskua sekä sote-menojen kasvua kompensoi valtion kunnille maksamat koronatuot, joita Nurmijärvellä arvioidaan kertyvän kuluvana vuonna yhteensä noin 8,2 milj. euroa.

Kunnan omassa palvelutuotannossa koronan nettomääräisten talousvaikutusten arvioidaan jäävän kohtuulliseksi. Muun muassa varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen merkittävää alenemaa kompensoi koulukuljettuksista, perusopetuspalveluiden ateriahuollosta ja joukkoliikenteestä syntyvät säästöt.

Kunnan talousennuste näyttäytyy vuodesta 2021 lähtien erittäin synkkänä, kun valtion koronatuot kunnille vähenyvät ja lopulta poistuvat vuodesta 2022 lähtien. Kunnan hallituksen tulevan vuoden talousarvioesityksessä alijäämiä arvioidaan suunnitelmakautena 2021–2023 muodostuvan yhteensä noin 10 milj. euroa. Myös velkaantuminen on suurista investoinneista johtuen voimakasta. Talousennuste heikkenee edelleen vuodesta 2024 alkaen mm. ennakoitujen käyttötalousmenojen ja poistojen nousun myötä. Verotulojen arvioidaan kasvavan tulevaisuudessa, mutta tulorahoitus on rakenteellisesti jäänyt liian alhaiseksi nykyiseen käyttötalousmenojen, investointimenojen ja poistojen tasoon nähden. Tämä aiheuttaa kunnalle sekä kirjanpidollisia alijäämiä pitkälle tulevaisuuteen sekä velkaantumisen kiihtymistä. Rakenteellisen rahoitusvajeen korjaaminen edellyttää sekä palvelutuotannon tehostamista että investointitalouden supistamista. Myös tulorahoituksen vahvistamista veronkorotuksin tulee arvioida kunnan talouden sopeuttamistyössä.

1 YLEINEN TALOUDEN KEHITYS

Korona-pandemia on kurittanut Suomen taloutta, joka oli vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä noin 6,5 % pienempi kuin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Kokonaisuudessaan BKT:n ennustetaan supistuvan 4,5 % vuonna 2020. Suomen talous oli jo ennen pandemiaa ja siihen liittyvää epävarmuutta ajautunut alavireistyvän globaalitalouden mukana taantumaan. Suomen talouden ennustetaan supistuvan tänä vuonna, kuten muidenkin talouksien maailmanlaajuisesti, mutta lähtevän maltilliseen kasvuun tulevina vuosina.

BKT:n arvioidaan supistuvan 4,5 % vuonna 2020. Kuluvana vuonna kaikki kysyntäerät tulevat heikkenemään ja BKT:n laskuun vaikuttaa merkittävimmin viennin supistuminen 13 prosentilla. Yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit tulevat vähenemään merkittävästi kuluvana vuonna ja varsinkin yksityisten investointien osalta loppuvuosi näyttää heikolta. Työllisyyden arvioidaan supistuvan 2 %, koska työmarkkinat eivät vedä työvoimaa tällä hetkellä. Työllisyyden lasku ja lomautettujen suuri määrä kohottavat työttömyysasteen 8 prosenttiin. Ansiotason ennustetaan kohoavan tänä vuonna 1,7 % ja inflaation pysyvän maltillisena kuluvana ja tulevina vuosina.

Suomen talouskasvun ennustetaan olevan vuonna 2021 noin 2,6 % ja varsinkin yksityisen kulutuksen ennustetaan elpyvän ensimmäisenä viennin ja maailmantalouden vanavedessä. Tilanne ei kuitenkaan ole vielä ohi ja ennusteet pohjautuvat oletukselle, että pandemia ei nosta laajamittaisesti päätään meillä tai maailmalla. Yksityisten investointien oletetaan elpyvän vasta, kun kasvunäkymät ovat varmistuneet ja tuotantokapasiteetti saatu korkealle tasolle. Julkisen talouden epidemiaa lievittävien toimien myötä Suomen julkisen talouden alijäämä syvenee ja julkinen talous velkaantuu lisää yli 20 mrd. euroa vuoden 2020 aikana. Velkaantuminen poikkeusoloissa on ollut perusteltua, mutta huolestuttavaa on julkisen talouden rahoituksellinen epätasapaino, jonka seurauksena julkinen talous pysyy kroonisesti alijäämäisenä ja velkaantuminen jatkuu myös epidemian jälkeen.

Vuonna 2022 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,7 %, jota tukee kone- ja laiteinvestointien vahvempi kysyntä sekä kansainvälisesti että kotimaassa ja talouskasvun myötä koheneva taloudellinen toimeliaisuus ja työllisyys. Kriisiä edeltänyt BKT:n taso saavutetaan vuonna 2023. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2023–2024 talouskasvu hidastuu talouden rakenteellisista tekijöistä johtuen ja työpanos supistuu työikäisen väestön määrän vähentyessä ja osallistumisasteen paraneminen pysähtyy.

	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	1,1	-4,5	2,6	1,7	1,6	1,5
Bruttokansantuote, mrd. euroa	241	233	242	250	259	269
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,4	1,2	1,4	1,5	1,6
Työttömyysaste, %	6,7	8,0	8,2	8,0	7,8	7,6
Työllisyysaste, %	72,5	71,2	71,0	71,5	71,8	71,9
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9	-3,1	-2,7
Valtio	-1,2	-7,2	-4,4	-3,2	-2,5	-2,1
Paikallishallinto	-1,1	-0,4	-1,0	-1,1	-1,0	-1,0
Sosiaaliturvarahastot	1,4	-0,1	0,3	0,4	0,5	0,4
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,7	-5,3	-3,6	-3,0	-2,6	-2,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,2	70,2	72,8	74,3	75,3	76,0
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	44,2	53,3	55,6	56,6	57,5	57,9
Tuotantokulu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹⁾	1,0	-4,1	-2,4	-1,6	-0,7	-0,0

¹⁾ Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä

Lähde: Suomen keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä, Taloudellinen katsaus syyskuu 2020, VM

Keskipitkällä aikavälillä, vuosina 2023–2024, talouskasvu hidastuu, mutta jatkuu selvästi potentiaalisen tuotannon kasvua nopeampana. Historiaan nähden keskipitkälle aikavälille odotettu kasvu on vaimeaa, mikä johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä ja taantumasta. Talouden kasvupotentiaalia heikentävät taantumasta johdettu investointien supistuminen, työikäisen väestön väheneminen ja työttömyyden kasvu, joka voi osittain muuttua rakenteelliseksi työttömyysjaksojen pitkittyessä.

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna 7,7 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Suomen julkisessa taloudessa vallinnut tulojen ja menojen epätasapaino pienenee lähivuosina, mutta on edelleen 2,7 % suhteessa BKT:hen, eli n. 7 mrd. euroa vuonna 2024. Julkinen talous on ollut rakenteellisesti alijäämäinen jo ennen taantumaa vallinneessa suhdannehuipussa ja samat rakenteelliset ongelmat väestön ikääntymisen aiheuttamista menopaineista ja työllisten määrän laskusta tulevat vain kasvattamaan julkista velkasuhdetta koko 2020-luvun ajan. Vallitsevien arvioiden mukaan julkisen talouden vahvistaminen 5 mrd. eurolla vuoteen 2026 mennessä vaikuttavin toimenpide vakauttaisi velkasuhteen 70–75 prosenttiin 2020-luvun aikana. Velkasuhteen palauttaminen vuoden 2019 tasolle, eli 60 prosentin tuntumaan, 2020-luvun aikana edellyttäisi puolestaan julkisen talouden vahvistamista noin 10 mrd. eurolla.

Maan hallitus on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia useilla toimenpiteillä vuoden 2020 lisätalousarvioissa. Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide on vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu tukipaketti, joka koostuu peruspalveluiden valtionosuuksien korotuksesta (770 milj. euroa), sairaanhoitopiirien tukemisesta (200 milj. euroa), harkinnanvaraisten valtionosuuden korotuksesta (50 milj. euroa) ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta (520 milj. euroa) vuosille 2020 ja 2021. Edellä mainitut lisäykset ovat määräaikaista.

On kuitenkin selvää, että valtion kompensatiot tulevat kattamaan vain osan koronan kuntatalousvaikutuksista. Siten kuntien ja sote-kuntayhtymien omaehtoinen talouden tasapainotustyö tulee korostumaan jo kuluva vuodesta lähtien. Kuntatalouden tilanne oli erittäin heikko jo ennen koronakriisiä, mikä osaltaan luo merkittäviä haasteita tasapainotustyölle.

Kuluva vuonna kuntien toimintamenojen kasvun arvioidaan jatkuvan noin 4,9 prosentin vuosivauhdilla. Menoja kasvattavat koronan rinnalla väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset kuntatalouden toimintaa laajentavat menolisäykset. Vuonna 2021 paikallishallinnon alijäämä kasvaa kuluva vuoden elpymisestä huolimatta. Tähän vaikuttaa erityisesti paikallishallinnon tulorahoituksen romahtaminen, kun kuntatalouden määräaikainen tukipaketti päättyy. Kustannusten kasvua lisäävät myös kuluvalta vuodelta siirtyvät terveydenhuollon hoitojonot ja kunta-alan kesäkuussa sopimat palkankorotukset, joiden kustannukset painottuvat vuoteen 2021.

Kuntatalouden tuloista yli puolet muodostuu verotuloista. Suhdanteen nopea heikkeneminen supistaa verotuloja voimakkaasti. Tukitoimien ansiosta kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan kasvavan yllättävänkin vahvaksi. Tämä heijastuu positiivisella tavalla myös toiminnan ja investointien rahavirtaan heikon edellisen vuoden jälkeen, mutta siitä huolimatta toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan -0,8 mrd. euroa. Tämän perusteella kuntatalouden velkaantumisen ennustetaan jatkuvan edelleen voimakkaana, kun valtion tukitoimet lakkaavat.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-29,8	-30,5	-32,0	-32,9	-34,0	-35,1
2. Verotulot	23,0	23,6	24,6	24,7	25,4	26,1
3. Valtionsuudet, käyttötalous	8,7	10,7	10,1	10,3	10,9	11,3
4. Rahoitusuotot ja kulut, netto	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2
5. Vuosikate	2,2	4,1	3,0	2,4	2,6	2,6
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,3	1,2	-0,1	-0,7	-0,6	-0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	2,2	4,1	3,0	2,4	2,6	2,6
10. Satunnaiset erät	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
12. Tulorahoitus, netto	1,7	3,6	2,4	1,9	2,1	2,1
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,8	-5,9	-5,7	-5,6	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3
15. Investoinnit, netto	-4,0	-4,4	-4,5	-4,4	-4,3	-4,4
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-2,3	-0,8	-2,0	-2,5	-2,2	-2,3
17. Lainakanta	21,9	23,0	25,3	28,1	30,6	33,1
18. Kassavarat	6,3	6,8	7,3	7,8	8,3	8,7
19. Nettovelka (lainat-kassavarat)	15,6	16,2	18,1	20,3	22,3	24,4

Lähde: Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2019-2024, mrd. euroa, käyvin hinnoin. Kuntatalousohjelma 2021-2024

2 HENKILÖSTÖ

Henkilöstökulut	Tot. 2020 1-9	Tot. 2019 1-9	TA 2020 + muutokset	TP 2020 Enn.*	TP 2019	Ero TP Enn./ TP 2019
Palkat ja palkkiot	-44 646 130	-44 100 802	-61 133 256	-74 943 497	-59 485 128	-15 458 369
Henkilösivukulut	-11 155 827	-10 976 978	-14 919 494	0	-14 768 300	14 768 300
Eläkekulut	-9 710 329	-9 669 532	-12 724 370		-12 879 748	12 879 748
Muut henkilösivukulut	-1 445 498	-1 307 446	-2 195 124		-1 888 552	1 888 552
Yhteensä	-55 801 956	-55 077 780	-76 052 750	-74 943 497	-74 253 428	-690 069

* Järjestelmäteknisistä syistä TP-ennustetta ei saa eriteltyä palkkoihin ja henkilösivukuluihin

Palvelussuhteet	Tot. 2020 1-9		Tot. 2019 1-9		TP 2019		TP 2018	
Vakinaiset	1 336	75 %	1 337	74 %	1 327	77 %	1 857	76 %
Määräaikaiset (ml. sijaiset)	444	25 %	464	26 %	406	23 %	583	24 %
Yhteensä	1 780	100 %	1 801	100 %	1 733	100 %	2 440	100 %

HTV3 *	Tot. 2020 1-9	Tot. 2019 1-9	TP 2019	TP 2018
Kunta ja liikelaitokset yhteensä	970	976	1 322	1 822

Henkilöstöohjelma 2020 – 2021 eli Ilmiöntekijöiden käsikirja

Uusi henkilöstöohjelma eli Ilmiöntekijöiden käsikirja hyväksyttiin kunnanhallituksessa 16.3.2020 (56§). Henkilöstöohjelma ohjaa henkilöstötyötä ja johtamista. Henkilöstöohjelman toteutus- ja viestintäsunnitelma tehtiin kesäkuussa ja toimeenpano jatkui elokuussa.

Henkilöstömäärän ja -kulujen kehitys

Kunnan henkilöstömäärä 30.9.2020 oli yhteensä 1780 eli 1,2 % vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Vakituista henkilöstöä oli 1336 (v. 2019: 1337), sijaisia ja muita määräaikaisia 444 (463), sisältäen 12 (16) työllistettyä. Kunnan henkilöstömäärän kehityksen rinnalla seurataan henkilötöyvuosi -tunnuslukua (HTV3), joka kuvaa toteutunutta työpanosta kaikki poissaolot huomioiden. Kesäkuun loppuun mennessä HTV3 oli 970 (v. 2019: 976, -0,6 %).

Kesäkuun loppuun mennessä henkilöstön poissaolojen määrä nousi 5 %, koska työntekijöitä ohjeistettiin olemaan poissa töistä kaikkien hengitystieoireiden vuoksi ja pitämään tuotannollisista syistä vuosilomia ja muita työ/virkavapaita. Toisaalta sairauspoissaolojen ja työtaturmien määrät vähenivät. Syyskuun tilanteessa vuosilomien ja sairauspoissaolojen määrä on kuitenkin jo samalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Koulutuspoissaoloja on edelleen selvästi vähemmän ja työtaturmia on sattunut 40 % vähemmän. Vapaaehtoisia palkattomia vapaita on pidetty yhteensä 2247 päivää, mikä on kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen nähden.

Syyskuun loppuun mennessä henkilöstökulut olivat yhteensä 55,8 M€, mikä on 757 000 euroa edellistä vuotta

enemmän. Kunta-alan työehtosopimuksista sopimuskaudelle 1.4.2020 - 28.2.2020 sovittiin pitkien ja työtaisteluhkia sisältäneiden neuvottelujen jälkeen toukuun lopussa. Sopimukset sisältävät mm. kilpailukykyso- pimuksessa sovittujen työajan pidennysten poistumisen, palkankorotuksia ja mahdollisuuden sopia lomarahavapaista suoraan esimiehen ja työntekijän välillä. Palkkojen yleiskorotukset (0,87 – 1,22 %) tulivat voimaan 1.8.2020 alkaen ja uudet lyhennetyt työajat 31.8.2020 mennessä.

Koronaepidemian vaikutuksia

Epidemian rajaamiseksi asetetut valtakunnalliset ja paikalliset toiminnan rajaukset ja maan poikkeusolot vaikuttivat maaliskuun puolivälistä alkaen kunnan henkilöstön työhön monin tavoin. Palvelutoiminta ja henkilöstön työskentely sopeutettiin muuttuneisiin palvelutarpeisiin valtaosin erilaisin työjärjestelyin tai muokkaamalla työtehtäviä ja myös jonkin verran siirtämällä työntekijöitä muihin työtehtäviin. Tilanteen kehittymisen ennakoitiin oli vaikeaa ja toiminnan muutosten vaikutukset kohdentuivat eri ammattiryhmiin eri tavoin. Toiminnassa tasapainoitiin muuttuvien palvelutarpeiden, toimintojen supistumisen ja työ määrän kasvun keskellä.

Koronaepidemian henkilöstövaikutuksia käsiteltiin yhteistoimintaelimessä sekä kunnanhallituksen ja valtuuston kyselytunneilla maaliskuun lopussa. Poikkeustilanteen mahdollisen pitkittymisen arvioitiin aiheuttavan kunnalle sekä tuotannollisia että taloudellisia syitä lomauttaa henkilöstöä. Yhteistoimintaneuvottelussa 15. - 29.4. käsiteltiin mahdollista henkilöstön lomauttamista. Kunnanhallituksen 4.5. hyväksymän neuvottelutuloksen mukaan lomautuksiin ei ryhdytty, vaan päätettiin jatkaa edelleen työjärjestelyjä ja korvaavien työtehtävien jär-

jestämistä sekä vuosilomien ja vapaaehtoisten palkkotoimien vapaiden pitämistä. Samaan aikaan koulut siirtyivätkin takaisin lähiopetukseen ja päiväkotia sekä vapaa-ajan palveluja avattiin. Rauhallisempien kesäkuukausien jälkeen epidemiatilanne kehittyi etenkin syyskuussa huolestuttavaan suuntaan.

Perustehtävän ohella muuttuva ja epävarma epidemiatilanne, poissaolot työstä sekä toimintaan vaikuttavat rajoitukset kuormittavat työntekijöitä ja vievät voimavaroja toiminnan kehittämiseltä.

Talustilanteen henkilöstövaikutukset

Käyttötalouden ja investointien tasapainotuksia on val-

misteltu talousarviota ja Nuuka -ohjelman toimenpidesuunnitelmaa varten elo-syyskuussa ja näiden henkilöstövaikutuksia on käsitelty yhteistoimintaelimessä syyskuussa.

Henkilöstökyselyn tulokset

Henkilöstökysely toteutettiin helmikuussa ja vastausprosentiksi muodostui 61 % (1093 vastaajaa). Tulokset toimitettiin työpaikoille maaliskuun alussa. Tuloksista käydyissä purkukeskusteluissa laadittiin tiimilupaukset, jotka on koottu intranettiin. Kyselyssä vastausten kokonaiskeskiarvo oli 2,69 (asteikolla 0-4) eli se pysyi lähes samalla tasolla kuin v. 2019 (2,71). Johtamisen osa-alueen keskiarvo oli 2,52 (2,55), työhyvinvoinnin 2,78 (2,78) ja työyhteisön osa-alueen 2,71 (2,74).

3 TYÖTTÖMYYS JA VÄESTÖMÄÄRÄN KEHITYS

Työttömyys

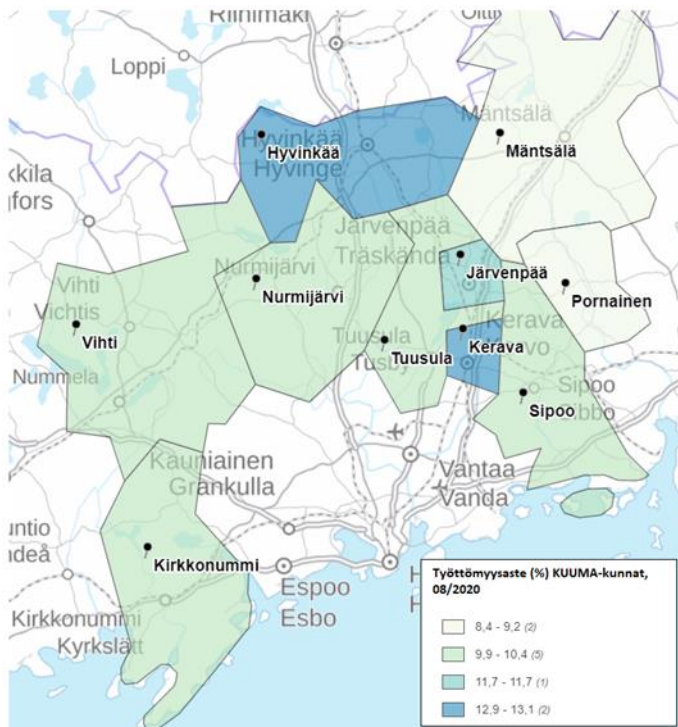
Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli koko maan tasolla elokuun lopussa yhteensä 329 700 työtöntä työnhakijaa. Se on huomattavasti enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli koko maan tasolla 12,5 prosenttia, joka on 3,6 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten. Nurmijärven työttömyysaste 10,4 % jää alle koko maan luvun.

Koronaviruksen aiheuttama talouskriisi on kurittanut erityisesti Uuttamaata. Uudellamaalla oli elokuun lopussa yhteensä 114 043 työtöntä työnhakijaa. Tämä on huomattavasti enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Uudellamaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli elokuun lopussa 13,1 %, joka ylittää koko maan työttömyysasteen (12,5 %). Lisäksi Uudenmaan työttömyys on kasvanut eniten Manner-Suomessa. Nurmijärven työttömyysaste 10,4 % on alle Uudenmaan keskiarvon (11,2 %) ja mediaanin (10,9%).

Korona-aikana työttömien työnhakijoiden määrän kasvu Uudellamaalla on Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan muodostunut pääosin kokoaikaisesti lomautetuista henkilöistä. Myös Nurmijärvellä korona-aikana merkittävä osa työttömistä työnhakijoista on ollut lomautettuja. Lomautukset ovat kohdistuneet erityisesti palvelu- ja myyntiammattiteihin. Nuorten osuus lomautetuista korostuu, joka selittyy osaltaan palvelu- ja myyntialojen ikärakenteella, mutta myös nuorten työllisyyden suhdanneherkkyydellä. Lomautusten määrän huomattavan kasvun lisäksi ovat myös työttömien määrät kasvaneet Uudellamaalla merkittävästi korona-aikana. Alkaneiden työnhakijoiden määrät ovat Uudellamaalla tasoittuneet koronakriisin alkuvaiheista, mutta ovat edelleen huomattavan korkealla. Kesäkuun lopussa kaikkien työttömien työnhakijoiden määrä ja työttömyysaste ovat kääntyneet laskuun Uudellamaalla. Sen sijaan pitkäaikaisyöttömyys on ollut kasvussa koko Uudellamaalla.

Kuva 1. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain Uudellamaalla elokuussa 2020 (TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto).

Kuva 2. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain KUUMA-kunnissa elokuussa 2020 (TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto).

KUUMA-kuntien osalta työttömyysaste oli elokuussa suurin Keravan, Hyvinkään ja Järvenpään radanvarsikautungeissa. Nurmijärven työttömyysaste muuttuu KUUMA-kuntien mediaania (Kuva 2). Tammi-elokuun aikana työttömien työnhakijoiden määrä on noussut suhteellisesti eniten Sipoossa, Nurmijärvellä ja Tuusulassa. Työttömyyden kasvu on merkittävä, sillä näissä kunnissa työttömyyden on totuttu olevan verraten maltillista. Sen sijaan työttömyyden suhteellinen kasvu on ollut KUUMA-kuntien pienintä Vihdissä, Mäntsälässä ja Keravalla.

Koronaviruksella tulee olemaan vaikutuksia Nurmijärven työllisyyden kehitykseen. Vaarana on, ettei työllisyys elvy nopeasti kriisin jälkeen. Pitkittyessään kriisi voi ai-

heuttaa konkurssseja, jolloin työllistäviä yrityksiä on vähemmän. Huomattava vaikutus on myös sillä, että kriisit aiheuttavat syrjäytymistä työmarkkinoilta. Luonteeltaan koronakriisi poikkeaa aikaisemmista kriiseistä, koska se vaikuttaa työllisyyden tukipalveluihin. Esimerkiksi kuntouttava työtoiminta suljettiin koko alueelta alkuväestä. Tällä hetkellä kuntouttava työtoiminta on käynnissä, mutta pienempimuotoisena kuin ennen koronakriisiä. Aikaisempaa kokemusta ei ole siitä, miten tämä vaikuttaa työllisyyden rakenteeseen ja etenkin pitkäaikaistyöttömyyteen ja myös nuorisotyöttömyyteen. Kulunut vuosi antaa kuitenkin viitteitä erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Kuntatalouden kannalta on oleellista, että pitkittynyt työttömyys nostaa kunnan maksuosuutta työmarkkinatuesta.

Työttömyys	31.5.2020	30.6.2020	1.1.2020	Korona-aika 2020					
				31.3.2020	30.4.2020	31.5.2020	30.6.2020	31.7.2020	31.8.2020
Työttömyysaste, % koko maa	16,5 %	15,8 %	9,6 %	11,8 %	16,5 %	16,5 %	15,8 %	14,7 %	12,5 %
Työttömyysaste, % Uusimaa	17,0 %	16,2 %	8,4 %	11,0 %	16,5 %	17,0 %	16,2 %	15,0 %	13,1 %
Työttömyysaste, % Nurmijärvi	13,2 %	12,3 %	6,4 %	8,3 %	13,2 %	13,2 %	12,3 %	11,5 %	10,4 %
Nuorisotyöttömiä (alle 25-vuotiaat), Nurmijärvi	328	367	154	221	335	328	367	349	292
Pitkäaikaistyöttömiä, Nurmijärvi	462	517	414	428	449	462	517	534	547
Avoimia työpaikkoja, Nurmijärvi	167	118	310	219	131	167	118	129	141

© Uudenmaan ELY-keskus / TEM

Taulukko 1 Työttömyyden tunnuslukuja

Väestömäärän kehitys

Vaikka vuotta 2020 leimaava korona-aika on herättänyt monissa epävarmuutta, ei poikkeuksellinen aika ole vaikuttanut pääkaupunkiseudun kehyskuntien vetovoimaan laskevasti – pikemminkin päinvastoin. Keväällä esitettiin arvioita siitä, että koronaepidemia vaikuttaisi positiivisesti Nurmijärven ja Nurmijärven kaltaisten suurten kaupunkien liepeillä olevien kuntien väestönkasvuun. Näin näyttää käyneen ja KUUMA-kuntien väestönkasvu on ollut reipasta. Erityisen vireää väestönkasvu on ollut Sipoossa, Kirkkonummella, Keravalla ja Nurmijärvellä.

Nurmijärvellä kasvuluvut ovat suuremmat kuin viime vuonna samaan aikaan. Tammi-elokuun aikana Nurmijärven asukasmäärä on kasvanut Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 358 uudella asukkaalla, joka tarkoittaa 0,9 prosentin kasvua (Tammi-elokuu 2019: 241 uutta asukasta ja kasvu 0,5 %). Myös syntyneitä on muutama enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (tammi-elokuu 2019: 256 syntynyttä, tammi-elokuu 2020: 262 syntynyttä).

Kuluvan vuoden aikana koronakriisi on liikuttanut väestöä kun asumiseen, asuinympäristöön ja vapaa-ajanviettoon liittyvät laadulliset ominaisuudet ovat nousseet vahvemmin esiin. Myös koronaepidemian aikaansaamasta etätöyön merkittävästä kasvusta saattaa jäädä py-

syviä jälkiä työntekemisen malleihin. Tällöin asunnon jokapäiväiseen saavutettavuuteen liittyvät kriteerit saatavat laventua. On myös arveltu, että muuttopäätöstä pitkäänkin harkinneille kuluva koronavuosi oli se konkreettinen liikkeelle sysäävä voima.

Muuttoliikkeen pysyvämpään muutokseen vaikuttaa kuitenkin osaltaan koronaepidemian ajallinen kesto. Mikäli kriisi jää lyhytaikaiseksi, voivat sen muuttoliikkeen kohdistuvat vaikutukset jäädä pienemmiksi. Koronakriisistä huolimatta kaupungistumisen uskotaan jatkuvan vahvana, mutta kaupunkien läheisyydessä olevat kunnat pystyvät entistä enemmän houkuttelemaan asukkaita arjen laatutekijöillä.

Väestönkehitys Nurmijärvellä	(sis. väkiluvun korjauksen)		Muutos-prosentti
	Hlöä		
31.12.2010 toteutunut	39 937	309	0,8 %
31.12.2011 toteutunut	40 349	412	1,0 %
31.12.2012 toteutunut	40 719	370	1,1 %
31.12.2013 toteutunut	41 178	459	1,0 %
31.12.2014 toteutunut	41 577	399	1,0 %
31.12.2015 toteutunut	41 897	320	0,8 %
31.12.2016 toteutunut	42 010	113	0,3 %
31.12.2017 toteutunut	42 159	149	0,4 %
31.12.2018 toteutunut	42 665	506	1,2 %
31.12.2019 toteutunut	42 993	328	0,8 %
31.8.2020 ennakkotieto	43 361	368	0,9 %

© Tilastokeskus

Taulukko 2 Väestömäärän kehitys Nurmijärvellä

Väestönmuutokset KUUMA-kunnissa 2020 – ennakkotietoja Elokuu

Vuosi 2020	Syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmisyys	Kuntien välinen muutto			Nettomuutto	Väestönmuutos	Väkiluku 31.12.2019	Väkiluku 31.8.2020*	Väkiluvun muutos %
				Tulo-muutto	Lähtö-muutto	Netto-muutto					
Hyvinkää	224	326	-102	1 834	1 668	166	94	158	46 470	46 603	0,3
Järvenpää	270	187	83	2 311	2 158	153	70	306	43 711	44 015	0,7
Kerava	237	187	50	2 189	1 931	258	75	383	36 756	37 128	1,0
Kirkkonummi	217	160	57	2 009	1 733	276	107	440	39 586	40 034	1,1
Mäntsälä	122	111	11	824	855	-31	24	4	20 721	20 724	0,0
Nurmijärvi	262	197	65	2 046	1 828	218	75	358	42 993	43 361	0,9
Pornainen	30	16	14	189	183	6	-4	16	5 035	5 050	0,3
Sipoo	122	108	14	1 185	859	326	36	376	21 170	21 545	1,8
Tuusula	183	155	28	1 764	1 748	16	6	50	38 599	38 644	0,1
Vihti	157	146	11	1 099	1 177	-78	21	-46	29 158	29 107	-0,2
Yhteensä	1 824	1 593	231	15 450	14 140	1 310	504	2 045	324 199	326 211	0,6

* Tilastokeskuksen ennakkotieto

Taulukko 3. Väestömäärän kehitys KUUMA-kunnissa

4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen ja tilinpäätösennuste vuodelle 2020

Toimintatuotot ovat toteutuneet syyskuun loppuun mennessä normaalit kausivaihtelut huomioiden lähes talousarvion mukaisesti kertymän ollessa 43,2 milj. euroa. Tämä on noin 1,4 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Toimintatuottojen heikompa kertymää edellisvuoteen nähden selittävät maksutuottojen heikompi kertymä koronasta johtuen varhaiskasvatus-, kirjasto- ja kulttuuri- ja nuorisopalveluissa. Myös maanmyynnin luovutusvoittoja on kertynyt viime vuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän.

Toimintakulujen toteuma on kesäkuun lopussa 202,2 milj. euroa, joka on 0,3 milj. euroa vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Toimintakulujen toteutumisen arvioinnissa on huomioitava, että sosiaali- ja terveyspalvelujen toteuma perustuu ennakkolaskutukseen. Sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat että muut toimintakulut ovat toteutuneet syyskuun loppuun mennessä viime vuoden vastaavaa ajankohtaa matalampana.

Kunnan palvelutuotannon nettomenoja kuvaava toimintakate on syyskuun tilanteessa ollut -159,0 milj. euroa, joka on noin 1,1 milj. euroa enemmän vuoden 2019 vastaavaa ajankohtaan nähden. Talousarvioon nähden toimintakate on toteutunut normaalit kausivaihtelut huomioiden lähes talousarvion mukaisena. Kun huomioidaan ennustettu sote-menojen nousu talousarviosta, arvioidaan kunnan toimintakatteen heikentyvän alkupe- räisestä talousarviosta noin 7,4 milj. euroa. Kunnan oman tuotannon talousarviota parempi tilinpäätösennuste tasaa soten ylitystä noin 2,0 milj. euroa.

Kunnan käyttötalouden tilinpäätösennusteessa on sote-menojen nousun lisäksi huomioitu muun muassa 0,8 milj. euron nousupaine konsernipalveluissa KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuuksissa. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 1,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempana, jota selittävät mm. koronan perusteella tulosalueilla käyttämättä jäävät määrärahat ja Aleksian laskutuksen pienen- tyminen poikkeuksellisen kevään vuoksi. Määrärahoja arvioidaan säästävän monesta eri kohteesta, kuten henkilöstökuluista, majoitus- ja ravitsemuspalveluista, kotihoidon tuesta ja asiantuntijapalvelujen ostoista. Lisäksi ympäristötoimialan toimintakatteen arvioidaan toteutu- van noin 0,8 milj. euroa talousarviota parempana. Toimintatuottoja kertyy noin 0,2 milj. euroa budjetoitua enemmän ja samanaikaisesti toimintakuluja säästyy 0,6 milj. euroa jakautuen moniin eri kohteisiin.

Syyskuun loppuun mennessä verotulot ovat toteutu- neet n. 8,1 milj. euroa talousarviota heikompana, vero- tulokertymän ollessa yhteensä 146,8 milj. euroa.

Kuntaliiton 6.10.2020 päivitetyn verotuloennusteen pe- rusteella verotulojen on arvioitu laskevan alkuperäisestä talousarviosta 8,5 milj. euroa. Verotuloennusteen pудо- tusta kuluva vuonna selittää erityisesti koronaan liit- tyvät rajoitustoimet, palkansaajien lomautukset ja irtisa- nomiset sekä taloudellisen aktiviteetin yleinen hidastu- minen ja epävarmuus. Kesäkuun tilanteeseen nähden parantunutta veroennustetta selittää lähinnä kansanta- lousennusteen maltillisen parantuminen positiiviset vai- kutukset verotuloihin. Talouden sulkutoimia on lieven- netty suurelta osin, mutta korona-pandemian aiheut- tama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmei- nen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yh- teisöveron heikompana tuottona.

Syyskuun loppuun mennessä valtionosuudet ovat toteu- tuneet 5,6 milj. euroa talousarviota suurempana kerty- män ollen yhteensä 33,3 milj. euroa. Viime vuoden vas- taavaan ajankohtaan nähden valtionosuuksia on kerty- nyt 10,5 milj. euroa enemmän. Tilinpäätösennusteessa valtionosuuksien ennakoidaan kasvavan alkuperäisestä talousarviosta 8,4 milj. euroa. Noususta 6,7 milj. euroa selittyy valtion koronatukitoimiin sisältyvällä peruspal- velujen valtionosuuden korotuksella ja noin miljoona euroa veronmaksulykkäysten kompensointiolla.

Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä lähes talousarvion mukai- sesti.

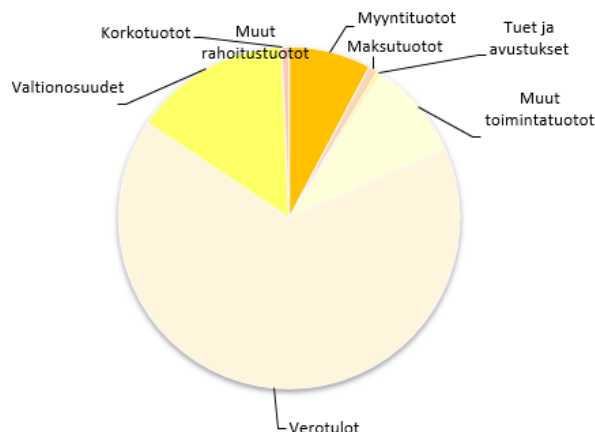
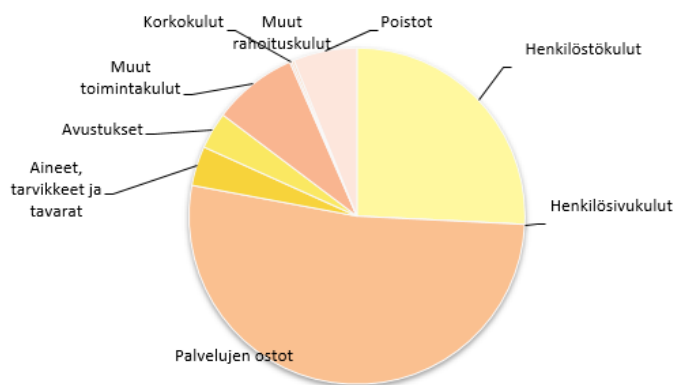
Kunnan vuosikate on syyskuun tilanteessa 21,6 milj. eu- roa. Erityisesti sosiaali- ja terveysten arvioitu kasvu alkuperäisestä talousarviosta sekä verotulojen poik- keuksellisen laskun perusteella vuosikatteen arvioidaan tilinpäätösennusteessa asettuvan 19,7 milj. euroon alit- taen alkuperäisen talousarvion noin 7,4 milj. eurolla. In- vestointien tulorahoitus pohjaa kuvaavan vuosikatteen merkittävä heikentyminen johtaisi talousarviossa enna- koidun lainanottotarpeen nousuun, mikäli kasvavaa ra- hoitusvajetta ei katettaisi kassavaroja supistamalla.

Poistojen arvioidaan laskevan talousarviosta noin 1,4 milj. euroa. Siten poistojen arvioidaan tilinpäätösennus- teessa asettuvan 19,2 milj. euron tasolle. Sisäilmaongel- mista johtuvia toimitilojen tasearvon alaskirjauksia arvi- oidaan tilinpäätösennusteessa tehtävän yhteensä noin 2,1 milj. euroa.

Tammi-syyskuun ylijäämä on 8,4 milj. euroa. Tilikauden alijäämän arvioidaan painuvan nykyennusteiden perus- teella noin 1,5 milj. euroon.

TULOSLASKELMA, 1 000 eur (kunta + LL)	Tot. 2020 1-9	Muutettu TA 2020	Tot - %	TP 2020 Enn.	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Myyntituotot	17 329	23 867	72,6 %	24 534	17 309	24 227
Maksutuotot	1 978	3 379	58,5 %	3 745	4 329	3 635
Maankäyttösop. ennakkomaksujen tuloutus	2 025	2 000	101,2 %	2 000	0	1 809
Tuet ja avustukset	744	1 519	49,0 %	1 169	1 720	1 935
Muut toimintatuotot	21 125	29 242	72,2 %	29 084	21 242	29 365
Toimintatuotot	43 201	60 008	72,0 %	60 532	44 600	60 972
Henkilöstökulut	-55 802	-76 096	73,3 %	-74 908	-55 078	-74 253
Palvelujen ostot	-112 854	-155 221	72,7 %	-163 718	-114 752	-163 514
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 224	-12 587	65,3 %	-11 881	-9 123	-12 433
Avustukset	-7 654	-10 407	73,6 %	-8 926	-7 394	-9 790
Muut toimintakulut	-17 682	-22 857	77,4 %	-25 616	-16 119	-22 041
Toimintakulut	-202 216	-277 167	73,0 %	-285 049	-202 466	-282 032
Toimintakate	-159 015	-217 159	73,2 %	-224 517	-157 866	-221 060
Verotulot	146 768	206 452	71,1 %	197 992	140 160	189 728
Valtionosuudet	33 260	36 895	90,1 %	45 272	22 777	32 294
Verorahoitus yht.	180 028	243 346	74,0 %	243 264	162 937	222 022
Korkotuotot	1	0		20	30	105
Muut rahoitustuotot	1 553	2 465	63,0 %	2 465	1 569	2 667
Korkokulut	-423	-765	55,3 %	-715	-458	-681
Muut rahoituskulut	-503	-790	63,7 %	-790	-606	-771
Rahoituserät netto	628	910	69,0 %	980	535	1 320
Vuosikate	21 640	27 097	79,9 %	19 727	5 606	2 282
Poistot ja arvonalentumiset	-13 246	-20 561	64,4 %	-21 288	-12 657	-18 033
Poistoeron muutos	0	13	0,0 %	13	0	13
Tilikauden ylij. +/alij. -	8 395	6 548	128,2 %	-1 548	-7 051	-15 738
Tuloslaskelman tunnusluvut	Tot. 2020 1-6	Muutettu TA 2020	TP 2020 Enn.	Tot. 2019 1-6	TP 2019	
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	21,7 %	21,8 %	21,2 %	22,5 %	21,6 %	
Vuosikate / poistot, %	145,0 %	130,9 %	85,1 %	87,8 %	12,7 %	
Vuosikate, €/asukas	284	618	384	172	53	
Asukasmäärä	43 313	43 555	43 426	42 913	42 993	

Verotulot, 1 000 eur	Tot. 2020 1-9	Tot. 2019 1-9	TA 2020 + muutokset	TP 2020 Enn.	TP 2019	Ero TP Enn./ TP 2019
Kunnan tulovero	132 800	128 579	185 176	177 095	171 561	5 534
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 495	6 761	9 189	9 215	8 613	602
Kiinteistövero	6 472	4 821	12 087	11 682	9 555	2 128
Yhteensä	146 768	140 160	206 452	197 992	189 728	8 264

Valtionosuudet, 1 000 eur	Tot. 2020 1-9	Tot. 2019 1-9	TA 2020 + muutokset	TP 2020 Enn.	TP 2019	Ero TP Enn./ TP 2019
Peruspalveluiden valtionosuudet pl. tasaukset	31 010	32 938	37 226	44 514	45 738	-1 224
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	-5 109	-5 156	-6 791	-6 812	-6 871	59
Järjestelmämuutoksen tasaus ja verotulomenetyksen kompensatio	12 244	0	13 132	13 130	0	13 130
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-4 885	-5 005	-6 673	-6 512	-6 573	62
Verotulojen lykkäysmenettelyn kompensatio	0	0	0	952	0	4 412
Yhteensä	33 260	22 777	36 895	45 272	32 294	12 978

Tunnuslukutaulukko, 1 000 eur	Tot. 2020 1-9	Muutettu TA 2020	TP 2020 Enn.	Tot. 2019 1-9	TP 2019	Ero TP Enn./ TP 2019	Ero TP Enn./ KS 2020
Toimintakate	-159 015	-217 159	-224 517	-157 866	-221 060	-3 457	-7 358
Nettomenojen kasvu, %*	0,7 %	-1,8 %		11,2 %	6,6 %	1,6 %	3,4 %
Vuosikate	21 640	27 097	19 727	5 606	2 282	17 445	-7 370
Vuosikate/poistot, %	163,4 %	131,8 %	92,7 %	44,3 %	12,7 %	80,0 %	-39,1 %
Verorahoitus	180 028	243 346	243 264	162 937	222 022	21 242	-82
Verorahoituksen kasvu, %*	10,5 %	9,6 %		0,1 %	4,1 %	9,6 %	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	8 395	6 548	-1 548	-7 051	-15 738	14 190	-8 096
Toiminnan ja inv. rahavirta	325	-8 533	-14 323	-13 717	-30 918	16 595	-5 790
Investointien rahavirta	-20 406	-33 630	-32 050	-17 452	-30 807	-1 243	1 580
Lainat	197 849	210 500	209 700	170 447	199 528	10 172	-800
Lainat €/asukas	4 563	4 833	4 815	3 988	4 641	174	-18
Asukasmäärä	43 361	43 555	43 555	42 744	42 993	562	0

* edellisen vuoden vastaava ajanjakso

4.2 Rahoitusosan toteutuminen ja tilinpäätösnuste vuodelle 2020

Kunnan rahavarojen muutos on syyskuun loppuun mennessä ollut -6,8 milj. euroa. Syyskuun lopussa kunnan lainakanta, sisältäen liikelaitokset, on ollut 197,8 milj. euroa. Lainakanta on tilapäisesti ollut edellisvuoden tilinpäätöstasoa matalampi, kun kunnan kassavarat ovat olleet lainojen uudelleenkilpailutustilanteessa poikkeuksellisen pienet.

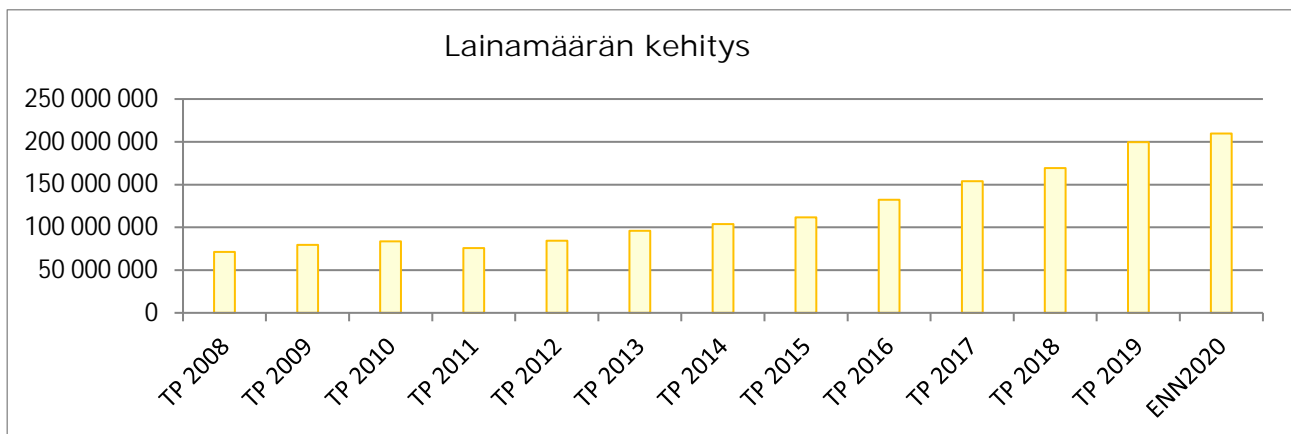
Pitkäaikaisia lainoja on syyskuun loppuun mennessä lyhennetty 9,1 milj. euroa ja uusia pitkäaikaisia lainoja nostettu 20,0 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos on ollut -12,6 milj. euroa.

Kunnan lainasalkun suojausasteen nostamiseksi on huhtikuun alkupuolella lyhytaikaisista lainoista 20 milj. euroa konvertoitu pitkäaikaiseksi kiinteäkorkoiseksi lainaksi. Kiinteäkorkoisten lainojen korot ovat laskeneet koronasta johtuen merkittävästi, jolloin suojausasteen

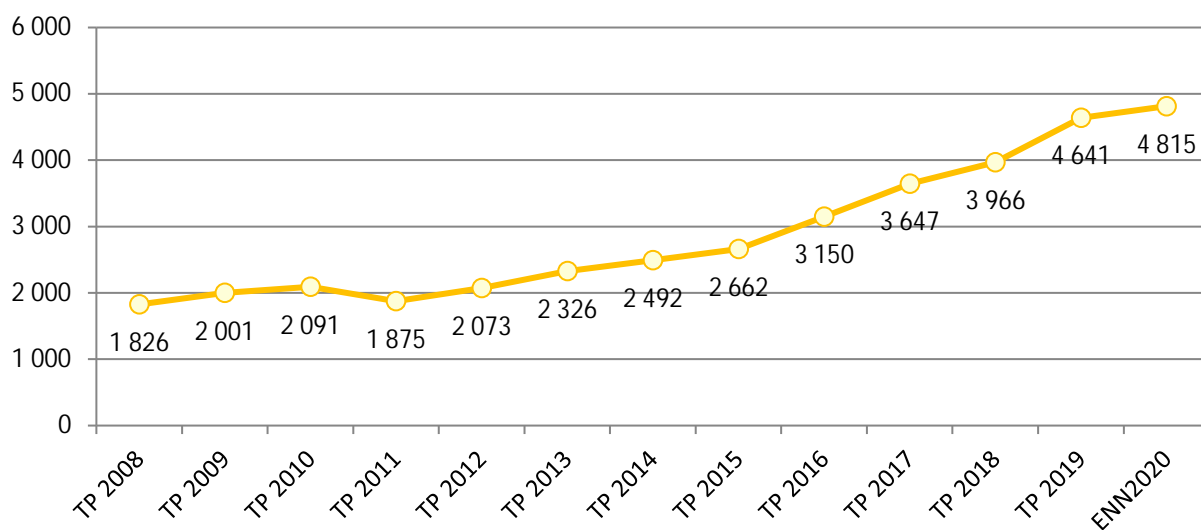
nostaminen edelleen on edullista. Siten lokakuun alussa erääntynyt 30 milj. euron pitkäaikainen laina päätettiin uudelleen rahoittaa kiinteäkorkoisella pitkäaikaisella lainalla. Kunnan lainasalkun suojausaste asettuu tilinpäätöksessä näin ollen 60-70 prosentin tasolle.

Tilinpäätösnusteessa kunnan lainakannan muutoksen arvioidaan olevan talousarvion mukainen 10,2 milj. euroa. Tällöin osa kunnan toimintaan sitoutuvasta rahoitusvajeesta (=toiminnan ja investointien rahavirta) kateetaan kassavaroista. Kunnan ja liikelaitosten yhteenlasketun lainakannan arvioidaan nousevan noin 210 milj. euroon.

	Tot. 2020 1-9	Muutettu TA 2020	TP 2020 Enn.	TP 2019
Lainakanta, milj.euroa	197,8	209,7	209,7	199,5
Lainakannan muutokset	-1,7	10,2	10,2	30,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20,0	43,7	50,0	30,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9,1	-52,5	-50,2	-10,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12,6	19,0	10,4	11,1
Lainat euroa/asukas	4 563	4 815	4 815	4 640
asukasluku	43 361	43 555	43 555	42 993

Lainamäärän kehitys asukasta kohden

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 eur (kunta + LL)	Tot. 2020 1-9	Muutettu TA 2020	TP 2020 Enn.	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Toiminnan rahavirta	20 731	25 097	17 727	3 734	-111
Vuosikate	21 640	27 097	19 727	5 606	2 282
Tulorahoituksen korjauserät	-909	-2 000	-2 000	-1 872	-2 393
Investointien rahavirta	-20 406	-33 630	-32 050	-17 452	-30 807
Investointimenot	-21 316	-38 130	-36 550	-19 812	-35 743
Rahoitusosuudet investointeihin	1	1 000	1 000	488	601
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	909	3 500	3 500	1 872	4 335
Toiminnan ja investointien rahavirta	325	-8 533	-14 323	-13 717	-30 918
Rahoituksen rahavirta					
Antolain. muutokset	0	0	0	-66	245
Antolainauksen lisäykset	0	0	0	-66	-187
Antolainauksen vähennykset					
Lainakannan muutokset	-1 678	10 200	10 200	17 824	30 280
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	43 700	50 000	0	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 062	-52 500	-50 200	-7 086	-10 836
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12 616	19 000	10 400	24 911	11 116
Oman pääoman muutokset	-139	0	0	-204	-256
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 272	0	0	-7 543	4 216
Vesilaitoksen liitt.maksut, vpo	834	1 300	1 300	504	1 237
Maankäyttösop. enn.maks.tuloutus	-2 025	-2 000	-2 000	0	-1 809
Rahoituksen rahavirta	-7 089	9 500	9 500	10 011	34 484
Rahavarojen muutos	-6 764	967	-4 823	-3 707	3 566
Rahavarat tilikauden lopussa	19 289	27 020	21 230	18 780	26 053
Rahavarat tilikauden alussa	26 053	26 053	26 053	22 487	22 487

4.3 Investointiosan toteutuminen ja tilinpäätösennuste vuodelle 2020

Nettoinvestoinneista on syyskuun loppuun mennessä toteutunut noin 60 prosenttia. Investointien ennustetaan alittavan muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla, koska useampaa hanketta joudutaan siirtämään ainakin loppuvuoteen tilakeskuksen henkilöstövajeesta

johtuen. Investointien toteutumisesta on tarkempi erittely ympäristötoimialan käyttötalousosan toteutuminen -osiossa.

INVESTOINNIT, 1 000 eur	Tot. 2020 1-9	TA 2020 + muutokset	TP 2020 Enn.
Investoinnit yhteensä, netto	-21 315	-35 600	-32 848
KIIINTEÄ OMAISUUS	-306	-1 000	-300
Maa-alueiden hankinta	-306	-2 500	-1 000
Maa-alueiden myynti	0	1 500	700
Osakkeet ja osuudet	0	0	0
Osakkeiden myynti	0	0	0
TALONRAKENNUS	-10 647	-14 675	-13 995
Sosiaali- ja terveystalot	-177	-370	-185
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-8 634	-10 920	-10 970
Toimialojen yhteiset	-588	-1 550	-1 100
Pienet talohankkeet	-1 190	-1 635	-1 540
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	-7 490	-11 840	-11 840
Kunnallistekniikan rakentaminen	-5 274	-7 965	-7 965
Klaukkalan tieverkko	-2	-75	-75
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	-2 214	-3 800	-3 800
IRTAIN OMAISUUS	-413	-1 755	-1 555
Konsernipalvelut	-5	-250	-50
Sosiaali- ja terveystalot	0	0	0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-321	-1 195	-1 195
Ympäristötoimiala	-87	-310	-310
Nurmijärven Vesi, yht.	-2 255	-5 880	-4 708
Vesihuollon rakentaminen	-2 255	-5 850	-4 678
Irtain omaisuus	0	-30	-30
Irtain omaisuus, Aleksia	-205	-450	-450

4.4 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus	Tavoite	Toimiala	Tavoitteen toteumatieto 1-9		
	Nurmijärven keskeisten alueiden laatutason parantaminen. Mitataan auditoinnilla tai tyytyväisyyskyselyllä	Ympäristötoimiala	Kunnan viher- ja muiden yleisten alueiden laatutason parantamisen valmistelut ovat käynnistyneet suunnitellusti ja määrärahojen puitteissa, mm. siistiksi-asiasta on viestitty paikallislehdessä ja kunnan kotisivuilla (kattava tietoaineisto), kevään siivoustalkoot vietin läpi koronatilanteen edellyttämällä tavalla, alkuvuoden osalta oliin Klaukkalan alueurakan valvontaa tehostettu, alueiden keväthoitotyöt ovat käynnistyneet normaalia aikaisemmin. Koronatilanne myöhästyi vain hiukan yleisten alueiden hoidon käynnistymistä (mm. kausi- ja kesäyönteekijöiden rekrytointien läpivienti). Yhdyskuntatekniset palvelut-kyselytutkimus suoritettiin alkukesällä 2020. Tulokset raportoidaan loppuvuoden aikana.		
	Liikenneturvallisuuden parantaminen. Henkilövahinkoja aiheuttaneiden onnettomuuksien lukumäärä alhaisempi kuin edellisellä vuonna	Ympäristötoimiala	Valmistelut ovat edenneet suunnitellun mukaisesti. Turvallisen ja kestävästi liikuttamisen suunnitelma (liikenneturvallisuussuunnitelma) on valmistunut ja tuodaan päättäjille tiedoksi ja päätöksentekoon syksyn 2020 aikana, liikenneturvallisuusmäärärahoilla toteuttavien hankkeet ovat toteutuneet tai vielä toteutumassa v.2020 aikana ja uuden tieliikennelain edellyttämien muutosten mukainen päätös on tehty ja odottaa toimeenpanoa (suojatie- ja pyörätiejatke -merkinnät).		
	Monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan jatkuva turvaaminen kilpailukykyiseen hintaan pitkällä tähtäimellä	Ympäristötoimiala	Heinoja I asumisen asemakaava on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Valtuuston hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus on ilmoittanut, että vastaavien valitusten käsittelyaika on noin 10 kk eli sen mukaan päätös valitukseen olisi odotettavissa vuodenvaihteessa 2020/2021. Sähkolaitoksen vanhan alueen asemakaava on ollut luonnoksen nähtävillä. Asemakaavoitusohjelmaa toteutetaan. Asemakaavaprosessin kuvaus on valmis. Asemakaavoitusprosessin sujuvoittamista on tarkasteltu mm. kaavoituksen kehittämistyöryhmässä		
	Vakiinnutamme ja laajennamme perusopetusikäisten harrastusiltoapäivätoimintaa: 25 kerhosta 35 kerhoon/lukukausi, 460 kerhopaikasta 600 kerhopaikkaan/lukukausi.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Kerhotoiminta käynnistyi syyslukukauden alussa uudelleen loppukevään keskeytysjakson jälkeen. Valittavana oli 44 erilaista kerhoa, joista 37 toteutui. Kerhopaikkoja oli tarjolla yhteensä 640, joista on täytetty 399. Uudeksi yhteistyökumppaniksi kerhoja järjestämään on saatu Rajamäen uimahalli.		
	Vahvistamme Klaukkalan alueen yhteisöllisyyttä tukemalla asukkaiden osallisuutta toteuttamalla asukkaiden ideoimia toimintoja 10 kpl	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Alkuvuodesta järjestettiin monille kouluille osallisuuteen liittyviä kuulemistilaisuuksia. Tilaisuuksien pohjalta perustettiin kaksi nuorista koostuvaa tapahtumien suunnitteluryhmää. Korona on vaikuttanut ryhmien toimintaan. Tapahtumien toteutus on siirretty vuoteen 2021.		
	Alkuluokkatoimintaan (0-2 -luokat) osallistuvien lasten osuus kasvaa 25 %:sta 75 %:iin.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Alkuluokkatoiminta laajentui syyslukukauden 2020 alussa Rajamäen kouluun/Toivojentien päiväkotiin (tuleva Metsolan päiväkoti) ja Syrjälän kouluun/päiväkotiin. Osallistuvien oppilaiden määrään liittyvä tavoite ei toteudu.		
	Joukkoliikenteen käytön lisääminen. Nurmijärvi-lippuja myydään enemmän kuin vuonna 2019.	Ympäristötoimiala	Valmistelut ovat edenneet suunnitellusti, mm. Viirinaakson liityntäpysäköintialueen laajennuksen toteuttaminen on valmistumassa vuoden loppuun mennessä, joukkoliikennekysely toteutetaan syksyn 2020 aikana. Pysäkkikatosten parantamista edistetään mahdollisuuksien ja henkilöstöresurssien mukaisesti. Koronatilanteen vaikutukset joukkoliikenteeseen ja Nurmijärvilippujen myyntimääriin tasmentyvät lähiviikkojen ja -kuukausien aikana, näiltä osin tavoitteet jäänevät toteutumatta vuositasolla.		
	Riittävän ja tarkoituksenmukaisen tonttivarannon varmistaminen. Arvioidaan maankäytön toteuttamisohjelmassa ja kaavoitusohjelmassa esitettyjen numeeristen arvojen toteutumista.	Ympäristötoimiala	Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueen asemakaava on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Valtuuston hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus on ilmoittanut, että päätös tehtäneen syksyn 2020 ja talven 2021 aikana. Uusien työpaikka-alueiden mahdollisia sijainteja on alettu selvittää. Toreeninkulman kaupan tontin asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä.		
	Kartoitetaan Nurmijärven yritysten, korkeakoulujen ja kunnan kanssa luonto- ja kulttuurikohteiden liiketoimintapotentiaali mm. matkailun kannalta.	Konsernipalvelut	Vuoden 2020 aikana kunta on organisoitunut kaksi yhteistyötapaamista alueen yritysten kesken. Tavoitteena on ollut etenkin kehittää yritysten yhteistyötä, tuotteistamista sekä ristiin markkinointia. Tämän lisäksi kunta on koonnut Nurmijärven matkailukohteet nettisivuille yhteen paikkaan. Yhteistyötä on tehty myös Helsinki North ry:n kanssa, joka on seudullinen matkailun kehittämissyhistys. Loppuvuodesta toteutetaan vielä laajempi kartoitus ulkopuolisten yhteistyökumppanien löytämiseksi. Loppuvuodesta karotetaan vielä kunnan ulkopuolisia yhteistyötahoja.		
Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi 	Sujuva arki 	Yritysten kunta 	Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka 	Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä 	Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Strateginen linjaus	Tavoite	Toimiala	Tavoitteen toteumatieto 1-9		
	Henkilöstön työhyvinvointi kehitty myönteiseen suuntaan.	Konsernipalvelut	Henkilöstökyselyn vastausaika oli 3.-16.2.2020 ja siihen kertyi vastauksia yhteensä 1093 kpl. Vastausprosentti oli 61%, joten tavoite ei toteutunut.		
	· Henkilöstökyselyn vastausprosentti vähintään 65% (v. 2019: 62%)		Henkilöstökyselyn keskiarvot olivat lähes samalla tasolla kuin vuonna 2019: Johtaminen 2,52 (2019: 2,55), Työhyvinvointi 2,78 (2019: 2,78) ja Työyhteiso 2,71 (2019: 2,74). Henkilöstökyselyn tulokset käsiteltiin työpaikoilla ja niiden pohjalta laadittuja tiimilupauksia palautettiin intranettiin.		
	· Henkilöstökyselyn keskiarvot vähintään samalla tasolla kuin v. 2019: johtaminen 2,71, työhyvinvointi 2,78, työyhteiso 2,74 (asteikko 0-4).		Koulutuspäiviä on kertynyt 30.9.2020 mennessä yhteensä 2227 päivää eli 1,3 päivää henkilöä kohden (2019: 3323, 1,8/hlö).		
	· Koulutuspäivien lukumäärä vähintään 2,7/vuosi (v. 2018: 2,4pvää)		Sairauspoissaoloja on kertynyt 30.9.2020 mennessä yhteensä 17781 kalenteripäivää eli 9,9 kalenteripäivää henkilöä kohden (2019: 18119, 10,1/hlö). Tapaturmien määrät 30.9.2020 mennessä: 72 kpl (2019: 122 kpl). Työterveyshuollon kustannukset: 628 000 euroa (2019: 741 000 euroa).		
	· Työkyvyttömyyden kustannukset (sairauspoissaolot, tapaturmat, työterveyshuollon kustannukset) vähenevät vuoteen 2019 nähden.				
	Edistämme oikea-aikaista viestintää: laadimme kunnan viestintäohjelmaan pohjautuvan tiiviin toimintaohjeen toimialan viestintään ja huolehdimme, että toimimme toimintaohjeen mukaisesti.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Toimintaohjeen laatiminen siirtyy ensi vuoteen.		
	Etsimme ja tarjoamme aktiivisesti kuntalaisille ja muille toimijoille erilaisia tapoja ja keinoja osallistumiseen, vaikuttamiseen ja vuoropuheluun (tämä suoraan strategiasta käytännötyössä –kohdasta s. 15) Nurmijärven kunnan tunnistettujen osallisuuden painopistealueiden pohjalta. Toimialat raportoivat osallisuuden edistamisestä ja menetelmien käytöstä oman toimialansa osalta.	Konsernipalvelut	Osallisuutta on pyritty lisäämään tukemalla oma-aloitteista ja -ehtoista tiedonhakua erityisesti kunnan kotisivuilla olevan tiedon ja tiedon löydettävyyden kehittämisen kautta. Viestityylit vaihtelevat kohderyhmittäin ja viestimisessä etusijalla on kohderyhmän tarpeet. Esimerkiksi iäkkäitä on lähestytty perinteisen printtimedian kautta sekä kirjein että puhelimitse. Avoimuutta ja vuorovaikutusta on edistetty läpi kuntaorganisaation mm. kyselyjen sekä avoimen ja eri kanavissa tapahtuvan ajantasaisen tiedottamisen kautta. Aikaan ja paikkaan sitomatonta verkko-osallistumisen mahdollisuutta on niin ikään kehitetty ja lisätty erityisesti korona-aikana. Esimerkiksi palveluverkon kehittämiseen kuntalaiset pääsivät kertoman ajatuksiaan kunnan ensimmäisessä webinaarissa. Näkökulmia suunnittelutyöhön on haettu myös erilaisten asukas- ja asiakasraatien kautta. Esimerkiksi lapsia osallistettiin Mäntysalon koulun lähiliikuntapaikan suunnittelussa ja vanhus- ja vammaisneuvoston asiantuntemusta on kanavoitu erilaisiin kunnan, Keusoten ja valtion suunnitelmiin ja hankkeisiin kyselyjen kautta. Osallisuutta ilman osallistumista on edistetty mm. antamalla kunnan tiloja yhdistysten käyttöön (maksutta).		
	Tilaomaisuuden käytön tehostaminen. Mitataan kustannukset/asukas korkeintaan kuntien keskitasoa ja toimitilojen tilatehokkuudella.	Ympäristötoimiala	Toimitilakustannukset raportoidaan toimintakertomuksen yhteydessä mikäli verrokikuntien tiedot ovat silloin saatavissa. Toimitilojen ohjelma on valmiilla ja tavoitteena on tuoda se päätöksentekoon marraskuussa 2020. Ohjelmaluonnoksessa on määritelty tilatehokkuustavoitteet seuraavasti: Koulu 11,5 htm ² /oppilaspaikka Päiväkoti 10,5 htm ² /hoitopaikka Toimisto (uudisrakennus) 15 m ² /työntekijä Toimisto (peruskorjausrakennus) 18 m ² /työntekijä		
	Tulosten lisääminen maankäytön keinoin. Mitataan luovutustuloja liukuvalla keskiarvolla.	Ympäristötoimiala	Heinoja I:n asumisen ja Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueen asemakaavat on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Valtuuston hyväksymispäätöksestä on valittu Helsingin hallinto-oikeuteen kummankin kaavan osalta. Kesäkuun 2020 loppuun mennessä omakotitontteja on luovutettu 21 kpl. Lisäksi on luovutettu 1 yhtiömuotoinen tontti. Suomiehen koulukinteist on myyty.		
	Kuntastrategian mukainen mittaristo ohjaa johtamista ja päätöksentekoa. Vuosittain valitut strategialinjaukset toteuttamisen kohteena ovat sitovia tavoitteita. Tarkastuslautakunta arvioi kuntasstrategian vuosittaisia toteuttamista mittareiden tulosten ja ohjelmien toteuttamisen avulla.	Konsernipalvelut	Strategian toteuttamista kehitetään. Koronaepidemia on viivästyttänyt kehittämistä siinä määrin, ettei lautakuntatason mittaristoa saada laadittua vaan tämä jätetään mahdollisesti ensi vuonna päivitettävän strategiatyön osaksi. Loppuvuodesta kehitetään kunnan sisäistä ohjeistusta siitä, miten sitovia tavoitteita asetetaan ja miten niitä mitataan jatkossa. Samalla kehitetään strategisten ohjelmien ja sitovien tavoitteiden välistä suhdetta.		
Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi	Sujuva arki	Yritysten kunta	Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka	Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä	Terve talous ja linjakas päätöksenteko
					

4.5 Käyttötalouden toteutuminen ja tilinpäätösennuste vuodelle 2020

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

Toteumavertailu kunta + LL (1000 eur)	Toteuma 1-9 2020	Muutettu TA 2020	Tot. %	TP 2020 ennuste
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT				
Toimintatuotot	244	0		0
Toimintakulut	-86 881	-118 527	73,3 %	-127 903
TOIMINTAKATE	-86 637	-118 527	73,1 %	-127 903
Sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot				
Toimintakulut	-55 050	-73 379	75,0 %	-79 403
TOIMINTAKATE	-55 050	-73 379	75,0 %	-79 403
Erikoissairaanhoido				
Toimintakulut	-31 860	-45 148	70,6 %	-48 500
TOIMINTAKATE	-31 860	-45 148	70,6 %	-48 500
Sosiaali- ja terveys, muut menot				
Toimintatuotot	244	0		0
Toimintakulut	29	0		0
TOIMINTAKATE	273	0		0
KONSERNIPALVELUT				
Toimintatuotot	1 757	2 490	70,6 %	2 376
Toimintakulut	-9 341	-12 395	75,4 %	-13 034
TOIMINTAKATE	-7 584	-9 905	76,6 %	-10 658
Hallintopalvelut				
Toimintatuotot	84	212	39,5 %	178
Toimintakulut	-879	-1 187	74,0 %	-1 165
TOIMINTAKATE	-795	-975	81,5 %	-986
Henkilöstöpalvelut				
Toimintatuotot	86	215	39,9 %	205
Toimintakulut	-882	-1 348	65,4 %	-1 371
TOIMINTAKATE	-796	-1 134	70,2 %	-1 166
Talousoalvelut				
Toimintatuotot	1 516	1 895	80,0 %	1 810
Toimintakulut	-2 108	-2 889	72,9 %	-2 768
TOIMINTAKATE	-591	-994	59,4 %	-958
Viestintä- ja markkinointipalvelut				
Toimintatuotot	22	0		25
Toimintakulut	-314	-438	71,7 %	-438
TOIMINTAKATE	-292	-438	66,7 %	-413
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut				
Toimintatuotot	45	164	27,4 %	153
Toimintakulut	-2 186	-2 598	84,1 %	-3 378
TOIMINTAKATE	-2 141	-2 435	87,9 %	-3 226
Yhteiset toiminnot				
Toimintatuotot	1	0		2
Toimintakulut	-2 938	-3 871	75,9 %	-3 853
TOIMINTAKATE	-2 936	-3 871	75,9 %	-3 851
Tarkastuslautakunta				
Toimintatuotot	3	4	75,0 %	4
Toimintakulut	-36	-62	57,0 %	-62
TOIMINTAKATE	-32	-58	55,7 %	-58

SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA				
Toimintatuotot	3 006	4 872	61,7 %	4 563
Toimintakulut	-71 576	-98 943	72,3 %	-97 457
TOIMINTAKATE	-68 570	-94 071	72,9 %	-92 894
Hallinto- ja talouspalvelut				
Toimintatuotot	4	1	831,2 %	2
Toimintakulut	-611	-893	68,3 %	-875
TOIMINTAKATE	-607	-893	67,9 %	-874
Koulutuspalvelut				
Toimintatuotot	411	593	69,4 %	578
Toimintakulut	-39 080	-53 064	73,6 %	-52 745
TOIMINTAKATE	-38 669	-52 471	73,7 %	-52 167
Perusopetuksen erillishankkeet				
Toimintatuotot	362	470	76,9 %	470
Toimintakulut	-373	-550	67,8 %	-550
TOIMINTAKATE	-11	-80	13,8 %	-80
Varhaiskasvatuspalvelut				
Toimintatuotot	1 423	2 804	50,8 %	2 601
Toimintakulut	-25 352	-35 531	71,4 %	-34 671
TOIMINTAKATE	-23 928	-32 728	73,1 %	-32 070
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut				
Toimintatuotot	124	146	84,8 %	145
Toimintakulut	-2 293	-3 272	70,1 %	-3 127
TOIMINTAKATE	-2 170	-3 126	69,4 %	-2 982
Nuorisopalvelut				
Toimintatuotot	430	440	97,6 %	431
Toimintakulut	-2 062	-3 005	68,6 %	-2 943
TOIMINTAKATE	-1 632	-2 564	63,6 %	-2 512
Liikuntapalvelut				
Toimintatuotot	47	121	38,5 %	81
Toimintakulut	-631	-873	72,3 %	-832
TOIMINTAKATE	-584	-752	77,7 %	-752
Hyvinvointipalvelut				
Toimintatuotot	206	298	69,0 %	256
Toimintakulut	-1 175	-1 756	66,9 %	-1 714
TOIMINTAKATE	-969	-1 457	66,5 %	-1 457

YMPÄRISTÖTOIMIALA				
Toimintatuotot	24 981	33 762	74,0 %	33 973
Toimintakulut	-23 821	-32 106	74,2 %	-31 541
TOIMINTAKATE	1 160	1 655	70,1 %	2 432
Omaisuu den tuotot ja hallinta				
Toimintatuotot	3 846	6 135	62,7 %	5 735
Toimintakulut	-42	-100	41,7 %	-100
TOIMINTAKATE	3 804	6 035	63,0 %	5 635
Tekninen keskus				
Toimintatuotot	1 923	2 491	77,2 %	2 691
Toimintakulut	-7 665	-12 324	62,2 %	-11 326
TOIMINTAKATE	-5 741	-9 834	58,4 %	-8 636
Tilakeskus				
Toimintatuotot	18 373	23 989	76,6 %	24 357
Toimintakulut	-10 157	-11 729	86,6 %	-12 453
TOIMINTAKATE	8 215	12 260	67,0 %	11 904
Hallinto- ja talouspalvelut				
Toimintatuotot	607	735	82,6 %	815
Toimintakulut	-4 272	-5 383	79,4 %	-5 314
TOIMINTAKATE	-3 665	-4 648	78,8 %	-4 499
K-U pelastuslaitos				
Toimintakulut	-2 816	-3 379	83,3 %	0
TOIMINTAKATE	-2 816	-3 379	83,3 %	0
K-U ympäristökeskus				
Toimintakulut	-625	-811	77,1 %	0
TOIMINTAKATE	-625	-811	77,1 %	0
Maankäyttö ja kaavoitus				
Toimintatuotot	232	412	56,4 %	375
Toimintakulut	-1 685	-2 570	65,6 %	-2 347
TOIMINTAKATE	-1 453	-2 158	67,3 %	-1 972
KUNTAEMO				
Toimintatuotot	29 989	41 124	72,9 %	40 912
Toimintakulut	-191 619	-261 972	73,1 %	-269 935
TOIMINTAKATE	-161 630	-220 847	73,2 %	-229 023
NURMIJÄRVEN VESI				
Toimintatuotot	6 229	8 732	71,3 %	9 468
Toimintakulut	-3 301	-4 892	67,5 %	-4 818
TOIMINTAKATE	2 927	3 840	76,2 %	4 650
ALEKSIA				
Toimintatuotot	6 983	10 152	68,8 %	10 152
Toimintakulut	-7 296	-10 304	70,8 %	-10 296
TOIMINTAKATE	-313	-152	205,5 %	-144
KUNTA+LIIKELAITOKSET				
Toimintatuotot	43 201	60 008	72,0 %	60 532
Toimintakulut	-202 216	-277 167	73,0 %	-285 049
TOIMINTAKATE	-159 015	-217 159	73,2 %	-224 517

Sosiaali- ja terveystalvet

Tuloslaskelma (eur)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Toimintatuotot	244 290		0	0	104 716	69 396
Myyntituotot	230 258				60 523	60 523
Maksutuotot	0				3 788	3 788
Tuet ja avustukset	12 422				3 579	1 164
Muut toimintatuotot	1 610				36 827	3 921
Toimintakulut	-86 881 218	73 %	-118 527 064	-127 903 000	-59 160 395	-125 869 662
Henkilöstökulut	-1 067 885	76 %	-1 400 000	-1 400 000	-656 931	-1 319 572
Palvelujen ostot	-85 844 254	73 %	-117 127 064	-126 503 000	-58 474 291	-124 183 382
Aineet, tarv. ja tavarat	0				-14 968	-10 813
Avustukset	0				-14 711	-14 711
Muut toimintakulut	30 921				506	-341 184
Toimintakate	-86 636 928	73 %	-118 527 064	-127 903 000	-59 055 679	-125 800 266
Poistot ja arvonal.						

* Taulukossa toimintakulut (=sosiaali- ja terveystalvetujen kuntalaskutus) kirjattu tammi-syyskuulta laskennallisen kuntalaskutuksen mukaisesti.

Tulosalueiden toimintakateen toteutuminen

	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Sosiaali- ja perusterveydenhuolto	-55 049 775	75 %	-73 378 658	-79 403 000	-37 569 583	-76 470 032
Erikoissairaanhoido	-31 859 989	71 %	-45 148 406	-48 500 000	-21 426 790	-48 996 997
Sosiaali ja terveys, muut menot	272 836		0		-59 305	-333 237
Yhteensä	-86 636 928	73 %	-118 527 064	-127 903 000	-59 055 679	-125 800 266

Taloussarvion toteutumisvertailu tietopaketeittain Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän raportoinnin mukaan

Luokka	Taloussarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	71 979	56 700	78,8 %	19,7 %
Hoido- ja hoivapalvelujen tietopaketti	27 694	18 922	68,3 %	19,0 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	14 581	10 748	73,7 %	19,8 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	13 646	9 622	70,5 %	20,3 %
Vastaanotto- ja hoivapalvelujen tietopaketti	6 366	8 521	133,9 %	22,9 %
Kuntoutuksen tietopaketti	2 890	1 888	65,3 %	17,8 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	2 460	1 753	71,3 %	21,4 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	2 015	1 978	98,2 %	14,6 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	1 564	2 493	159,4 %	21,4 %
Päivystyksen tietopaketti	675	731	108,3 %	15,8 %
Hallinto	88	43	49,2 %	21,8 %
ESH	42 480	36 716	86,4 %	20,4 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	41 118	35 530	86,4 %	20,4 %
Ensihoidon tietopaketti	1 362	1 185	87,0 %	21,2 %
Yhteensä	114 459	93 415	81,6 %	20,0 %

* Taulukossa oma toiminta kirjattu tammi-syyskuulta todellisen käytön mukaisesti, erikoissairaanhoido (ESH) laskennallisen kuntalaskutuksen mukaisesti.

Toteumaennuste

Kunnan omassa raportoinnissa sosiaali- ja terveystalvet on kirjattu syyskuun loppuun mennessä laskennallisen kuntalaskutuksen mukaisesti ja ei siis kerro sosiaali- ja terveystalvetojen todellista palveluiden käytön mukaista toteumaa. Yllä olevassa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän (KEU-sote) tietopakettiperusteisessa raportissa KEU-soten oma toiminta on raportoitu todellisen

käytön mukaisesti. Erikoissairaanhoido on sen sijaan raportoitu tammi-syyskuulta laskennallisen kuntalaskutuksen mukaisesti.

Syyskuun loppuun mennessä sosiaali- ja terveystalvet ovat KEU-soten toiminnan osalta toteutuneet taloussarviota suurempina. Erikoissairaanhoidon ylitystä talous-

arviosta selittää se, että HUS:n vahvistama erikoissairaanhoidon budjetti Nurmijärven osalta on merkittävästi suurempi kuin KEU-soten ja kunnan vahvistama erikoissairaanhoidon budjetti. Syyskuun tilanteessa sosiaali- ja terveystalouden toteumassa näkyy yli 0,2 milj. euron suuruudelta tuloja, jotka liittyvät pääosin ELY:ltä saatuihin aikaisempia tilikaudia koskeviin erityiskustannuskorvauksiin.

Sosiaali- ja terveystalouden kuluva vuoden talousarvio on 7,3 milj. euroa edellisvuoden tilinpäätöstä matalampi. Vaikka kolmannen vuosineljänneksen osalta soten toteuma alittaa talousarvion, tilinpäätösnustetta korjattiin ensimmäisessä osavuositarkistuksessa edellisen vuoden tilinpäätöksen tasoon ja toisessa osavuositarkistuksessa ennustetta kasvatettiin KEU-soten osalta 0,6 milj. euroa ja ESH:n osalta 1,5 milj. euroa, koska koronasta johtuen kustannukset tulevat kasvamaan vuoteen 2019 verrattuna. Vuoden 2019 tilinpäätös ei sotessa sisältänyt sellaisia merkittäviä kertaluonteisia eräitä, jotka tämän vuoden osalta jäisivät toteutumatta ja pienentäisivät siten soten kuntalaskutusta merkittävästi. Soten tilinpäätösnuste tarkentuu loppuvuoden aikana sitä mukaa, kun taloudelliset vaikutukset koronasta sekä palveluiden käytön kehitystiedot normaali-toiminnan osalta tarkentuvat. Kunnan tilinpäätösnuste on KEU-soten ennustetta huomattavasti skeptisempi ja vallitsevassa tilanteessa on perusteltua esittää ennusteessa maltillinen kasvu vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna.

IKÄIHMISET JA VAMMAISET / KOTONA ASUMISTA TUKEVAT PALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Koronavaikutus: muualta siirretty henkilöstöresurssi ajoittui keväälle ennen kesälomakautta aiheuttaen kotihoitoon osittain ylimääräisiä henkilöstökustannuksia.

IKÄIHMISET JA VAMMAISET / YMPÄRIVUOROKAUTISET PALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Tehostetussa asumispalveluiden ostopalveluissa oli vuoden alussa 183. Tällä hetkellä on 158 asiakasta. Asiakasmäärää on vähennetty 28 asiakasta tämän vuoden aikana.
- Tehostettujen SAS-odottajien määrä 18 syyskuun lopussa.

IKÄIHMISET JA VAMMAISET / VAMMAISTEN PALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Kuljetuspalvelujen soveltamisohjeet hyväksytyt kesäkuun yhtymävaltuustossa. Ohjeiden toimeenpanon valmistelu aloitettu.
- Kehitysvammaisten asumispalvelujen kilpailutuksen valmistelu tarjouspyyntövaiheessa
- Sosiaalityössä alkuvuoden aikana henkilöstövaajausta, mistä aiheutunut hakemusten käsittelyn viivästymistä
- Vammaispalvelujen sosiaalityön yhdistämisen ja keskittämisen valmistelu jatkettu: Nurmijärvellä säilyy sosiaalityön palveluja tarjoava sivupiste.
- Kehitysvammaisten työ- ja toimintakeskus Woimalan toiminta aloitettu 1.8.2020 alkaen kokonaisena toimintana.

TERVEYSTALOUSPALVELUT JA SAIRAANHOITO / KESKITETYT PALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Ikäihmisten kuntoutuspalveluissa Kehittämiskohteina kaatumisten ehkäisy, ryhmätoiminnot kuntoutussuunnitelma sekä etäkuntoutus.
- Lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden myöntämiskriteereiden yhtenäistäminen jatkuu. Valtakunnalliset apuvälineiden luovutuskriteerit on julkaistu ja niitä käytetään päätöksiä tehdessä.
- Kehitysvammapoliklinikalla Lääkäri tilanne heikko. Poliklinikalla toimii tällä hetkellä 1,2 lääkäriä kaikkiin tarpeisiin ei pystytä vastaamaan. Psykologipalveluiden kysyntää paljon, johon ei ole pystytty vielä vastaamaan, palvelut ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta
- Fysioterapeutti saatu rekrytoitua ja sv-poissaolon sijaisuuteen. Terapeutti aloittanut 28.9.2020 kuitenkin asiakas jonoja kertynyt
- Farmasian asiantuntijapalvelut: Lääkekustannuksissa 12%:n lasku (31 839€) (1-9) verrattuna vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan.
- Infektio- ja tartuntatautiyksikkö: Tartunnanjäljitykseen päästään 1 vrk sisällä positiivisen tuloksen valmistumisesta. Koronavirusepidemia on kiihtymisvaiheessa > Tartunnanjäljityksen henkilöstö kaksinkertaistetaan, mikä nostaa kustannuksia.

TERVEYSTALOUSPALVELUT JA SAIRAANHOITO / AVOPALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Viikonloppuisin tehty ylityökorvauksina viikonloppuina kantatiimin jononpurkua. Puhelinpalveluissa Mäntsälä on auttanut päivittäin Hyvinkään episoditiimiä asiakkaaksituloväylässä. Muut kunnat ovat selvinneet pääsääntöisesti omista yhteydenottoistaan.
- Geneerisen mallin skrumvaiheen (jatkuvan muutoksen vaihe, jossa siirrytään asteittain kohti

geneerisen mallin toimintaa) päätyssuunnitelma on tehty Järvenpään, Mäntsälän ja Pornaisten osalta niin, että näiden kuntien toimipisteissä siirrytään mallin vakiinnuttamisvaiheeseen 30.11.20. Hyvinkään ja Nurmijärven toimipisteiden osalta päätyssuunnitelma on tehty siten, että vakiinnuttamisvaihe päättyi 31.1.21.

- Suunterveydenhuollon toiminnasta on purettu pois pandemian alun toiminnan rajoitteet ja jononpurku suunnitelma on valmistunut. Paluu uuteen arkeen projektisuunnitelma on valmistunut. Projekti on osaprojektoitu asiakassegmentoinnin mukaisesti alle 18-vuotiaiden, työikäisten ja ikäihmisten hoitoon. Lisäksi työikäisten projektissa kehitetään monihuonemallia. Projektin tavoitteena on tuottaa vaikuttavia palveluita kustannustehokkaasti niin että asiakastyytyväisyys ja henkilöstöhyvinvointi kasvaa.

TERVEYSPALVELUT JA SAIRAANHOITO / SAIRAALAPALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Nurmijärven akuuttiosastot ovat toimineet su-pistetulla (vaihdellen 28-42 ss välillä) paik-kamäärällä loppukesän ja syksyn aikana. Tämä on johtunut henkilöstöressurssin haasteellisesta saatavuudesta, erityisesti lääkäreiden saatavuus on ollut heikkoa. Tämän takia nurmijärveläisiä potilaita on hoidettu aiempaa enemmän muilla Keusoten akuuttiosastoilla. Pääsääntöisesti potilaat ovat ohjautuneet Nurmijärven osastojen lisäksi hoitoon Hyvinkään H-sairaalan osastoille. Nurmijärvellä hoidetuista potilaista 83 % on ollut nurmijärveläisiä (2019: 98 %)
- Koronapandemian johdosta potilasmäärät Keusoten sairaaloissa ovat olleet alkuvuodesta (huhti-toukokuu 2020) aiempia vuosia pienemmät, Nurmijärven akuuttiosastojen kohdalla tämä on n. 1 600 hoitopäivää (tammi-syyskuu) vähemmän vuoden 2019 vastaavaan aikaan verrattuna. Asiakasmaksutuotoissa tämä tarkoittaa 80 000 euron (-22 %) vähennystä vuoden 2019 vastaavaan aikaan verrattuna.
- Syyskuussa Hyvinkään sairaalan osastoilta ja päivystyksestä siirtävistä potilaista 70 % sai paikan Keusoten akuuttiosastoilta tai kotisairaalaan alle 30 minuutissa, loput 30 % siirtyvät saman vuorokauden aikana, erikoissairaanhoidon siirtoviivepäiviä ei ole ollut (Nurmijärvellä vuonna 2019 vastaavana aikana 42 maksullista siirtoviivepäivää). Nurmijärveläisistä 38 % odotti jatkohoitopaikkaa vuonna 2019 yli vuorokauden.
- Nurmijärven haasteena on ollut akuuttihoidon päättymisen jälkeen Keusoten sisäistä jatkohoitopaikkaa (asumispalvelu tai pidempiaikainen

kuntoutus) odottavien potilaiden suuri määrä, poikkileikkauspäivänä (kuukauden ensimmäinen keskiviikko) jatkohoitopaikkaa odotti 10 potilasta. Elokuussa sisäiseen jatkohoitoon siirtyi 2 potilasta, joiden keskimääräinen odotusaika oli yli puoli vuotta.

- Nurmijärven akuuttiosastojen peruskorjauksen alkua vuoden 2021 alussa valmistellaan henkilöstön kanssa yhteistyössä. Henkilöstön YT-keskustelut sulun aikaisista työpisteistä ovat käynnissä. Väistötiloina Mäntsälän akuuttiosaston yhteyteen sijoitetaan määrääjäksi 12 ss lisää, loput potilaspaikat ovat remontin aikana suljettuina.

AIKUISTEN MIELENTERVEYS-, PÄIHDE- JA SOSIAALIPALVELUT SEKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT / MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Aikuissosiaalityö: syyskuussa vireille tuli 140 täydentävän tai ennaltaehkäisevän toimeentulotuen hakemusta (9/19: 154 tt-hakemusta), hakemukset vähentyneet 9 %. SHL-ilmoitukset: vireille tuli 22 ilmoitusta (9/19: 10 ilmoitusta), kasvua yli 50 %. TYP:ssä uusia asiakkaita on 4, yhteensä asiakkaita on 109.
- Keusoten maahanmuuttajapalveluissa on tällä hetkellä yhteensä 426 asiakasta, joista Nurmijärvellä 72. Jälkihuollossa olevia maahanmuuttajanuoria on yhteensä 65, joista Nurmijärvellä 5 nuorta.
- Sosiaalinen kuntoutus: Asiakkaita syyskuussa 66 (päiviä 482). Toimintapäiviä toteutunut jopa puolet normaalia vähemmän (Koronaohjeet).
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut: Käyntejä 1–9/2020: mielenterveysasiakkaat 2809 käyntiä ja päihdeasiakkaat 1832 käyntiä. Päihdeostopalvelut: vieroitusostot 139 % käytetty budjetista 1–9/20 (vrt. 1–9/19 käytetty 75 %) ja kuntoutusostot 52 % käytetty budjetista 1–9/20 (vrt. 1–9/19 käytetty 77 %).
- Asumispalvelut: Asumisen ostopalveluissa asiakasmäärä oli 30.9.2020 yhteensä 45. Uusia asiakkaita vuoden alusta 8, palvelusta poistunut 6.

AIKUISTEN MIELENTERVEYS-, PÄIHDE- JA SOSIAALIPALVELUT SEKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT / PERHEKESKUSPALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Perheneuvolassa asiakkaat: 544, käyntejä 3780. Ostopalvelukäynnit: 846 kpl, 81 000 € Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut: ensikäynnin odotusaika 27 vrk. Hoitotakuun alainen työ: psykoterapiaan odotusaika 79 vrk, Lääkärikäynnin odotusaika 49 vrk.

- Nuorisoasemalla asiakkaita 114, käyntejä 1149, ensikäynnin odotusaika 18 vrk.
- Perheoikeudellinen yksikkö: asiakaskäyntejä 756, lastenvalvojen jono 55 pv.
- Perhesosiaalityö: Lastensuojeluilmoitukset 9/2020: 138 kpl, ajalla 1-9/2020 LS-ilmoituksia: 922 kpl, SHL-yhteydenottoja 9/2020: 21 kpl, SHL-yhteydenottoja 1- 9: 96 kpl, perhesosiaalityössä: 427 asiakasta ja palvelutarpeenarvioinnissa 311 asiakasta. Kouluista on tullut paljon ilmoituksia, mutta se ei yksin selitä suurta ilmoitusmäärää. SHL-yhteydenottoja on myös selvästi enemmän kuin 1-8/2020 keskimäärin. Lastensuojeluilmoituksia ja yhteydenottoja on yhteensä 49 % (52kpl) enemmän kuin 1-8/2020 keskimäärin. Kiireellisiä sijoituksia on pitänyt arvioida huomattavasti tavallista enemmän.
- Perhetyö ja Kotipalvelu: Käynnit perhetyö 1-9/2020: 562 kpl, asiakkaat perhetyö 1-9/2020: 49 asiakasperhettä, kotipalvelu käynnit 490 kpl ja 68 asiakasperhettä. Nurmijärvellä asiakasohjautuvuudessa, asiakkaiden aloittamisessa on ollut suuria haasteita läpi kesän ja alkusyksyn poissaolosten ja rekrytointihaasteiden vuoksi. Varhaisen tuen perhetyö on ajoittain ruuhkautunut. Kotipalvelussa ei jonoa.
- OSTOPALVELUT Lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö ja perhesosiaalityö: ei ylitysuhaa (alitusarvio n. 8 500€)
- Neuvola käyntejä 9545 ja kouluterveydenhuollon käyntejä 6157.

AIKUISTEN MIELENTERVEYS-, PÄIHDE- JA SOSIAALIPALVELUT SEKÄ LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT / LASTENSUOJELUN PALVELUT (KEU-soten raportointi)

- Lastensuojelun asiakkaat: avohuollossa 236, sijaishuollossa 56, jälkihuollossa 61, yhteensä 353.
- Avohuollon asiakasmäärä kasvanut kuukauden aikana 17 lapsella. Avohuollon sosiaalityön resurssi suhteessa asiakasmäärään ylittää valtakunnallisen suosituksen 35 lasta/sosiaalityöntekijä.
- Kodin ulkopuolisissa sijoituksissa laitoshoidon ylittää 127.299 € ja ammatilliset perhekodin alittaa 62.277 €. Tuottoja laitoshoidon kuntakorvauksista 120.999 €.
- Kodin ulkopuolisissa sijoituksissa painottuu nuorten päihdeongelmat, 1 erittäin kallis Eho-jakso 631 €/vrk.

Muutosesitys määrärahoihin

Sosiaali- ja perusterveydenhuollon (KEU-soten) määrärahaa esitetään lisättävän 6 024 342 euroa ja erikoissairaanhoidon määrärahaa lisättävän 3 351 594 euroa. Määrärahamuutosesitysten nettovaikutus sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot - toimialan toimintakatteeseen on 9 375 936 euroa.

Konsernipalvelut

Tuloslaskelma	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Toimintatuotot	1 757 482	71 %	2 490 038	2 376 368	2 261 858	2 759 440
Myyntituotot	1 733 285	78 %	2 236 188	2 106 518	1 852 062	2 224 407
Maksutuotot				17 000		0
Tuet ja avustukset	-1 767	-1 %	167 750	0	285 175	358 770
Muut toimintatuotot	25 964	30 %	86 100	252 850	124 621	176 263
Toimintakulut	-9 341 026	75 %	-12 394 673	-13 034 459	-9 304 202	-12 448 978
Henkilöstökulut	-3 130 273	71 %	-4 425 565	-4 413 414	-3 198 075	-4 277 821
Palvelujen ostot	-3 420 407	72 %	-4 762 105	-4 649 784	-3 457 440	-4 446 630
Aineet, tarv. ja tavarat	-68 763	40 %	-171 875	-119 825	-90 198	-141 410
Avustukset	-2 085 013	95 %	-2 188 400	-1 013 400	-1 691 385	-2 444 734
Muut toimintakulut	-636 569	75 %	-846 727	-2 838 036	-867 104	-1 138 383
Toimintakate	-7 583 544	77 %	-9 904 635	-10 658 091	-7 042 344	-9 689 537
Poistot ja arvonal.	-231 076	58 %	-400 000	-330 000	-231 076	-374 380

Tulosalueiden toimintakateen toteutuminen

	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Hallintopalvelut	-794 746	82 %	-975 049	-986 429	-675 169	-880 190
Henkilöstöpalvelut	-796 109	70 %	-1 133 881	-1 165 981	-826 517	-1 020 808
Talouspalvelut	-591 031	59 %	-994 272	-957 659	-568 129	-956 414
Viestintä- ja markkinointipalvelut	-292 189	67 %	-437 948	-412 948	-199 349	-356 349
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut	-2 140 888	88 %	-2 434 696	-3 225 696	-1 771 756	-2 489 227
Yhteiset toiminnot	-2 936 302	76 %	-3 870 811	-3 851 400	-2 965 877	-3 934 185
Tarkastuslautakunta	-32 278	56 %	-57 978	-57 978	-35 547	-52 363
Yhteensä	-7 583 544	77 %	-9 904 635	-10 658 091	-7 042 344	-9 689 537

Toteumaennuste

Konsernipalvelujen organisaatorakenne muuttui vuoden 2020 alusta, jolloin toimialan alle siirtyivät hallinnollisestakin ylimmän päätöksenteon toimialalta yhteiset toiminnot- ja tarkastuslautakunta tulosalueet. Syyskuun lopun tilanteessa konsernipalvelujen toimintakate on ylittänyt talousarvion tasaisen toteutuman (tot. 76,6 %). Kokonaisuudessaan konsernipalvelujen toimintakate ennakoidaan toteutuvan noin 0,7 milj. euroa talousarviota heikompana johtuen työmarkkinatuen kuntaosuuden merkittävästä kasvusta. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoidaan vuoden loppuun mennessä ylittävän talousarvion 0,8 milj. eurolla. Toimintakulujen ennakoidaan kuitenkin hieman henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa, mikä osaltaan kattaa ylitystä.

Hallintopalveluiden toimintakate koronasta johtuvien vartiointikulujen vuoksi on ennustettua huonompi, mutta tilanteen tulisi tasaantua loppuvuotta kohti, koska vakituisesta piirivartiointipalvelusta on luovuttu. Koronaepidemia ei toistaiseksi ole vaikuttanut hallintopalveluiden toimintaan. Henkilöstön eläköitymisiä 1.6.2020 alkaen on kaksi, joilla on ollut vaikutuksia tehtävien uudelleen järjestelyissä. Palkkakustannukset

ovat edellisvuotta suuremmat, johtuen siitä, että pitkäaikaisten työntekijöiden eläköityessä heille maksettiin lomapalkkoja. Palkkakustannuksia nostivat myös työntekijän työkyvyttömyyden ajalta maksettu sairausajan palkka ja työkyvyttömyyden vuoksi palkatun sijaisen palkkakustannukset samaan aikaan. Hallintopalveluihin palkattiin myös kunnanlakimies. Lisäksi turvallisuuspäällikön palkkakustannukset siirtyivät sivistystoimialalta hallintopalveluihin. Kunnansihteerin virka on jätetty täyttämättä syksyllä 2020 ja tehtävät on järjestetty sisäisiin järjestelyihin. Järjestelystä syntyy jonkin verran päällekkäistä palkkakustannusta syksyn 2020 aikana.

Koronatilanteesta johtuen toimielimet siirtyivät etä- ja hybridikokouksiin. Tämä toi säästöjä tarjoilukustannuksissa sekä matkakulukorvausten osalta. Arkistotoimen osalta työvoimaa on tarvittu sivistystoimialan arkistojen kunnostamiseen, joten arkiston kahden työntekijän palkat (joista toinen osa-aikainen) maksettiin alkuvuodesta puoliksi sivistystoimialalta. Nyt toisen työntekijän palkka maksetaan kokonaan sivistystoimen puolelta ja toisen työntekijän palkka maksetaan puoleksi palkkatuen muodossa. Arkistotyövoimaa tarvitaan keskusarkiston tehtä-

vien lisäksi toimialojen lähiarkistojen siivoamisessa, huomioiden myös ympäristötoimialan remontista aiheutuvat tarpeet.

Henkilöstöpalvelujen toimintakate on syyskuussa tilanteessa toteutunut talousarviota parempana lähinnä koronaepidemian vaikutusten vuoksi. Keväälle suunniteltuja koulutuksia ja kehittämisprojekteja siirtyi syyskuudelle. Liikunta- ja kulttuuriedun eli ePassin käyttäjämäärä kasvoi nopeasti toukokuusen käyttöönoton jälkeen ja syyskuun lopussa edun piirissä oli 1170 työntekijää. Sijaisten rekrytointi vilkastui kesän jälkeen. Etätöihin valmisteltiin uutta ohjeistusta. Henkilöstöohjelman viestintämateriaaleja valmisteltiin ja työnantajabrändin someprojekti käynnistettiin yhteistyössä viestintäyksikön kanssa. Toimintamenojen arvioidaan loppuvuoden aikana toteutuvan 27 000 euroa pienempinä.

Talouspalvelujen toimintakatteen toteumaprosentti on syyskuun loppuun mennessä 59,4 %. Tulosalueen toimintatuotot ovat syyskuun tilanteessa toteutuneet noin 0,1 milj. euroa talousarviota parempina johtuen Keusotelta laskutettavien ICT-palveluiden myyntituotoista. ICT-palvelujen tuottaminen Keu-sotelle piti päättyä vuonna 2019, mutta palvelua joudutaan tuottamaan vielä loppuvuoden ajan. Myyntituottojen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa talousarviota pienempinä, koska toimialoilta ja liikelaitoksilta sisäisinä veloituksina laskutettavat ICT-palvelujen ostot toteutuvat suunniteltua pienempinä. Toimintakulut ovat toteutuneet lähes talousarvio mukaisesti ja toteumaprosentti on syyskuun tilanteessa 73 %. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan noin 0,1 milj. euroa talousarviota pienempinä, koska henkilöstömenoista ja aineista, tarvikkeista ja tavaroista ennustetaan tulevan säästöä. Konesalitoimintojen uudistaminen on aikataulutettu vuodelle 2021, joten kustannukset eivät toteudu vielä kuluvana vuonna, ja tämä näkyy tarvikkehankintojen määrärahan toteutumisessa.

Viestintä- ja markkinointipalvelujen toimintakate on toteutunut hieman alle talousarvion, toteumaprosentti syyskuun lopussa on ollut 67 %. Toimintakulut ovat alittaneet talousarvion (toteuma 72 %) ja toimintatuottoja on toteutunut syyskuun loppuun mennessä lähes 22 000 kun tuotot on talousarviossa olleet 0. Tilinpäätösennusteessa tuotot on huomioitu ja toimintakatteen ennustetaan toteutuvat hieman talousarviota parempana.

Koronaepidemiolla tulee olemaan huomattava vaikutus **elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden** tulosalueen talouden toteutumiseen. Merkittävin vaikutus tulokseen kohdistuu KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuuden kautta. On selvää, että epidemia ja siitä seuranneet poikkeustoimet jatkuvat ainakin vuoden loppuun, mikä vaikuttaa työmarkkinamaksuihin kielteisesti. Vaikutus tulee

monesta eri suunnasta. Keusoten kuntouttavan työtoiminnan volyyymi on noin puolet alkuvuodesta. KELA maksaa työmarkkinatukea myös ansionsa menettäneille yrittäjille ilman työssäoloehdon tarkastamista. Tämän takia useita yrittäjiä on päätynyt suoraan maksuusuuslistalle. Tämän lisäksi TE- toimiston palvelut ovat tukkeutuneet, he eivät ole voineet tukea heikoimmassa asemassa olevia samalla tavalla kuin normaalioloissa. Luonnollisesti kasvava työttömyys on myös vaikeuttanut pitkäaikaisyöttömien työllistymistä. Kokonaisuudessaan maksuosuus tulee nousemaan selvästi. Kokonaismaksuosuus nousee 2–2,15 miljoonaan euroon vuonna 2020 ja vähimmillään ylitys talousarvioon nähden 0,8 milj. euroa. Yksinyrittäjän tuki on ollut huomattava toimenpide vuonna 2020. Tuen hakuaika päättyi 30.9.2020 ja hakemusten käsittelyaika päättyi 15.10. Yhteensä Nurmijärven kunta myönsi 361 yksinyrittäjän tukea, jonka summa oli 2 000 euroa. Hakemuksista 44 hylättiin. Yleisimmät syyt hylkäykseen oli se, ettei hakijan liiketoiminta ollut kannattavaa ennen koronaa, täyspäiväisen yrittäjän määritelmä ei täytynyt tai epidemian vaikutusta liiketoimintaan ei voitu osoittaa. Yhteensä yksinyrittäjän tukea maksettiin 722 000 euroa. Kokonaisuudessaan Suomen valtion yksinyrittäjille maksamaa tukea varten oli varattu Nurmijärven osalta 1,88 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha palautuu valtiolle.

Pienempiä muutoksia koronakriisi on aiheuttanut elinkeinojen toimintaan. Keväälle suunniteltu Nurmijärvi Open- tapahtuma korvattiin Shop up- päivällä. Tämä näkyy sillä, että elinkeinojen tulot ovat vähentyneet hieman, mutta vastaavasti kaikki kulutkaan eivät toteudu. Palkkatukirahoista tullaan käyttämään vuonna 2020 noin puolet talousarvioon verrattuna. Elinvoima- ja kuntakehityksen talousarvion tuloista suurin osa, 150 000e, on palkkatukia. Vastaavasti kuluissa talousarvioissa on 300 000e palkkatukirahoja. Lähtökohtana on siis se, että valtio maksaa palkkatukina puolet työllistämiskuluista. Kun palkkatukirahoja jää käyttämättä, vastaava määrä tuloja jää syntymättä. Syy talousarvion alittumiseen on etenkin se, ettei TE- toimisto ole ohjannut kuntaan niin paljon velvoitetyöllistettäviä kuin oli odotettu. Tähän on vaikuttanut TE- toimiston ruuhkautuminen ja on mahdollista, että velvoitetyöllistettäviä tulee vuonna 2021 enemmän. Myös työllistäminen kunnan sisällä on haasteellista pitkittyneen epidemian takia.

Kunta-alan palkkaratkaisun vaikutuksesta elinvoima- ja kuntakehityksen palkkakulut nousevat elo-joulukuun aikana noin 1 500e. Kasvatavat kulut voidaan kattaa nykyisestä talousarviosta. Palkkojen yleiskorotus vuodelle 2020 tehdään 1.8.2020 alkaen ja suuruudeltaan 26 euroa, vähintään kuitenkin 1,22 %.

Yhteiset toiminnot –tulosalueella toimintakate on syyskuun lopussa toteutunut lähes talousarvion mukaisesti

(75,9 %). Henkilökulut ovat ylittyneet (81 %), mikä johtuu talousarviossa ennakoidusta eläkemenope-
rusteisesta maksusta. Rajamäen Uimahalli Oy on esittänyt 120 000 euron lisämäärärahaa vuodelle 2020 ja On-

nenkimpale ry. on esittänyt 30 000 euron lisämäärärahaa uima-altaan palveluvelvoitesopimuksen osalta. Muilta osin yhteisten toimintojen ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Muutosesitys määrärahoihin

Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoidaan ylittävän talousarvion 800 000 eurolla. Osa ylityksestä pyritään kattamaan toimialan sisältä ja lisämäärärahana esitetään 700 000 euron lisäystä työmarkkinatuen kuntaosuuteen.

Investoinnit

Investointihanke	Muutettu TA 2020	Toteutunut	Ennuste koko vuosi 2020
Tietotekniikka	-250 000	-4 685	-50 000

Investointien toteutuminen

Suunnitelluista investoinneista jää toteutumatta Priman korvausinvestointi, Kassajärjestelmän päivittäminen siirtyy vuodelle 2021 ja palvelimien päivitys siirtyy tuleville vuosille. Investoinnit ennustetaan toteutuvan 200 000 talousarviota pienempänä.

Muutosesitys investointien määrärahoihin

Esitetään 200 000 euron vähennystä investointimäärärahaan.

Henkilöstö

HTV1	Tot. 2020 1-9	TA 2020	TP 2020 ennuste
Hallintopalvelut	12,0	18,3	16,0
Henkilöstöpalvelut	13,7	19,9	18,3
Talouspalvelut	12,0	17,0	16,0
Viestintä- ja markkinointipalvelut	2,7	3,5	3,5
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut	7,3	11,3	10,0
Yhteiset toiminnot	1,5	0,0	2,0
Tarkastuslautakunta	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	49,2	70,0	65,8

Elinvoima- ja kuntakehityspalveluiden tulosalueen henkilöstön määrä (HTV1) tulee olemaan 10 vuonna 2020. Tulosalueella on kuusi vakituista työntekijää. HTV1 luvussa näkyy myös Keusoteen sijoitetut velvoitetöylyllistettävät, joten tämän takia luku ei vastaa täysin talousarviota.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Toimintatuotot	3 006 067	61,7%	4 872 335	4 563 286	4 360 923	5 872 922
Myyntituotot	695 487	82,8%	840 035	869 208	789 500	1 187 035
Maksutuotot	1 457 155	53,4%	2 731 000	2 500 280	1 925 767	3 101 755
Tuet ja avustukset	717 945	72,2%	994 500	1 014 835	1 420 180	1 227 955
Muut toimintatuotot	135 480	44,2%	306 800	178 963	225 476	356 177
Toimintakulut	-71 575 697	72,3%	-98 943 381	-97 457 054	-72 062 301	-96 977 926
Henkilöstökulut	-41 341 224	74,1%	-55 825 256	-55 065 400	-40 772 439	-54 795 987
Palvelujen ostot	-10 899 072	69,4%	-15 715 755	-15 473 915	-11 661 867	-16 186 397
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 884 047	64,2%	-2 935 397	-2 793 430	-2 284 825	-2 948 306
Avustukset	-5 524 003	67,8%	-8 143 598	-7 838 098	-5 649 324	-7 280 672
Muut toimintakulut	-11 927 352	73,1%	-16 323 375	-16 286 212	-11 693 846	-15 766 565
Toimintakate	-68 569 630	72,9%	-94 071 046	-92 893 768	-67 701 378	-91 105 004

Tulosalueiden toimintakateen toteutuminen

	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Hallinto- ja talouspalvelut	-606 530	67,9%	-892 992	-873 712	-676 846	-888 209
Koulutuspalvelut	-38 668 950	73,7%	-52 471 132	-52 167 323	-38 818 338	-52 319 571
Perusopetuksen erillishankkeet	-11 072	13,8%	-80 000	-80 000	647 267	-144 915
Varhaiskasvatuspalvelut	-23 928 488	73,1%	-32 727 596	-32 070 243	-23 585 603	-30 611 745
Kirjasto ja kulttuuripalvelut	-2 169 565	69,4%	-3 125 896	-2 981 880	-2 171 601	-2 928 026
Nuorisopalvelut	-1 632 089	63,6%	-2 564 291	-2 511 619	-1 690 882	-2 302 259
Liikuntapalvelut	-584 260	77,7%	-751 769	-751 621	-751 621	-693 158
Hyvinvointipalvelut	-968 675	66,5%	-1 457 370	-1 457 370	-833 095	-1 217 121
Yhteensä	-68 569 630	72,9%	-94 071 046	-92 893 768	-67 880 719	-91 105 004

Toteumaennuste

Tilinpäätösennusteessa on huomioitu arviot tulosalueilla syntyvistä säästöistä sekä tulojen vähenemiset. Tällä hetkellä arvioidaan tilinpäätösennusteessa toimialan alittavan muutetun talousarvion 2020 1 177 278 euroa. Tilinpäätösennusteessa on huomioitu palautukset sisäisissä ICT-veloituksissa 97 000 euroa. Tilinpäätösennusteen mukaan koulutuspalvelujen toimintakate alittuu n. 300 000 euroa, varhaiskasvatuspalvelujen n. 650 000 euroa, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen n. 140 000 euroa ja nuorisopalvelujen 50 000 euroa. Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen toimintakate toteutuu ennusteen mukaan budjetoidusti.

Syksyn ja alkavan talven toimintaan tulee vaikuttamaan kaikilla tulosalueilla muuttuva koronapandemiatilanne.

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinto- ja talouspalvelujen toimintakate toteutuu lähes suunnitellusti. Toimintakate oli syyskuun lopussa 67,9 %. Toimintakuluista tulee säästymään noin 18 000 euroa.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalveluiden toimintakate toteutuu suunnitellusti käyttöprosentin ollessa syyskuun lopussa 73,7 %. Tämänhetkisen ennusteen mukaan toimintatuotot alittuvat hieman (noin 15 000 euroa) muutettuun talousarvioon verrattuna. Henkilöstökuluista syntynee säästöjä noin 310 000 euroa. Lisäksi tietotekniikkapalvelut palauttaa sisäisiä ICT-veloituksia 49 000 euroa. Koska muut toimintakulut tulevat ylittymään noin 40 000 eurolla, toimintakuluista säästyy noin 320 000 euroa. Koronavirustilanteen kehittyminen aiheuttaa epävarmuutta ennusteeseen.

Lukuvuosi 2020–2021 käynnistyi perusopetuksessa lähiopetuksena. Koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi koulutyön järjestämisessä noudatetaan Opetushallituksen, THL:n, ja Keusoten ohjeita mm. opetusryhmien erillään pitämisestä, turvavälien noudattamisesta ja toiminnan porrastamisesta. Tarkastelukauden aikana tapahtui useita joukkoaltistumisia koronavirukselle ja syyskuun aikana enimmillään 198 oppilasta oli terveysviranomaisten määräämässä karanteenissa. Oppilaskulutukset kilpailutettiin viime keväänä, ja uudet sopimus-kumppanit aloittivat kuljetukset lukuvuoden alkaessa.

Myös Nurmijärven lukion lukuvuosi aloitettiin lähiopetuksessa. Rajamäen toimipiste siirtyi opiskelemaan väistötiloihin. Viime keväänä valmistuneita ylioppilaita päästiin juhlimaan elokuussa. Juhlia jouduttiin kuitenkin viettämään poikkeuksellisissa olosuhteissa. Kirkonkylän ja Rajamäen toimipisteiden ylioppilasjuhlatilaisuudet järjestettiin kahtena eri tilaisuutena ja niihin osallistuivat vain ylioppilaat ja juhla järjestelyihin osallistunut lukion opetushenkilöstö. Koska ylioppilaiden läheisillä ei ollut mahdollisuutta osallistua juhlatilaisuuksiin, molemmat juhlat striimattiin. Abiturientit siirtyivät etäopetukseen 27.8.2020 alkaen. Tällä toimenpiteellä pyrittiin pienentämään abiturienttien tartuntariskiä ja turvaamaan kirjoituksiin osallistuvien opiskelijoiden pääsy kokeisiin. Etäopetus jatkui syksyn ylioppilaskirjoitusten päättymiseen asti, jonka jälkeen palattiin lähiopetukseen 30.9.2020 alkaen. Keusoten ohjeen mukaisesti kunta antoi lukion opiskelijoille ja henkilökunnalle vahvan suosituksen kasvomaskien käyttämisestä 28.9.2020.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksessa syyskausi alkoi melko normaalisti koronasta huolimatta ja päiväkodit täyttyivät pikkuhiljaa. Koronan takia päiväkodeissa on noudatettu OPH:n ja THL:n sekä Keusoten ohjeistusta ryhmien erillään pitämisestä, työkokousten pitämisestä etänä, turvaväljen pitämisestä, ruokailun porrastamisesta ja hyvästä hygieniasta. Tähän mennessä Nurmijärven korona-altistusten takia lapsia on ollut karanteenissa kymmenkunta. Varhaiskasvatusikäisille lapsille ei suositella kasvomaskien käyttöä, mutta henkilökunta voi käyttää maskeja niin halutessaan. Kasvomaskia suositellaan käytettäväksi esimerkiksi vanhempien kanssa pidettävissä palaverissa, ellei turvavälejä onnistuta pitämään.

Syksyllä tehtiin varhaiskasvatusmaksuihin indeksitarkistus, jonka vuoksi perheiltä perittävät asiakasmaksut laskevat jonkin verran. 1.8.2020 astui voimaan myös laajentunut subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus. Lapsilla on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen huolimatta perheiden tilanteista.

Tuotot alittuvat kokonaisuudessaan tämän hetken ennusteen mukaan noin 200 000 eurolla verrattuna muutettuun talousarvioon. Asiakasmaksut alittuvat 165 000 eurolla. Syynä on koronapandemian takia annetut maksuvapaudet, kun lapset jäivät kotihoitoon keväällä koronan leviämisen estämiseksi. Tuotot toteutunevat kokonaisuudessaan kuitenkin 2 600 000 eurolla vuoden loppuun mennessä, ellei koronatilanne haittaa syksyn toimintaa. Ensi vuonna astuu voimaan jälleen uusi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiuudistus, jolla on iso vaikutus ensi vuoden asiakasmaksutuottoihin. Tarkkaa laskelmaa tuosta uudistuksesta ei ole vielä tehty. Valtio on luvannut korvata menetykset kunnille yhteisöveron tuotosta.

Toimintakulut varhaiskasvatuksessa tulevat alittumaan. Varhaiskasvatuksen toimintakate oli syyskuun lopussa 73,1 %. Säästöjä syntyy henkilöstömenoista n. 400 000 euroa, palveluiden ostoista 70 000 euroa, aineiden ja tarvikkeiden ostoista 90 000 euroa sekä avustuksista lapsiperheille yhteensä 300 000 euroa. Säästöä syntyy yhteensä 860 000 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Nettosäästö ottaen huomioon tulojen alemmuuden on n. 660 000 euroa.

Avustuksista on maksettu nurmijärveläisten lasten asiakasmaksuja yksityisille palveluntuottajille, yksityisille perhepäivähoitajille ja niille nurmijärveläisille lapsille, jotka ovat kunnan ulkopuolella yksityisissä päiväkodeissa. Palvelusetelimenosta on korvattu nurmijärveläisten lasten asiakasmaksut Nurmijärvellä sijaitseville palvelusetelipäiväkodeille. Myös palveluseteli maksettiin heille normaalin kuukausimaksujen mukaisesti, koska lapset olivat heillä kirjoilla. Tästä syystä palvelusetelimenot ja yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalaisyhtyvät n. 122503 eurolla. Kotihoidon tuki ja sen kuntalaisyhtyvät toteutunevat yhteensä n. 435 200 euroa arvioitua pienempänä. Kokonaisuudessaan avustukset lapsiperheille toteutuvat noin 300 000 euroa pienempänä muutettuun talousarvioon nähden.

Henkilöstöä oli ajanjaksolla 1.1.2020 - 30.6.2020 harkinnanvaraisilla poissaoloilla 1201 päivää ja virka-työpailla säästötarkoituksessa 712 päivää. Säästöt sisältyivät toiseen osavuosisikatsaukseen. Henkilöstösäästöjä arvioidaan syntyvän muutettuun talousarvioon nähden vuoden loppuun mennessä vielä runsas 400 000 euroa. 1.8.2020 voimaan tulleen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeuden laajentumisen takia, perheet ovat siirtäneet kerhoista lapsensa päiväkoteihin. Klaukkalan päiväkodit ovat tällä hetkellä täynnä ja vapaita paikkoja on ainoastaan Kirkonkylällä ja Nukarilla. Kuukausittaista vaihtelua on lapsimäärissä jonkin verran. Rajamäellä tilanetta tulee helpottamaan Tornitien väliaikainen tila, jossa on yksi ryhmä enemmän kuin vanhassa Tornitien päiväkodissa. Päiväkotien täyttyminen ottaa syksystä aikansa, mutta yleensä syksyn kuluessa hoitopaikat täyttyvät.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa museon kokoelmatilat suljetaan palotarkastajan päätöksellä lokakuun loppuun mennessä. Nopealla aikataululla tullutta muuttoa varten saatiin lisätalousarviossa 25 000 euroa, josta jää käyttämättä noin 5 000 euroa. Kulttuuripalveluissa isot pääsymaksulliset tapahtumat on jouduttu koronan takia perumaan, joten lipputulosten ja Taaborinvuoren vuokratuottojen puuttumisen takia kulttuuripalveluille budjetoidut tulot jäävät lähes kokonaan toteutumatta. Myöskään maksullisiin tapahtumiin kohdistuvat menot eivät toteudu. Kulttuuripalveluiden tuloissa näkyvä Seitsemän

veljeksien juhluvuotta varten saatu OKM:n 60 000 euron avustus ja 5 000 euron sponsorituki on käytetty projekti-koordinaattorin palkkaan, valotaideteokseen ja juhluvuoden päätapahtuman kuluihin. Saatu avustus ja sponsorituki eivät olleet mukana talousarviossa. Kulttuurivastustusrahaa jää käyttämättä 5 500 euroa. Kirjastot olivat keväällä kokonaan suljettuina kaksi kuukautta. Myöhästymismaksuja ei tuolta ajalta peritty, mikä näkyy kirjaston tuotoissa. Sulkuajalta tuli myös kustannussäästöjä, joten nettovaikutusta ei juurikaan syntynyt.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen ennusteessa on huomioitu mm. säästöt esiintymispalkkioissa, taidehankinnoissa ja Aleksialta tulleet hyvitykset sekä aineista ja tarvikkeista tulevat säästöt yhteensä noin 130 000 euroa.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö siirrettiin ketterästi kevään ajaksi sosiaalisen median eri kanaviin, jossa nuorille järjestettiin erilaisia kilpailuja ja tehtäviä sekä tuettiin nuoria tarjoamalla mahdollisuus kahdenkeskeiseen keskusteluun. Työtä sosiaalisen median kanavissa jatketaan edelleen. Kouluisten iltapäiväkerhot toimivat nuorisotiloissa kevään ajan. Syyslukukaudella iltapäivätoiminta käynnistyi kaikissa toimipisteissä. Kesätoimintaa järjestettiin rajoitettuihin osallistujamääriin, jolla oli vaikutusta tuottojen vähenemiseen. Monikkosalin ja työpajatoiminta keskeytyi kevään ajaksi. Monikkosalin toiminta jatkuu supisteuilla asiakaspaikkamäärillä syksyn ajan. Monikkosalin ja nuorisotilojen vuokrauksen väheneminen vaikutti vuokratuottojen vähenemiseen. Tulevat säästöt ja tulojen väheneminen huomioiden nuorisopalveluiden toimintakate vähenee 52 672 euroa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tuotot tulevat alittumaan 40 300 euroa tämänhetkisen ennusteen mukaan verrattuna muutettuun tulostavoitteeseen. Keskeisimmät syyt tähän on koronapandemian aiheuttama toiminnan keskeytyminen keväällä sekä supistettu toiminta syksyn osalta. Toiminta pysähtyi liikuntapalveluiden ohjattujen ryhmien osalta, sekä liikuntasalien iltaikäyttäjien osalta keväällä maaliskuun 13. päivä. Myöskin kesätoiminta oli rajoitettua ja kesäkuun leireille osallistujia oli kolmannes normaaleista luvuista. Toiminnan keskeytyminen ja ryhmäkokojen pieneneminen aiheuttavat ennusteen mukaan tuottojen menetyksiä 23 500 euroa ja liikuntasalien sulkeutuminen koronaviruksen ja koulujen salien remontti työmaiden takia 16 800 euron tulovajetta. Toimintakulut liikuntapalveluissa tulevat alittumaan tämänhetkisen ennusteen mukaan. Ennusteessa on otettu

huomioon säästöt palveluiden ostoissa, aineellisten tarvikkeiden ostoissa sekä liikuntapalveluiden muista kuluista yhteensä 40 485 euroa. Liikuntapalvelujen ennusteessa on huomioitu tulojen väheneminen sekä säästöt toimintakuluissa.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelujen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan suunnitellusti. Kasvun ja oppimisen tukipalveluissa järjestettiin heinäkuussa kesäpäivystys, joka kuitenkin oli hiljainen. Hyvinvointikysely kunnan 2-9 -luokkalaisille toteutettiin elokuussa. Opiskeluhuollon työntekijät purkivat kyselyn. Syksyn aikana on ollut haasteita koulupsykologien saamisessa irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle.

Nurmijärvi toimii Keusote-alueen hyte-työn puheenjohtajana. Tavoitteena yhtenäistää alueellista hyte-toimintatapaa, konkretisoida yhdyspintatyöskentelyä sekä edistää hyte-työn vaikuttavuuden arviointia. Kunnan hyvinvoinnin edistämisen organisoitumista on kehitetty eri hyte-työryhmissä sekä esimies- ja asiantuntijataso haastatteluiden perusteella. Organisaatiomalli on valmis ja mallin käyttöönottoa työstetään. Huoli on ollut lasten ja nuorten hyvinvoinnista kesän ajalta sekä kouluun palaamisesta. Asiasta tehtiin erillinen kartoitus oppilashuollon näkökulmasta. Monialaisella hyvinvointityöllä on pyritty edistämään Keusoten ja kunnan yhdyspintatyöskentelyä. Lähisuuhdeväkivallan työryhmä on päivittänyt Lähisuuhde- ja perheväkivallan toimintaohjetta, joka on suunnattu monialaisten ammattilaisten käyttöön. Myönnettyjen hyte-avustuksien käyttöä, sekä järjestöjen ja yhdistyksien toimintaa korona-aikana, kartoitettiin pienimuotoisella kyselyllä. Kyselyn perusteella suurin osa järjestöistä ja yhdistyksistä saa myönnetyn avustuksen käytettyä.

Nurmijärven kotoutumispalvelussa oli laskennallisten kuntakorvausten piirissä syyskuun lopussa 70 henkilöä. Palvelussa työskentelee edelleen maahanmuuttokoordinaattori, kotoutumisohjaaja ja pakolaisohjaaja sekä palveluohjaaja kaikille maahanmuuttajille. Koronatilanteen vuoksi monet kotouttavat ryhmätilaisuudet on keskeytetty toistaiseksi ja palvelussa painottuu yksilöohjaus niin etä- kuin kontaktitapaamisina. Tiimi tekee moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kotoutujien palveluprosessien sujuvoittamiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tärkeimpinä yhteistyökumppaneina ovat mm. TE-toimisto, Kela, koulutuspalvelut sekä Keusoten sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Muutosesitys määrärahoihin

Toimintatuloja esitetään muutettavaksi eri tulosalueilla seuraavasti: Varhaiskasvatuksessa vähennetään myyntituloista 15 927 euroa, maksutuottoja 165 720 euroa ja tuista ja avustuksista 21 000 euroa, kirjasto- ja kulttuuripalveluissa lisätään tukiin ja avustuksiin 65 030 euroa ja vähennetään maksutuotoista 51 500 euroa ja nuorisopalveluissa vähennetään tukia ja avustuksia 9 425 euroa.

Toimintakuluja esitetään muutettavaksi eri tulosalueiden osalta seuraavasti: Hallinto- ja talouspalveluista vä-

hennetään aineista, tarvikkeista ja tavaroista 18 000 euroa, koulutuspalvelujen henkilöstömenoista vähennetään 300 000 euroa, varhaiskasvatustalouksissa vähennetään henkilöstökuluista 400 000 euroa, avustuksista 300 000 euroa, aineista, tarvikkeista ja tavaroista 90 000 euroa ja palveluista 70 000 euroa, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen osalta vähennetään kuluja palvelujen ostoista 93 900 euroa ja aineista, tarvikkeista ja tavaroista 36 650 euroa ja nuorisopalvelujen osalta vähennetään muita toimintakuluja 68 000 euroa.

Investoinnit

Investointihanke	Muutettu TA 2020	Toteutunut	Ennuste koko vuosi 2020
Maaniitun koulu, peruskorjaus, kalusto	-400000	-57474	-400000
Lepsämän koulu, väistötilat, kalusto	105000	101888	-105000
Nurmijärven lukio, Rki, väistötilat, kalusti	160000	132115	-160000
Kivenpuiston koulu, lisätila, kalusto	30000	-22389	-30000
Metsolan päiväkotijärjestelmä, uudisrakennus, kalu:	-300000	-4339	-300000
Tornitien parakin kalusto	-150000	-3119	-150000
Klaukkalan kirjastosalin ja työtilojen uuc	-50000	0	-50000

Investointien toteutuminen

Toimialan investointien ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Muutosesitys investointien määrärahoihin

Ei määrärahamuutosesityksiä.

Henkilöstö

HTV1	Tot. 2020 1-9	TA 2020	TP 2020 ennuste
Hallinto- ja talouspalvelut	8,3	10,4	11,1
Koulutuspalvelut	449,5	602,8	599,3
Perusopetuksen erillishankkeet	5,9	12,0	7,9
Varhaiskasvatustalouksien palvelut	460,7	613,8	614,3
Kirjasto ja kulttuuripalvelut	34,2	44,8	45,6
Nuorisopalvelut	23,9	36,6	31,9
Liikuntapalvelut	6,5	7,0	8,0
Hyvinvointipalvelut	22,1	30,4	29,5
Yhteensä	1 011,1	1 357,8	1 347,6

Henkilöstön osalta HTV1 ennusteen arvioidaan hieman allittuvan.

Ympäristötoimiala

Tuloslaskelma	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Toimintatuotot	24 981 239	74 %	33 761 740	33 972 740	24 674 390	33 454 196
Myyntituotot	1 693 754	71 %	2 385 500	2 417 440	1 635 222	2 438 499
Maksutuotot	2 545 110	96 %	2 648 000	3 228 000	2 145 285	2 339 009
Tuet ja avustukset	12 135	4 %	295 000	95 000	0	262 731
Muut toimintatuotot	20 730 241	73 %	28 433 240	28 232 300	20 893 883	28 413 958
Toimintakulut	-23 820 940	74 %	-32 126 369	-31 540 510	-22 868 071	-32 192 657
Henkilöstökulut	-5 142 366	70 %	-7 297 020	-6 955 790	-5 120 379	-7 006 811
Palvelujen ostot	-10 495 339	74 %	-14 245 399	-13 776 780	-10 692 232	-15 467 535
Aineet, tarv. ja tavarat	-3 764 484	65 %	-5 767 830	-5 256 960	-4 088 076	-5 626 559
Avustukset	-45 400	61 %	-75 000	-75 000	-48 000	-50 000
Muut toimintakulut	-4 373 350	92 %	-4 741 120	-5 475 980	-2 919 384	-4 041 751
Toimintakate	1 160 299	71 %	1 635 371	2 432 230	1 806 319	1 261 539
Poistot ja arvonal.	-10 399 170	64 %	-16 238 000	-15 628 000	-9 831 093	-14 151 899

Tulosalueiden toimintakateen toteutuminen

	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Tekninen keskus	-5 741 279	58 %	-9 835 770	-8 635 770	-5 364 920	-8 165 764
Tilakeskus	8 215 485	67 %	12 242 351	11 904 000	9 475 649	12 392 341
Hallinto- ja talouspalvelut	-3 664 706	79 %	-4 648 340	-4 498 800	-3 463 302	-4 559 505
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	-2 816 264	83 %	-3 379 400	0	-2 446 420	-3 292 144
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	-625 333	77 %	-811 000	0	-582 778	-768 582
Maankäyttö ja kaavoitus	-1 453 063	67 %	-2 157 870	-1 972 200	-352 177	-884 242
Omaisuuksien tuotot ja hallinta	3 803 862	63 %	6 035 000	5 635 000	4 655 002	5 631 457
Rakennusvalvonta 2019/07					83 040	83 040
Asemakaavoitus ja tekninen suun 2019/07					-2 798 752	-2 807 567
Maankäyttö ja yleiskaavoitus 2019/07					-428 221	-428 221
Yhteensä	1 160 299	71 %	1 635 371	2 432 230	1 806 319	1 261 539

Toteumaennuste

Toimialan toimintakateen arvioidaan toteutuvan noin 800 000 euroa talousarviota parempana. Toimintatuottoja kertyy noin 200 000 euroa budjetoitua enemmän ja toimintakuluja noin 600 000 euroa budjetoitua vähemmän.

Teknisen keskuksen toimintakateen arvioidaan toteutuvan syyskuun tilanteessa noin 1 200 000 euroa budjetoitua parempana. Koronatilanteen perusteella joukko liikenteen osalta ennustetaan saatavan nettosäästöjä 600 000 euroa (kuluissa säästöä 800 000 euroa ja tuloissa vähennystä 200 000 euroa). Henkilöstön vaihtuvuuden takia henkilöstökuluja arvioidaan jäävän käyttämättä kuluvana vuonna noin 100 000 euroa. Lisäksi teknisen keskuksen toimintatuottojen arvioidaan olevan noin 300 000 euroa budjetoitua suuremmat, joka johtuu mm. ennakoimattomista satunnaisieristä.

Viher- ja liikunta-alueiden, katukunnossapidon ja myös jätehuollon osalta toimintakateen arvioidaan toteutuvan kuluvana vuonna noin 200 000 euroa budjetoitua paremmin – edellyttäen mm, että loppuvuosi ei ole normaalia sateisempi ja keliolosuhteiltaan vaativa (mm. merkittävästi liukkaudentorjuntaa, tienpintojen paikkauksia sekä lumenaurauksia ja poiskuljettamista). Yksityisteihin varattuihin määrärahoihin tehdään toimialan sisällä tarvittavat siirrot lautakuntien välillä, kun ko. määräraharivejä täsmenyy loppuvuoden aikana mm. tiekunnille päätettävien ennakoavustusten osalta.

Tilakeskuksen toimintakate toteutuu noin 340 000 euroa ennakoitua heikompana. Tuotot toteutuvat noin 370 000 budjetoitua parempana ja toimintakulut ylittävät noin 700 000 eurolla. Lisä- ja väistötilarpeet (Kivenpuiston koulun lisätila, Rajakaaren koulun väistötila, Lintumetsän lisätilat ja Tornitien päiväkotit) kasvattavat

vuokra- ja ylläpitokuluja (mm. tyhjiin tilojen sähkö). Arvioitujen vuokratulujen lisäksi tiloihin tulevien järjestelmien lisääminen, pihatyöt sekä liittymät kaivuutöihin aiheuttavat käyttökulujen kasvua, lisämäärärahojen tarve näihin on 255 000 euroa. Rajakaaren ja Tornitien väistötilojen kertaluonteiset perustamiskustannukset ovat yhteensä noin 670 000 euroa. Edellisistä Tornitie päiväkodin perustamiskustannukset ovat tuntuvasti kalliimmat, koska piha on paremmin varusteltu. Asiantuntijapalveluiden käytölle on ollut vuoden aikana odotettua suurempi tarve. Loppuvuodesta on tulossa lisäkustannuksia ns. Lidlin tontista johtuvasta kaapelin vetämisestä 30 000 euroa, Metsolan päiväkodin ja Maaniitun koulun kameravalvonnasta yhteensä 25 000 euroa, Kivenpuiston koulun lisätilan maapohjien rakennustöistä 90 000 euroa.

Henkilöstökulut toteutuvat puolestaan budjetoitua alhaisempana rekrytointivaikeuksista ja henkilöstövajauksesta johtuen.

Syksyn tuhopoltot aiheuttavat lisäkustannuksia, jotka vakuutusyhtiö maksaa keskeytysturvasta.

Vakuutusyhtiö on maksanut Valkjärven koulun uudelleen rakentamisesta 700 000 euroa, yhteensä vakuutuskorvaus on enintään 1,88 milj. euroa.

Hallinto- ja talouspalveluiden toimintakate toteutuu noin 150 000 euroa budjetoitua parempana. Tuottojen osalta arvioidaan rakennuslupamaksujen toteutuvan noin 80 000 e talousarvio parempana. Henkilöstökuluissa jää määrärahaa käyttämättä noin 70 000 e täyttämättömien vakanssien takia. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen

Muutosesitys määrärahoihin

Ympäristötoimialalle esitetään seuraavat määräraha- ja tuloarviomuutokset. Omaisuuden tuotot ja hallinto -tulosalueen tuloarviota esitetään pienennettävän 400 000 euroa alittuvien myynti- ja vuokratuottojen osalta. Teknisen keskuksen määrärahoja esitetään pienennettävän 1 000 000 euroa mm. joukkoliikenteestä, henkilöstömenoista ja viher- ja liikunta-alueiden, katukunnossapidosta ja jätehuollosta säästyvien määrärahojen osalta ja tuloarviota esitetään lisättävän 200 000 euroa ennakoimattomista satunnaisieristä johtuen. Tilakeskuksen määrärahoja esitetään lisättävän 705 000 euroa mm. lisä- ja väistötiloista, rakennusteknisistä töistä ja kameravalvonnasta aiheutuvien kulujen vuoksi ja tuloarviota esite-

maksuosuuksien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena, joskin lopulliset maksuosuudet selviävät vasta toteutuneiden kustannusten perusteella tilinpäätösvaiheessa.

Maankäytön ja kaavoituksen tulosalueen osalta toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 185 000 euroa talousarviota parempana lähinnä täyttämättömien vakanssien ja asiantuntijamäärärahojen säästymisen takia. Tulosalueen tuotot jäävän jonkin verran alle budjetoidun lähinnä kiinteistö- ja mittausstoimessa.

Omaisuuden tuottojen osalta myyntivoittoa on saatu n. 0,9 milj. euroa ja vuokratuottoja 0,9 milj. euroa. Maankäyttökorvausten tuloutusta on jaksotettu 2,0 milj. euroa.

Uusia omakotitontteja on luovutettu tammi-syyskuun aikana 21 kpl. Luovutetut tontit jakautuvat alueittain seuraavasti; Rajamäki 16 kpl, Kirkonkylä 3 kpl ja Klaukkala 2 kpl. Vuokrattuja omakotitontteja on luovutettu 2 kpl. Koko vuoden arvio luovutettavista tonteista on 30–35 kpl. Järvimaan omakotitonttien luovutus siirtynee vuodelle 2021.

Yhtiömuotoisia kerros- ja rivitalotontteja on luovutettu 1 kpl Klaukkalasta. Koko vuoden arvio yhtiömuotoisten tonttien osalta on 2–4 kpl. Yritystontteja on luovutettu 1 kpl Metsä-Tuomelan alueelta. Koko vuoden arvio yritystonttien osalta on 1–3 kpl. Lisäksi on luovutettu keväällä Suomiehen koulukiinteistö.

Alustavasti myynti- ja vuokratuottoja on arvioitu koronaviruksen takia jäävän toteutumatta tai siirtyvän seuraavalle vuodelle yhteensä 400 000 euroa.

tään lisättävän 368 000 euroa. Hallinto- ja talouspalvelujen määrärahaa esitetään pienennettävän 70 000 euroa tyhjästä vakansseista säästyvien henkilöstömenojen vuoksi ja tuloarviota esitetään lisättävän 82 000 euroa rakennuslupamaksuista saatavista tuloista johtuen. Maankäytössä ja kaavoituksessa määrärahoja esitetään pienennettävän 222 000 euroa täyttämättömistä vakansseista ja asiantuntijamäärärahoista syntyvien säästöjen vuoksi ja tuloarviota esitetään vähennettävän 37 000 euroa, koska kiinteistö- ja mittausstoimen tulot eivät toteudu suunnitellusti. Määrärahamuutosesitysten nettovaikutus ympäristötoimialan toimintakatteeseen on 800 000 euroa.

	Määrärahan lisäys (+)	Määrärahan vähennys (-)	Tuloarvion lis.(+)	Tuloarvion väh. (-)	Nettovaikutus
Omaisuuksien tuotot ja hallinta				-400 000	-400 000
Tekninen keskus		-1 000 000	200 000		1 200 000
Tilakeskus	705 000		368 000		-337 000
Hallinto- ja talouspalvelut		-70 000	82 000		152 000
Maankäyttö ja kaavoitus		-222 000		-37 000	185 000
Yhteensä	705 000	-1 292 000	650 000	-437 000	800 000

Investoinnit

Investointihanke	Muutettu TA 2020	Toteutunut 1-9	Ennuste koko vuosi 2020
Talonrakennus	-14 675 000	-10 647 144	-13 995 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-370 000	-177 087	-185 000
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-10 920 000	-8 634 050	-10 970 000
Toimialojen yhteiset	-200 000	-239 255	-250 000
Aleksian keittiöt	-1 350 000	-348 617	-850 000
Pienet talohankkeet	-1 635 000	-1 189 529	-1 540 000
Prioriteettikohteiden hankesuunnittelu	-200 000	-58 606	-200 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-11 840 000	-7 489 688	-11 840 000
Kunnallistekniikan rakentaminen	-7 965 000	-5 273 872	-7 965 000
Klaukkalan tieverkko	-75 000	-1 953	-75 000
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	-3 800 000	-2 213 864	-3 800 000
Kiinteä omaisuus	-1 000 000	-304 386	-300 000
Irtain omaisuus	-310 000	-86 810	-310 000
Yhteensä	-27 825 000	-18 528 028	-26 445 000

Investointien toteutuminen

Nettoinvestointimäärärahan ennustetaan toteutuvan 1,380 milj. euroa muutettua talousarviota alhaisempana.

Kiinteän omaisuuden osalta arvioidaan maanhankintamäärärahaa jäävän käyttämättä noin 1,5 milj. euroa ja maan myyntituottoja jää toteutumatta noin 800 000 e (nettomäärärahavähennys 700 000 e). Loppuvuodesta on vireillä useampi maanhankintaneuvottelu.

Talonrakennusinvestointien määrarahasta arvioidaan jäävän käyttämättä noin 2 milj. euroa vuoden 2020 alkuperäisestä talousarviosta ja noin 0,7 milj. euroa muutetusta talousarvosta. Tilakeskus joutui lykkäämään usean hankkeen aloitusta eteenpäin henkilöstövajeen takia. Pieninvestointeja on jouduttu lykkäämään myös ulkoisten vaikutusten takia (mm. ympäristölupa-asiat). Pitkäaikaisosastojen muutostyöt ja Professorintien kiinteistöjen pysäköinti siirtyy eteenpäin. Pitkäaikaisosastojen suunnittelua ei aloiteta ennen kuin KEU-soten palveluverkko on selvillä. KEU-sote ilmoitti syksyllä, että pitkäaikaisosastojen peruskorjaussuunnittelua ei kannata aloittaa, koska rakennus palvelee KEU-soten tarpeita

huonosti.

Lepsämän koulun jätevesijärjestelmän varsinaiset saneeraustoimet siirtyvät, koska Keski-Uudenmaan ympäristökeskus edellyttää ympäristölupaa. Määrärahaa käytetään ympäristöluvan asiantuntijatehtäviin.

Metsolan päiväkodin hankkeen etenemistä haittaa korona, poikkeava arkkitehtuurinen ja runkorakennus. Metsolan valmistuminen viivästyy noin neljällä kuukaudella marraskuun loppuun.

Maaniitun koulun peruskorjauksessa on tuonut lisävaikeutta purkuvaiheessa löytyneet rakennuksen vanhat ongelmat rikkoutuneet viemärit ja erilaiset rakennevauriot. Peruskorjaus valmistuu kuitenkin suunnitellussa aikataulussa.

Urheilupuiston koululle siirrettiin toisessa osavuositarkastuksessa 200 000 euroa ensivaiheen korjauksiin, korjauksia päästä kuitenkin aloittamaan vuoden 2020 puolella. Koululle on esitetty 600 000 e korjausmäärära-

haa vuodelle 2021, jolla saadaan parannettua olosuhteita ennen laajempaa peruskorjausta tai uudishanketta. Tilakeskus valmisteleo urakkaa. Vuoden 2021 esivalmistelutyöt ovat valmiit.

Aleksian pikkupadat etenevät suunnitelman mukaisesti. Hankkeita pyritään nopeuttamaan vuosina 2021–2022, jotta Aleksian suunnittelemat käyttötaloussäästöt saada realisoitumaan mahdollisimman nopeasti. Klaukkalan alueen palvelukeittiö ja Mäntysalon alueen palvelu- ja jakelukeittiöt toteutetaan vuosina 2021 ja 2022.

Kunnanviraston muutostyöt siirtyvät pääosin tuleville vuosille. Kunnanviraston korttelin tulevaisuutta pohditaan toimitilaryhmässä.

Valmistuneita kohteita ovat mm. Mäntysalon koulun piha, Rajamäen koulun C-rakennuksen julkisivu ja Palojoen koulun katto sekä Isoniitun koulun IV- ja vesijohtotyöt.

Syyskuun tilanteessa **kunnallistekniikan rakentamisen** investointien kokonaismäärärahat arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti. Valtuuston nähdän sitovien hankeryhmätasojen sisällä tekniselle lautakunnalle ehdotetaan tehtäväksi hankkeiden välisiä määrärahamuutoksia erillisessä taukukossa kuvatus mukaisesti. Mm. Toreenintie-Raalantien ja Rajamäentien risteyksien parantamisen käynnistäminen sekä lisäksi on muita pienempiä määrärahojen siirtotarpeita käynnissä olevien hankkeiden välillä. Kunnallistekniikan rakentamishjelman merkittävimpiä kohteita vuonna 2020 ovat Klaukkalan ohikulkutien lisäksi mm. Vanha Klaukan alue, Heinojan alue (kaavavalitus), Metsä-Tuomelan alue, Klaukkala-Perttula välisen kevyen liikenteen väylän rakentamisen käynnistäminen sekä Altian ja Ilvesvuori pohjoisen (kaavavalitus) työpaikka-alueet.

Irtaimistohankintojen arvioidaan toteutuvan budjetoidusti.

Muutosesitys investointien määrärahoihin

Kiinteän omaisuuden investointien osata esitetään vähennettäväksi maanhankinnan määrärahaa 1,5 milj. eurolla ja vähennettäväksi maanmyyntituloa 800 000 eurolla.

Talonrakennushankkeiden investointeihin esitetään seuraavat määrärahamuutokset verrattuna muutettuun talousarvioon (+ lisäys, -vähennys).

Kohdenro	Kohde	TA 2020	Muutos	TA 2020+ muutos
18410003	Terveyskeskuksen peruskorjaus, osa C	120 000	65 000	185 000
18410008	Pitkäaikaisosastot 5 ja 6, muutostyöt	250 000	-250 000	0
18410305	NYK, peruskorjaus	100 000	25 000	125 000
18410319	Röykän koulu, vanhan osan peruskorjaus	50 000	25 000	75 000
18410601	Kunnanvirasto, talotekniikka- ja muutostyöt	200 000	50 000	250 000
18410609	Klaukkalan alueen palvelukeittiö	750 000	-400 000	350 000
18410612	Mäntysalon alueen palvelu- ja jakelukeittiöt	600 000	-100 000	500 000
Pienet talohankkeet				
18410776	Urheilupuiston koulu korjaukset	265 000	-200 000	65 000
18410780	Kuntolan korjauksia	255 000	85 000	340 000
18410784	Pihat: Mäntysalon koulu	350 000	20 000	370 000
			-680 000	

Tekninen keskuksen investointeihin ei esitetä valtuustoon nähdän sitovia määrärahamuutoksia (hankeryhmätasolla). Kunnallistekniikan rakentamishjelmaan esitetään tekniselle lautakunnalle seuraavat määrärahamuutokset.

Kohdenro	Kohde	TA 2020	Muutos	TA 2020+ muutos
18430001	Heinoja 1	250 000	-100 000	150 000
18430002	Krannilan alue	100 000	50 000	150 000
18430006	Kylänpään alue	600 000	60 000	660 000
18430019	Toreenintien-Raalantien ja Rajamäentien rist	0	150 000	150 000
18430035	Hirvitie	205 000	-35 000	170 000
18430204	Altian työpaikka-alue	300 000	-50 000	250 000
18430303	Sadevesiviemärit, vahojen alueiden kuivatus	100 000	-50 000	50 000
18430304	Sadevesiviemärit, varaus	100 000	-50 000	50 000
18430306	Istutukset, nurmetukset ja viimeistelyt	50 000	50 000	100 000
18430307	Rakennettujen tiealueiden vihertäminen	25 000	25 000	50 000
18430501	Päällystys	600 000	100 000	700 000
18430506	Haja-asutusalueiden vesihuolto	25 000	-25 000	0
18430705	Metsä-Tuomelan jäteasema ja maankaatopai	350 000	-100 000	250 000
18430823	Kirkonkylän skeitti "Bueno"	35 000	-15 000	20 000
18430826	Sääksin tykkilumilatu, sähkö ja vj	40 000	-10 000	30 000
			0	

Talonrakennushankkeiden toteutuminen 30.9.2020

	Alkuperäinen TA2020	MKS 2020	Kum. 9/2020	Tot.-%	Jäljellä	Ennuste 2020
18491001 Talonrakennus	-16 120 000	-14 675 000	-10 647 144	72,6 %	-4 027 856	-13 995 000
18410003 Terveyskeskuksen peruskorjaus, osa C	-100 000	-120 000	-177 087	147,6 %	57 087	-185 000
18410008 Pitkäaikaisosat 5 ja 6, muutostyöt	-750 000	-250 000			-250 000	
18410210 Metsolan päiväkotiki, uudisrakennus	-4 420 000	-4 420 000	-3 789 773	85,7 %	-630 227	-4 420 000
18410214 Suopolon päiväkodin peruskorjaus			-220		220	
18410305 NYK, peruskorjaus	-100 000	-100 000	-121 449	121,4 %	21 449	-125 000
18410314 Maaniiton koulu, peruskorjaus 2017-2020	-6 200 000	-6 200 000	-4 652 777	75,0 %	-1 547 223	-6 200 000
18410318 Nukarin koulu, rak A ja B peruskorjaus			-48 558		48 558	
18410319 Rökän koulu, vanhan osan peruskorjaus	-50 000	-50 000	-21 273	42,5 %	-28 727	-75 000
18410503 Pääkirjaston peruskorjaus ja laajennus	-150 000	-150 000			-150 000	-150 000
18410601 Kunnanvirasto, talotekniikka- ja muutostyöt	-800 000	-200 000	-239 255	119,6 %	39 255	-250 000
18410605 Nurmijärven aluekeittiö			3 809		-3 809	
18410609 Klaukkalan alueen palvelukeittiö	-750 000	-750 000	-52 943	7,1 %	-697 057	-350 000
18410611 Rajamäen alueen palvelukeittiöt			-56 659		56 659	
18410612 Mäntysalon alueen palvelu- ja jakelukeittiöt	-600 000	-600 000	-242 824	40,5 %	-357 176	-500 000
18410714 Muut pienet hankkeet	-30 000	-35 000	-33 862	96,7 %	-1 138	-35 000
18410751 Ulkoleikkivälineiden uusimiset	-40 000	-40 000			-40 000	-40 000
18410767 Isoniiton koulu	-200 000	-200 000	-184 709	92,4 %	-15 291	-200 000
18410770 Rajamäen koulu, rak c	-150 000	-154 000	-143 278	93,0 %	-10 722	-154 000
18410771 Aleksis Kiven syntymäkoti	-30 000	-30 000			-30 000	-30 000
18410772 Rajakaari korjauksia	-65 000	-71 000	-70 796	99,7 %	-204	-71 000
18410773 Kiljavan saunojen jätevedet	-40 000		-709		709	
18410774 Taaborin sosiaalitala	-75 000	-30 000			-30 000	-30 000
18410775 Palojoen koulun vanhan osan katon maalaus	-30 000	-30 000			-30 000	-30 000
18410776 Urheilupuiston koulu korjaukset	-65 000	-265 000	-20 150	7,6 %	-244 850	-65 000
18410777 Isoniiton koulu lukitus	-30 000	-30 000			-30 000	-30 000
18410778 Kekkurin tiilikatt. + alusrakent. uusiminen	-30 000	-30 000			-30 000	-30 000
18410779 Professorintien kiinteistöjen pysäköinti	-60 000					
18410780 Kuntolan korjauksia	-65 000	-255 000	-338 898	132,9 %	83 898	-340 000
18410781 Lepsämän koulun jätevesipuhdistamon uusin	-80 000	-30 000	-12 805	42,7 %	-17 195	-30 000
18410782 Kirkonkylän pk, Tor.tie 2 (katon kermi)	-80 000	-55 000	-54 553	99,2 %	-447	-55 000
18410783 Harjulan koulu luokkatilojen yhdistäminen	-30 000	-30 000	-1 260	4,2 %	-28 740	-30 000
18410784 Pihat: Mäntysalon koulu	-300 000	-350 000	-328 509	93,9 %	-21 491	-370 000
18410901 Tomitien päiväkotiki, uudisrakennus	-50 000	-20 000	-90	0,5 %	-19 910	-20 000
18410902 Kirkonkylän päiväkotiki, uudisrakennus	-50 000	-20 000			-20 000	-20 000
18410903 Seitsemän veljeksien koulu, uudisrakennus	-150 000	-30 000	-24 697	82,3 %	-5 303	-30 000
18410904 Rajakaari projekti	-100 000	-30 000	-12 000	40,0 %	-18 000	-30 000
18410905 Kuntolan peruskorjaus	-100 000	-20 000	-9 948	49,7 %	-10 052	-20 000
18410906 Lepsämän puukoulu, uudishanke	-100 000	-20 000			-20 000	-20 000
18410907 Urheilupuiston koulu, peruskorjaus	-150 000	-30 000	-871	2,9 %	-29 129	-30 000
18410908 Lukio hankesuunnitelma	-100 000	-30 000	-11 000	36,7 %	-19 000	-30 000
TALONRAKENNUS NETTO	-16 120 000	-14 675 000	-10 647 144	72,6 %	-4 027 856	-13 995 000

Kunnallistekniikan rakentamishojelman toteutuminen 30.9.2020

	MKS 2020	Kum. 9/2020	Tot.-% MKS 2020	Jäjellä MKS 2020	Ennuste 2020
18493001 Kunnallistekniikka	-11 840 000	-7 489 688	63,3 %	-4 350 312	-11 840 000
18430001 Heinoja 1	-250 000	-67 991	27,2 %	-182 009	-150 000
18430002 Krannilan alue	-100 000	-40 421	40,4 %	-59 579	-150 000
18430004 Viirinlaakso I	-400 000	-198 718	49,7 %	-201 282	-400 000
18430006 Kylänpään alue	-600 000	-568 177	94,7 %	-31 823	-660 000
18430010 Järvimaa	-25 000	-6 683	26,7 %	-18 317	-25 000
18430011 Vanha Klaukan alue	-2 000 000	-1 772 645	88,6 %	-227 355	-2 000 000
18430015 Ali-Tiikka	-100 000	-47 057	47,1 %	-52 943	-100 000
18430019 Toreenintien-Raalantien ja Rajamäentien risteysien parantaminen					-150 000
18430029 Ylitilantien liikenneturvallisuuden parantaminen	-240 000	-237 649	99,0 %	-2 351	-240 000
18430030 Viirinlaakso II	-25 000	-9 683	38,7 %	-15 317	-25 000
18430035 Hirvitiie	-205 000	-167 197	81,6 %	-37 803	-170 000
18430037 Jokimetsä					
18430038 Hellaspolun alue	-20 000	-13 104	65,5 %	-6 896	-20 000
18430201 Ilvesvuori, pohjoinen työpaikka-alue	-50 000			-50 000	-50 000
18430204 Altian työpaikka-alue	-300 000	-179 732	59,9 %	-120 268	-250 000
18430208 Metsä-Tuomelan työpaikka-alue	-500 000	-57 805	11,6 %	-442 195	-500 000
18430303 Sadevesiviemärit, vahojen alueiden kuivatus	-100 000	-9 726	9,7 %	-90 274	-50 000
18430304 Sadevesiviemärit, varaus	-100 000	-22 545	22,5 %	-77 455	-50 000
18430305 Reunakivet ja muut kivityöt	-150 000	-34 179	22,8 %	-115 821	-150 000
18430306 Istutukset, numetukset ja viimeistelytyöt	-50 000	-70 410	140,8 %	20 410	-100 000
18430307 Rakennettujen teialueiden vihertäminen	-25 000	-45 474	181,9 %	20 474	-50 000
18430309 Pienet nimeämättömät kohteet	-100 000	-48 657	48,7 %	-51 343	-100 000
18430404 Liikunta-, luonto- ja retkeilyreitistö	-145 000	-138 187	95,3 %	-6 813	-145 000
18430405 Liikenneturvallisuusprojektit	-50 000	-32 468	64,9 %	-17 532	-50 000
18430406 Pienet kohteet	-35 000	-18 378	52,5 %	-16 622	-35 000
18430407 Peruskorjaukset	-30 000			-30 000	-30 000
18430501 Päällystys	-600 000	-607 584	101,3 %	7 584	-700 000
18430502 Kadun varusteet, laitteet ja ohjaus	-600 000	-302 868	50,5 %	-297 132	-600 000
18430503 Suunnittelu, mittaus ja tutkimus	-100 000	-26 706	26,7 %	-73 294	-100 000
18430504 Pysäköintialueet, pysäkkikatokset ja muu liikennetekniikka	-100 000	-56 303	56,3 %	-43 697	-100 000
18430506 Haja-asutusalueiden vesihuolto	-25 000			-25 000	
18430604 Luonnonvaraiset puistot	-75 000	-59 851	79,8 %	-15 149	-75 000
18430606 Leikkikenttien saneeraus	-145 000	-123 676	85,3 %	-21 324	-145 000
18430618 Laulupuisto, Lepsämä	-30 000	-20 402	68,0 %	-9 598	-30 000
18430705 Metsä-Tuomelan jäteasema ja maankaatopaikka	-350 000	-130 986	37,4 %	-219 014	-250 000
18430810 Ulkoilutiet ja kuntoratojen peruskorjaukset	-25 000	-13 324	53,3 %	-11 676	-25 000
18430813 Uimarantojen peruskorjaus	-40 000			-40 000	-40 000
18430818 Hiekka- ja numikenttien peruskorjauksia	-70 000	-33 494	47,8 %	-36 506	-70 000
18430823 Kirkonkylän skeitti "Bueno"	-35 000	-5 360	15,3 %	-29 640	-20 000
18430824 Klaukkalan urh.kentän ja nurmen pk	-20 000			-20 000	-20 000
18430825 Tomimäen ulkoilureitit	-30 000	-1 384	4,6 %	-28 616	-30 000
18430826 Sääksin tykkilumilatu, sähkö ja vj	-40 000	-24 794	62,0 %	-15 206	-30 000
18430827 Ulkokuntoilukeskukset	-80 000	-80 255	100,3 %	255	-80 000
18430828 Isosuon luontopolku					
18430902 Luhtajoentie välillä Viirintie-Kunnarinmutka	-25 000			-25 000	-25 000
18430904 Luhtajoentie välillä Havumäentie-ohikulkutie	-50 000	-1 953	3,9 %	-48 048	-50 000
18430911 Klaukkalan ohikulkutien suunnittelu	-3 500 000	-2 062 623	58,9 %	-1 437 377	-3 500 000
18430913 Yleisten teiden kevyen liikenteen verkosto	-300 000	-151 241	50,4 %	-148 759	-300 000
INVESTOINNIT NETTO	-11 840 000	-7 489 688	29,2 %	-4 350 312	-11 840 000

Asemakaavoitusohjelman toteutuminen

Asemakaavayksikkö on toteuttanut valtuuston 13.11.2019 hyväksymän talousarvion mukaista asemakaavoitusohjelmaa vuosille 2020–2024. Lisäksi on aloitettu asemakaavoitusohjelman ulkopuolisena kiireellisenä hankkeena Rajakaaren ja Toreeni II:n asemakaavamuutokset, joilla on ollut vaikutusta muiden asemakaavojen toteutumiseen. Myös henkilöstövajaukset ja –muutokset ovat vaikuttaneet hankkeiden etenemiseen. Alla listattuna taajamittain vuodelle 2020 osoitetut asemakaavahankkeet ja niiden toteutuminen.

RAJAMÄKI

- 1-109 Saunatie, asemakaava valtuuston hyväksymiskäsittelyssä syksyllä 2020
  - kaava on hyväksytty asemakaavoitus- ja rakennuslautakunnassa
- 1-152 Hellaspolku, asemakaavan tavoitteena hyväksymiskäsittely vuoden 2020 –21 vaihteessa
  - asemakaavaehdotusta valmistellaan
- 1-XXX Matkun TP-alueen asemakaavamuutos, asemakaavamuutoksen tarvetta selvitetään

KIRKONKYLÄ

- 2-198 Sähkölaitoksen alue, asemakaavan tavoitteena hyväksymiskäsittely vuoden 2021 loppuun mennessä
  - asemakaavaehdotusta laaditaan
- 2-204 Heinoja II, asemakaavan tavoitteena hyväksymiskäsittely vuoden 2021 loppuun mennessä
  - asemakaavaluonnoksen valmistelu on käynnissä
- 2-232 Heinoja I, asemakaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu
- 2-241 Toreeni II, asemakaavan tavoitteena hyväksymiskäsittely vuoden 2021 loppuun mennessä
  - asemakaava on ollut luonnoksena nähtävillä
  - asemakaavaehdotusta valmistellaan
- 2-XXX Ahjolan kulma, hanke ei ole edennyt hakijan maanomistusjärjestelyiden keskeneräisyyden takia
- 2-XXX Krannilan kolmio, hanketta ei ole vielä aloitettu maanomistusjärjestelyiden keskeneräisyyden takia

KLAUKKALA

- 3-297 Kyijynpuisto, hakija peruuttanut hakemuksen

- 3-326 Viirinlaakso II, asemakaavan tavoitteena luonnosvaihe syksyllä 2020
  - Hanke on edennyt asemakaavoitusohjelman aikataulua hitaammin johtuen alueeseen liittyvistä laajoista selvityksistä mm. maaperään ja rakennettavuuteen liittyen
- 3-336 Mäyränkallio, hanke ei ole edennyt: alueella ei ole vesihuoltoa ja maanomistusjärjestelyt ovat keskeneräiset. Alueen luontoselvitys on teetetty.
- 3-341 Sorvitie, asemakaavan tavoitteena ehdotusvaihe syyskaudella 2020
  - Hanke on edennyt asemakaavoitusohjelman aikataulua hitaammin: ehdotusvaiheen edellyttämä kunnallistekniikan yleissuunnitelma päästiin tilaamaan vasta syksyllä 2020
- 3-XXX Jokimetsä (Ketunkallion AP-alueet), laitettu vireille syksyllä 2020.

Yleiskaavoitusohjelman toteutuminen

1. Kirkonkylän osayleiskaava (taajama)
  - Kirkonkylän osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Kaavaehdotus on nähtävillä alkuvuodesta 2020 ja se on tavoitteena saada hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2020 aikana.
    - Toteutuminen: Kevään pandemia on hidastanut kaavan laatimisaikataulua. Ehdotusta valmistellaan.
2. Palojoen osayleiskaava (haja-asutusalue)
  - Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Palojoen osayleiskaavaehdotus valmistellaan käsittelyyn vuonna 2020. Kaava on tavoitteena valmistella hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2020/2021 aikana.
    - Toteutuminen: Palojoen osayleiskaavan laatiminen odottaa kaavoituksen kehittämissuunnitelman linjauksista maaseutualueiden kaavan laatimisen periaatteista rakentamismahdollisuuksien määrittämisen osalta.

3. Rajamäen osayleiskaava (taajama),
- Rajamäen osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Osayleiskaavaluonnos on tavoitteena saada käsittelyyn Kirkonkylän osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen. Kaavan laatiminen edellyttää mm. luontoselvitystä, liikenneselvityksen ajantasaistamista sekä kasvusuuntien aluevertailun tekemistä. Osayleiskaavan edellyttämiä selvityksien laadintaa jatketaan vuoden 2020 aikana sekä valmistellaan osayleiskaavaluonnosta.
    - Toteutuminen: Rajamäen kaavan valmistelu ei ole edennyt.

Henkilöstö

Kaikilla toimialan tulosalueilla on ollut koko vuoden vakanseja täyttämättä lähinnä rekryointihaasteitten takia ja osin myös säästösyistä.

Tilakeskuksessa on yhtäjaksoisesti ollut henkilöstövaje elokuusta 2019 lähtien, joka on saatu poistettua väliaikaisesti kesäkuussa 2020. Sisäilma-asiantuntijan tehtävä on edelleen täyttämättä ja ylläpitopäällikkö irtisanoutui syyskuussa. Tilakeskuksessa on syyskuun lopussa kaksi toimihenkilövakanssia täyttämättä.

Maankäytön toteuttamisohjelma

Maankäytön toteutusohjelmassa 2019–2024 arvioitiin vuonna 2020 käynnistyvän 364 asunnon rakentaminen koko kunnassa.

Koko kunnassa on tammi-syyskuun 2020 aikana käynnistynyt 149 uuden asunnon rakentaminen. Näistä 54 erillispientaloihin (omakotitalot ja paritalot), 19 rivi- ja ketjutaloihin sekä 76 kerrostaloihin.

Ennustetun ja toteutuneiden aloitus välinen suuri ero johtuu mm. siitä, että osa kohteista lähti rakentumaan vuotta aiemmin. Lisäksi suuri osa uusien kohteiden aloituksista on siirtynyt koronakriisiin takia seuraavaan vuoteen.

Kiivaan kerrostalorakentamisen vuodet 2018 ja 2019 näkyvät vuonna 2020 erityisesti kerrostalokohteiden aloitusten vähenemisenä markkinan paikallisen kylläntymisen vuoksi erityisesti Klaukkalassa.

Maankäytön ja kaavoituksen tulosalueella oli syyskuun lopussa 3 vakinaista tehtävää täyttämättä. Teknisen keskuksen tulosalueella oli syyskuun lopussa 3 vakinaista tehtävää täyttämättä sekä hallinto- ja talouspalveluissa yksi vakinaisen ja yksi rakennusvalvonnan määräaikainen tehtävä.

HTV1	Tot. 2020 1-9	TA 2020	TP 2020 ennuste
Tekninen keskus	49,3	68,2	65,0
Tilakeskus	29,4	39,6	38,0
Hallinto- ja talouspalvelut	13,3	19,2	18,0
Maankäyttö ja kaavoitus	24,5	36,6	33,0
Yhteensä	116,5	163,6	154,0

Nurmijärven Vesi liikelaitos

Tuloslaskelma	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	6 033 051	71 %	8 467 050	9 203 000	5 405 248	8 487 979
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	195 511	74 %	265 000	265 000	168 717	248 841
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarv. ja tavarat	-883 070	68 %	-1 296 400	-1 297 000	-851 119	-1 183 833
Palvelujen ostot	-1 361 986	66 %	-2 049 955	-2 050 000	-1 479 032	-2 018 147
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 245 056	67 %	-3 346 355	-3 347 000	-2 330 151	-3 201 981
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-771 836	67 %	-1 145 800	-1 085 000	-702 598	-987 325
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-162 137	70 %	-231 600	-220 000	-154 009	-209 167
Muut henkilösivukulut	-23 326	57 %	-41 040	-39 000	-19 479	-32 989
Poistot ja arvonal.						
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 098 269	70 %	-3 000 000	-2 800 000	-1 916 212	-2 587 265
Liiketoiminnan muut kulut	-98 818	78 %	-126 810	-127 000	-75 564	-113 517
Liikelylijäämä (-alijäämä)	829 120	99 %	840 445	1 850 000	375 951	1 604 575
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	878				25 896	33 284
Muut rahoitustuotot	1 278				431	618
Kunnalle maksetut korkokulut						-55 959
Korkokulut	-4 975	11 %	-45 000	-45 000	-18 501	-26 015
Korvaus peruspääomasta	-162 000	100 %	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000
Muut rahoituskulut						-372
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.	664 301	105 %	633 445	1 643 000	221 777	1 394 131
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	664 301	105 %	633 445	1 643 000	221 777	1 394 131

Toteumaennuste

Ennusteen mukaan Nurmijärven Veden tilikauden ylijäämä tulee toteutumaan talousarviossa esitettyä ja toisessa osavuosikatsauksessa ennustettua parempana. Tilikauden ylijäämän ennustetaan olevan noin 1 milj. euroa talousarviossa esitettyä ja noin 250 000 € toisen osavuosikatsauksen ennustetta parempi. Huomattavasti suurempi ylijäämä johtuu siitä, että ennusteessa on huomioitu Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen johtokunnan päätös 23.10.2019 vuoden 2020 vesimaksuista. Vesimaksujen tarkastuksen yhteydessä vuoden 2020 käyttömaksuihin päätettiin tehdä 5 % ja perusmaksuihin 15 % korotus. Korotukset perustuivat Nurmijärven Veden talousmallinnukseen, joka päivitettiin vuonna 2019. Talousmallin päivitys valmistui vasta talousarvion 2020 käsittelyn jälkeen. Hintojen korotuksesta johtuva liikevaihdon kasvu ennustettiin ensimmäisen kerran osavuosikatsauksessa 1. Koronaviruksen aiheuttaman poikkeus-tilanteen takia vedenkäyttö lisääntyi maaliskuun puolesta välistä alkaen 3 kuukauden ajan keksimäärin noin 7 %. Kesän aikana vedenkäyttö normalisoitui, mutta on

kesän jälkeen taas lisääntynyt. Kasvu on ollut syyskuun alusta lähtien keksimäärin noin 2 % ja vedenkäytön kasvun ennustetaan jatkuvan vuoden loppuun asti samalla tasolla. Koronan aiheuttaman lisääntyneen vedenkäytön vaikutus vesimaksutuloihin on vuositasolla noin 200 000 €.

Henkilöstökulut toteutuvat talousarvioita alhaisempana osan vuotta täyttämättä olleitten vakanssien takia. Materiaaleista ja palveluista syntyvien kulujen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Liittymismaksuja on kertynyt syyskuun 2020 loppuun mennessä noin 834 000 € eli 64 % koko vuoden liittymismaksukertymäennusteesta (1 300 000 €). Liittymismaksutulot ennustetaan kertyvän 1,0 milj.€. Liittymismaksutulojen väheneminen johtuu erityisesti suurempien kohteiden kuten kerrostalojen, liikerakennuksien ja teollisuusrakennuksien rakentamisen hiljentyneisyydestä. Pientalojen rakentamisessa hiljentyneistä ei ainakaan vielä näy.

RAHOITUSLASKELMA, €	Tot. 2020 1-9	Muutettu TA 2020	TP 2020 Enn.	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Toiminnan rahavirta	2 762 570	3 633 445	4 443 000	2 137 989	3 981 396
Liikelyljäämä/alijäämä	829 120	840 445	1 850 000	375 951	1 604 575
Poistot ja arvonalentumiset	2 098 269	3 000 000	2 800 000	1 916 212	2 587 265
Rahoitustuotot ja kulut	-164 819	-207 000	-207 000	-154 174	-210 444
Satunnaiset erät					
Tuloverot					
Tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta	2 255 281	5 880 000	4 708 000	2 718 665	6 101 353
Investointimenot	2 255 281	5 880 000	4 708 000	2 718 665	6 101 353
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	507 289	-2 246 555	-265 000	-580 675	-2 119 957
Rahoituksen rahavirta	5 047 445	2 300 000	500 000	3 624 506	2 058 528
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle					
Antolainasaamisten lisäykset					-6 700
Antolainasaamisten vähennykset kunnalta					
Antolainasaamisten vähennykset					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			2 500 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			-3 000 000	-296 300	-296 300
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		1 000 000			
Lyhytaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen lisäys					
Lyhytaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Lainakannan muutokset					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos kunnalta	7 812 258			5 248 937	193 200
Saamisten muutos	1 022 883			1 148 970	-245 408
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-3 870 795			-2 595 128	1 275 667
Korottomien velkojen muutos	83 100			118 027	1 138 069
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 047 445	1 300 000	1 000 000	3 920 806	2 361 528

Henkilöstö

HTV1	Tot. 2020 1-9	TA 2020	TP 2020 ennuste
Yhteensä	18,5	22,0	21,5

Nurmijärven Vedessä on rekrytointiprosessien takia täyttämättä vakansseja osan vuotta. Henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan hieman käyttösuunnitelmassa esitettyä pienempänä.

Muutosesitys määrärahoihin

Vesimaksutulojen kasvun seurauksena liikevaihto nousee 9 203 000 euroon, ja tilikauden ylijäämä nousee 1 643 000 euroon.

Muutosesitys:

Tuottoja lisätään 735 950 €

Kuluja vähennetään 73 600 €

Poistoja vähennetään 200 000 €

Lainakantaa vähennetään 500 000 €

Investoinnit

Investointihanke	KS+muutos	Toteutunut	Ennuste koko vuosi 2020
Vesihuollon rakentaminen	-5 850 000	-2 255 281	-4 678 000
Irtain omaisuus	-30 000	0	-30 000
Yhteensä	-5 880 000	-2 255 281	-4 708 000

Investointien toteutuminen

Vesihuoltoverkostojen uudisrakentaminen

Hirvitiien kohde kirkonkylällä Karhukorvessa on valmistunut. Kustannuksia syntyi 52 000 € eli 8 000 € vähemmän kuin käyttösuunnitelmassa ennustettiin. Heinojan kaava-alueen vesihuollon suunnittelukustannuksia ennustetaan syntyvän vuoden 2020 aikana 50 000 €, mikä on 25 000 € vähemmän kuin alun perin on arvioitu.

Toreenintien kauppatorin osalta on selvinnyt, että vesihuoltolinjojen johtosiirtoja ei tarvitse tehdä. Torin rakentaminen vaatii ainoastaan muutamia vesihuoltolinjojen tulppauksia, joihin varataan määrärahaa 10 000 €.

Suunnittelu, koordinaatio, mittaus ja tutkimus investointinumeron määräraha puolitetaan 50 000 euroon. Suunnittelukustannuksia on siirretty kohdekohtaisille investointinumeroille.

Muiden verkoston uudisrakennushankkeiden osalta arvioidaan pysyttävän käyttösuunnitelmassa esitetyissä kustannusennusteissa.

Vesihuoltoverkostojen saneeraus ja pääjohdot

Viemärisujutusten määräraha lasketaan 150 000 €. Sujutuskohteita ei ehditä valmistelemaan enempää.

Verkostojen tutkimuksiin ja suunnitteluun varattua määrärahaa nostetaan 50 000 €, jolloin varattu määräraha on yhteensä 200 000 €. Määrärahan nosto on tarpeen, jotta loppu vuoden aikana pystytään vielä tekemään riskikohteena pidetyn pohjavesialueella sijaitsevan jätevesiviemärin tutkimusurakka. Lisäksi on varauduttava mahdollisiin viemäritukosten aiheuttamiin kii-reellisiin tutkimustarpeisiin.

Aluemittausjärjestelmän laitekaivojen rakentamista ei ole pystytty tekemään erillisurakkana vuoden 2020 aikana. Hankkeen määräraha pienennetään 10 000 €. Vuoden 2020 aikana pyritään mallintamaan laitekaivojärjestelyjen toimivuus ja mitoittamaan laitekaivoihin tulevat virtaamamittarit.

Saneerausten hankevarausten määräraha nostetaan 240 000 €, mikä tarkoittaa 40 000 € lisäystä osavuositukauksessa 2 annettuun ennusteeseen. Hankevarausten

määrärahoilla tehdään kolme pienempää verkostosaaneerauskohtetta, joista yksi on akuutti vesijohtovuodon takia ja kaksi muuta vedenlaadussa olevien haasteiden takia. Kustannusennuste perustuu yhden hankkeen osalta toteutuneeseen urakkahintaan ja loppujen osalta urakkatarjoukseen. Lisäksi kohteiden suunnittelukustannuksia ei ollut otettu huomioon osavuositarkastuksessa 2 korjatussa ennusteessa.

Muiden saneeraus- ja pääjohtohankkeiden osalta arvioidaan pysyttävän käyttösuunnitelmassa esitetyissä kustannusennusteissa.

Tuotantolaitokset

Kaukovalvontajärjestelmän uusimisen hankinta on siirtynyt automaatiotoimittajan kanssa käytyjen toimitussisältöselvitysten ja hankintaneuvottelujen takia. Hanketta päästään toteuttamaan vasta loppusyksyllä 2020, joten määräraha jää vuodelta 2020 osittain käyttämättä. Kaukovalvontajärjestelmän määrärahat puolitetaan, jolloin hankkeen uusi kustannusennuste on 100 000 €.

Muutosesitys investointien määrärahoihin

Investointien kokonaismäärärahaa esitetään pienennettäväksi 4 708 000 euroon, mikä on 1 172 000 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Lisäksi esitetään tehtäväksi alla olevassa taulukossa esitetyt ennusteen mukaiset yksittäisten kohteiden määrärahamuutokset.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon toteutussuunnitelua ei ole voitu vielä aloittaa, koska päätöstä toteutusvaihtoehdosta ei ole vielä tehty. Esisuunnitelman päivityksen kustannuksille ja vanhan puhdistamon asbesti- ja Hava-aine kartoitukselle varataan 50 000 euroa. Muuten hankkeen kustannukset siirtyvät seuraavalle vuodelle.

Klaukkalan puhdistamon saostuskemikaloinnin uusimisen määrärahat jäävät käyttämättä vuonna 2020. Urakkakilpailussa ei saatu yhtään tarjousta ja urakoitsijoiden kanssa tarjouskilpailun jälkeen käytyjen keskustelujen viesti oli, että heidän ei ole työtilanteensa takia mahdollista tarjota vuoden 2020 aikana. Hankkeen toteutus siirretään vuoteen 2021.

Töyrypellon jätevedenpumppaamon saneeraus ja sen yhteydessä tehtävät jätevesiviemärin rakennustyöt siirtyvät ensi vuodelle. Toteutus siirtyy suunnitteluun ja maanomistukseen liittyvien viivästysten vuoksi.

Muiden hankkeiden osalta arvioidaan pysyttävän käyttösuunnitelmassa esitetyissä kustannusennusteissa.

Vesilaitoksen rakentamishojelman toteutuminen 1.1.-30.6.2020

	Alkuperäinen 2020	MKS 2020	Tot. 1-9	Tot.-%	Jäljellä MKS 2020	Ennuste 2020
18498000 Nurmijärven Vesi	-5 850 000	-5 850 000	-2 255 281	38,6 %	-3 594 719	-4 678 000
18480001 Heinoja	-75 000	-75 000	-1 419	1,9 %	-73 581	-50 000
18480011 Vanhan Klaukan alue	-1 700 000	-1 600 000	-1 101 945	68,9 %	-498 055	-1 600 000
18480030 Viirinlaakso II	-15 000					
18480035 Hirvitie	-60 000	-60 000	-51 509	85,8 %	-8 491	-52 000
18480038 Hellaspölyn alue	-15 000	-5 000	-3 495	69,9 %	-1 506	-5 000
18480201 Ilvesvuori, pohjoinen	-50 000	-50 000			-50 000	
18480204 Altian alue	-155 000					
18480223 Venttiilien rakentaminen ja saneeraus	-40 000	-40 000			-40 000	-40 000
18480226 Vesiasemat	-10 000	-10 000			-10 000	-10 000
18480305 Laadunvalvonta	-10 000	-10 000			-10 000	-10 000
18480306 Viimeistelytyöt	-25 000	-25 000			-25 000	-25 000
18480307 Suunnittelu, koordinointi, mittaus ja tutkimus	-100 000	-100 000	-13 480	13,5 %	-86 520	-50 000
18480309 Nimeämättömät kohteet	-20 000	-20 000	-1 905	9,5 %	-18 095	-20 000
18480311 Vanhojen alueiden kuivatus	-50 000	-50 000	-9 110	18,2 %	-40 890	-10 000
18480316 Toreenintien kauppatontti	-100 000	-100 000			-100 000	-10 000
18480317 Jokimetsä	-15 000					
18480513 Viemärisuutukset ja pienet peruskorjaukset	-300 000	-300 000	-37 194	12,4 %	-262 806	-150 000
18480514 Verkostojen tutkimukset ja suunnittelu	-150 000	-150 000	-127 560	85,0 %	-22 440	-200 000
18480529 KisLepsämän ja Nummenpään vo:n siirtolinja 2/3	-250 000	-345 000	-344 317	99,8 %	-683	-345 000
18480532 Aluemittauksen laitekaivot	-100 000	-100 000			-100 000	-10 000
18480533 Tomitien ja Mutkatien päävesijohto	-780 000	-780 000	-8 145	1,0 %	-771 855	-780 000
18480534 Hankevaraus, saneeraus	-120 000	-200 000	-15 668	7,8 %	-184 332	-240 000
18480535 Kuonomäentie		15 000	-1 528		16 528	-15 000
18480536 Väinöläntie		15 000	-4 885		19 885	-15 000
18480701 Teilinummi, tekopohjavesilaitos	-80 000	-160 000	-126 050	78,8 %	-33 950	-160 000
18480718 Teilinummi, sisältää aggregaatin	-50 000	-50 000			-50 000	-50 000
18480721 Kaukovalvontajärjestelmä	-200 000	-200 000	-54 559	27,3 %	-145 441	-100 000
18480801 Vedenottamoiden peruskorjaus, varaus	-50 000	-80 000	-38 361	48,0 %	-41 639	-80 000
18480823 Klaukkalan puhdistamo	-100 000	-220 000	-61 178	27,8 %	-158 822	-220 000
18480828 Kirkonkylän puhdistamon saneeraus/jätevesien siirto	-200 000	-200 000	-5 068	2,5 %	-194 933	-50 000
18480830 Lepsämän vo:n hapetusjärjestelmä	-100 000	-100 000	-68 517	68,5 %	-31 483	-100 000
18480831 Rajamäen vesitornin saneeraus	-150 000	-20 000	-13 650	68,3 %	-6 350	-20 000
18480832 Klaukkalan puhdistamo, lietteenpoiston tehostaminen	-160 000	-160 000	-64 104	40,1 %	-95 896	-160 000
18480835 Klaukkalan puhdistamo, saostuskemikalointi	-420 000	-420 000	-893	0,2 %	-419 108	
18480836 Siirtolinjan uudet pumput	-100 000	-100 000	-100 743	100,7 %	743	-101 000
18480837 Töyrypellon jvp	-100 000	-150 000			-150 000	
INVESTOINNIT NETTO	-5 850 000	-5 850 000	-2 255 281	38,6 %	-3 594 719	-4 678 000

Aleksia liikelaitos

Tuloslaskelma	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	6 943 302	70	9 938 331	9 938 331	7 566 126	9 828 715
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	40 137	19	213 469	213 469	94 658	250 603
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 623 152	67	-2 415 227	-2 415 227	-1 791 475	-2 522 502
Palvelujen ostot	-833 441	67	-1 241 034	-1 233 034	-845 206	-1 212 171
Materiaalit ja palvelut yhteensä						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-3 384 079	72	-4 675 952	-4 675 952	-3 344 813	-4 573 159
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-681 667	77	-885 146	-885 146	-669 203	-898 044
Muut henkilösivukulut	-97 161	58	-168 170	-168 170	-101 131	-152 553
Poistot ja arvonal.						
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 320	31	-154 480	-130 000	-62 458	-102 389
Liiketoiminnan muut kulut	-676 655	74	-918 474	-918 474	-482 500	-639 211
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-361 036		-306 683	-274 203	363 998	-20 711
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	215				3 522	15 003
Muut rahoitustuotot	82				1	
Korkokulut						
Korvaus peruspääomasta						
Muut rahoituskulut	-343				-550	-650
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.						
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)						
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-361 082		-306 683	-274 203	366 971	-6 357

Toteumaennuste

Koronasta johtuva poikkeustilanne on vaikuttanut liikelaitoksen toimintaan. Toimialoilta hyvitetään sisäisiä palvelumaksuja. OVK II:n yhteydessä on tehty määrärahamuutokset: toimintatuotoista vähennetty 500 000 euroa ja toimintakuluista 200 000 euroa. Tuloksen ennustetaan olevan alijäämäinen n. 299 000 euroa.

Henkilöstö

HTV1	Tot. 2020 1-9	TA 2020	TP 2020 ennuste
Yhteensä	135,2	182,8	182,8

Tämän hetken arvion mukaan htv:t toteutuvat suunnitellusti.

Muutosesitys määrärahoihin

Ei muutosesityksiä.

Investoinnit

Investointihanke	KS+muutos	Toteutunut	Ennuste koko vuosi 2020
Irtain omaisuus	450 000	204 650	450 000

Investointien toteutuminen

Investoinnit tulevat ennusteen mukaan toteutumaan suunnitellusti.

Muutosesitys investointien määrärahoihin

Ei muutosesityksiä.

Tytäryhteisöt

Nurmijärven Kodit Oy

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	10 070 374	68 %	14 777 222	13 440 000	8 920 055	12 002 609
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %	0					
Liiketoiminnan muut tuotot	46 023		86 900	86 900	42 417	114 466
Liiketoiminnan kulut	-5 833 248	60 %	-9 797 779	-9 500 000	-5 050 575	-7 516 967
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 786 065		-3 702 000	-2 898 435	-2 393 918	-3 191 891
Liiketoiminnan muut kulut	-33 089	48 %	-68 500	-68 500	-27 123	-118 146
Liikevoitto/ -tappio	1 463 995	113 %	1 295 843	1 059 965	1 490 856	1 290 071
Rahoitustuotot- ja kulut	-370 651	35 %	-1 059 965	-1 059 965	-383 450	-777 223
Tilinpäätössiirrot	-1 093 344	464 %	-235 878	0	-1 107 406	-512 848
Välittömät verot	0		0	0	0	0
Tilikauden tulos	0		0	0	0	0
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit	4 532 911		6 710 000	4 625 506	19 652 059	26 805 133
Investointien tulorahoitus, %						
Lainakanta	94 549 090	98,50 %	95 990 000	93 624 552	87 420 640	90 857 652
Taseen loppusumma	102 201 764		103 230 000	102 089 394	99 472 746	97 732 879
Sijoitetun pääoman tuotto, %						
Omavaraisuusaste, %						
Henkilöstömäärä	12		11	11	11	11

Toteumaennuste

Liikevaihto on kasvanut vuoteen 2019 verrattuna joh-tuen pääasiassa valmistuneista uudiskohteista. Vuokra-tuotot jäävät kuitenkin talousarviota pienemmäksi tyh-jäkäynnin vuoksi. Tilanteen korjaamiseksi on mm. pää-tetty laskea vuokria niissä kohteissa, joissa tyhjäkäyntiä on ollut eniten sekä tehostaa markkinointia. Lisäksi teh-

dään kuntoarviot kaikissa kohteissa, jotta saadaan ko-konaiskuva niiden kunnosta ja korjaustarpeista. Ko-ronaepidemia on viivästyttänyt joitakin korjaushank-keita ja muita kehitystoimenpiteitä, minkä vuoksi liike-toiminnan kulut jäävät arvioitua pienemmiksi. Korjauksia on kuitenkin tänä vuonna toteutettu enemmän kuin vuonna 2019.

Investoinnit

Investointihanke	Muutettu TA 2020	Toteutunut	Ennuste koko vuosi 2020
Tilkantie 2	6 710 000	4 159 405	4 161 000
Luhtajoentie 4		302 821	302 821
Heikkarinkuja 5		15 685	15 685
parvekelasitukset Riihipellontie, Heikkiläntie		55 000	150 000

Investointien toteutuminen

Investoinnit koostuvat lähinnä uudisrakennushankkeista. 30.6.2020 valmistui Klaukkalaan Tilkantielle uusi kerrostalo-kohde, jossa on 110 asuntoa. Uudiskohteen rakentaminen ja käyttöönotto toteutui aikataulun mukaan koronaepidemi-asta huolimatta. Luhtajoentie 4 ja Heikkarinkuja 5 ovat valmistuneet vuonna 2019 ja niistä alkuvuodesta on tullut urakoi-den loppulaskuja.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Olemme alueen halutuin vuokranantaja	Asukkaiden suositteluindeksi			-9,3	10	Mittaus tulossa lokakuussa	
Olemme haluttu työnantaja	Henkilöstön suositteluindeksi			20	40	37	Henkilöstökyselyt tehty maalis-, kesä- ja syyskuussa, 37 on näiden keskiarvo
Vuokrat pysyvät kohtuullisina.	€/m2			12,1	12,5	12,5	
Vuokrasaatavien osuus liikevaihdosta on alle 2 %	% liikevaihdosta			2	2	2,5	Perintä on uikoistettu 1.4. alkaen. Asumisneuvonta keskittyy ennaltaehkaisevään neuvontaan.
Asunnot ovat haluttuja	Käyttöaste				99	93	Markkinointia ja vuokaustoiminnan prosesseja on tehostettu. Lisäksi on kokeiltu vuokranalennuskampanjoita. Ensi vuodelle lasketaan vuokria niissä kohteissa, joissa on ollut eniten tyhjäkäyntiä. Lisäksi tehdään kaikista kohteista kuntoarviot, jotta saadaan kokonaiskuva, missä kunnossa ne ovat ja mitä korjaustarpeita niissä on.
Uusia asuntoja rakennetaan MAL-sopimuksen mukaisesti (50/vuosi?)	Kpl				> 49	110	Tilkantie 2 valmistui 30.6.

Kiinteistö Oy Aitohelmi

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	90 428	80 %	112 500	112 500	90 428	120 570
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %						
Liiketoiminnan muut tuotot			0			
Liiketoiminnan kulut	-60 657	58 %	-105 000	-105 000	-59 328	-89 072
Suunnitelman mukaiset poistot	-41 173		-56 621			-59 383
Liiketoiminnan muut kulut			0			0
Liikevoitto/ -tappio	-11 403	23 %	-49 121	7 500	31 100	-27 885
Rahoitustuotot- ja kulut	278		0	278	263	262
Tilikauden tulos	-11 125	23 %	-49 121	7 778	31 362	-27 623
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit						0
Investointien tulorahoitus, %						
Lainakanta						
Taseen loppusumma	1 232 631		1 160 917	1 240 409	1 312 722	1 249 016
Sijoitetun pääoman tuotto, %						
Omavaraisuusaste, %						
Henkilöstömäärä			0			

Toteumaennuste

Talous on toteutunut odotetusti. Yhtiön poistosuunnitelmaa on muutettu siten, että ensisijaisesti käytetään muita tulontasauksen keinoja ja vain tarpeelliset poistot tehdään.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso			
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
Tiloista käytössä %	100	100	100	100	100	ylläpitokorjaukset

Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	37 517	75 %	50 022	50 023	37 517	50 022
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Liiketoiminnan kulut	-25 900	31 %	-83 330	-83 330	-22 784	-36 878
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 483	79 %	-32 352	-2 388		-36 463
Liiketoiminnan muut kulut						
Liikevoitto/ -tappio	-13 866	21 %	-65 660	-35 695	14 733	-23 319
Rahoitustuotot- ja kulut			0			0
Tilinpäätössiirrot			0			0
Välittömät verot			0			0
Tilikauden tulos	-13 866	21 %	-65 660	-35 695	14 733	-23 319
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit			0			
Investointien tulorahoitus, %			100			
Lainakanta			0			
Taseen loppusumma	843 801		814 106	805 719	896 702	858 154
Sijoitetun pääoman tuotto, %						
Omavaraisuusaste, %						
Henkilöstömäärä			0			

Toteumaennuste

Talous on toteutunut ennustetusti. Loppuvuoden aikana toteutettava ikkunaremontti rahoitetaan edellisten kausien hoitoylijäämällä. Yhtiön poistosuunnitelmaa on muutettu, joka näkyy TP 2020 ennusteessa. Yhtiössä tullaan tekemään vain tarvittavat poistot ja suositaan ensisijaisesti muita tulontasauskeinoja.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Kiinteistön kunnosta huolehditaan	Tilojen käyttöaste	100	100	100	100	95	ikkunoiden uusiminen

Kiinteistö Oy Klaukkalan säästökeskus

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	204 167	75 %	273 178	273 178	194 821	256 513
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %			0			
Liiketoiminnan muut tuotot	-28 210		0			0
Liiketoiminnan kulut	-140 915	65 %	-215 700	-215 700	-166 127	-236 020
Suunnitelman mukaiset poistot	-179 765	4051 %	-4 438	-51		-258 713
Liiketoiminnan muut kulut			0			0
Liikevoitto/ -tappio	-144 722	-273 %	53 040	57 427	28 694	-238 220
Rahoitustuotot- ja kulut	27 611	76 %	36 212	36 212	27 391	36 429
Tilinpäätössiirrot			0			0
Välittömät verot			0			0
Tilikauden tulos	-117 111	-131 %	89 252	93 639	56 085	-201 791
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit			0			0
Investointien tulo-rahoitus, %						
Lainakanta	64 000	133,33 %	48 000	48 000	96 000	80 000
Taseen loppusumma	4 237 264		4 369 629	4 330 852	4 650 008	4 374 067
Sijoitetun pääoman tuotto, %						
Omavaraisuusaste, %						
Henkilöstömäärä			0			0

Toteumaennuste

Yhtiön talous on toteutunut oletetusti. Loppuvuonna tehdään korjaussuunnitelmia julkisivujen ja piha-alueiden kunnostamiseksi. Yhtiön poistosuunnitelmaa on muutettu siten, että ensisijaisesti käytetään muita tulontasauskeinoja ja tehdään ainoastaan tarpeelliset poistot.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Kiinteistön kunnosta huolehditaan	Tilojen käyttöaste		100	100	100		100 huoltojen ja korjausten suunnittelu

Kiinteistö Oy Nurmijärven virastotalo

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	153 193	77 %	198 584	198 584	154 830	193 670
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %						
Liiketoiminnan muut tuotot			0			0
Liiketoiminnan kulut	-108 939	64 %	-170 655	-170 655	-133 476	-181 383
Suunnitelman mukaiset poistot	-444 150	82 %	-543 209	-26 278	-443 913	-592 200
Liiketoiminnan muut kulut		0 %	-20 000			-17 318
Liikevoitto/ -tappio	-399 896	75 %	-535 280	1 651	-422 559	-597 231
Rahoitustuotot- ja kulut	195 750	67 %	293 290	271 343	196 616	271 344
Tilinpäätössiirrot			0			
Välittömät verot			0		-167	-167
Tilikauden tulos	-204 145	84 %	-241 990	272 994	-226 110	-326 054
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit			0			0
Investointien tulorahoitus, %			0			
Lainakanta	4 707 026	100,00 %	4 707 026	4 707 026	5 491 848	4 962 461
Taseen loppusumma	8 505 653		8 688 948	8 778 647	9 854 937	8 555 215
Sijoitetun pääoman tuotto, %						
Omavaraisuusaste, %						
Henkilöstömäärä			1			1

Toteumaennuste

Talous on kuluvan vuoden aikana toteutunut odotetusti. Yhtiön poistosuunnitelmaa on muutettu ja ensisijaisesti tullaan käyttämään muita tulontasauskeinoja ja vain tarpeelliset poistot tehdään.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Tilojen käyttöaste 100%	Tilojen Käytettävyys		100	100	100	95	kiinteistön ylläpito

Kiljavanrinteen Kiinteistöt Oy

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	17 362	112 %	15 456	17 621	16 307	16 825
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %	0					
Liiketoiminnan muut tuotot	0				0	0
Liiketoiminnan kulut	-1 000	14 %	-7 200	-2 600	-400	-1 700
Suunnitelman mukaiset poistot	0		-600	-600	0	-598
Liiketoiminnan muut kulut	-13 048	120 %	-10 891	-15 000	-7 891	-11 294
Liikevoitto/ -tappio	3 314	-102 %	-3 235	-579	8 016	3 233
Rahoitustuotot- ja kulut	0		0	0	0	-34
Tilikauden tulos	3 314	-102 %	-3 235	-579	8 016	3 199
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit	0			0	0	0
Investointien tulorahoitus, %						0
Lainakanta	0			0	0	0
Taseen loppusumma	477 695			472 000	477 208	475 781
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1			0		
Omavaraisuusaste, %	100					
Henkilöstömäärä	0			0		0

Toteumaennuste

Talous on toteutunut pääosin suunnitellusti. Tilikauden tappion määrän ennustetaan toteutuvan hieman talousarviota pienempänä.

Nurmijärven Sähkö –konserni

Tuloslaskelma (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	21 649 434	69 %	31 231 540	30 880 162	21 960 621	31 720 069
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %	-1 %					
Liiketoiminnan muut tuotot	382 745	67 %	573 013	778 037	835 650	958 505
Liiketoiminnan kulut	-13 372 508	67 %	-20 063 893	-18 993 269	-13 689 314	-19 849 659
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 821 333	68 %	-2 683 152	-2 496 193	-1 994 039	-2 654 878
Liiketoiminnan muut kulut	-1 996 770	78 %	-2 555 756	-2 644 915	-1 737 621	-2 430 914
Liikevoitto/ -tappio	4 841 568	74 %	6 501 752	7 523 822	5 375 297	7 743 123
Rahoitustuotot- ja kulut	-63 788			-63 788	645 990	780 944
Tilinpäätössiirrot				-18 565		
Tuloverot ja muut välittömät verot	-977 201	86 %	-1 137 371	-1 335 669	-1 121 319	-1 613 989
Tilikauden tulos	3 800 579	71 %	5 364 381	6 105 800	4 899 968	6 910 078
Tunnusluvut (euroa)	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit	5 520 491		8 195 000	8 160 000		5 253 378
Investointien tulorahoitus, %	102 %		98 %	106 %		182 %
Lainakanta	5 000 000	71,43 %	7 000 000	7 000 000	3 000 000	5 000 000
Taseen loppusumma	108 397 387		115 567 703	116 309 122	102 060 450	108 203 322
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7 %		8 %	8 %		13 %
Omavaraisuusaste, %	63 %		64 %	63 %		62 %
Henkilöstömäärä	37		37	37		37

Toteumaennuste

Alkuvuonna jäimme budjetoidusta liikevaihdosta vuodenaikaan nähden poikkeuksellisen lämpimän ajanjakson ja sitä kautta budjetoitua pienempien volyymien vuoksi. Vuoden toisen kvartaalin aikana liikevaihdon kehitys oli sen sijaan positiivinen johtuen muun muassa tavanomaista kylmemmästä toukokuusta. Loppukesä ja erityisesti syyskuu olivat kuitenkin jälleen normaali vuotta lämpimämmät, mutta konsernin kumulatiivinen liikevaihto 01-09 / 2020 jäi vain vähän (noin 1%) alle budjetoidun tason, sillä Q3:n aikana pääsimme lähemmäksi volyymitavoitetta. Käyttökatteen ja liikevoiton osalta puolestaan ylitimme selvästi budjetin johtuen os-

tojen (sähkön hankinta, kaukolämmön polttoainehankinnat), kunnossapito- sekä kantaverkkomaksujen ja häviösähkö- sekä muiden liikekulujen alhaisesta tasosta.

Loppuvuoden ennusteet perustuvat normaalivuoden keskimääraisten lämpötilojen perusteella arvioituihin volyymeihin niin sähkön myynnissä ja siirrossa kuin biolämmön tuotannossakin. Ennusteen mukaan tuleme jäämään koko vuoden osalta jonkin verran alkuperäisestä budjetoidusta liikevaihdosta. Tulostaso säilyy kuitenkin erittäin hyvänä, kuten edellä on mainittu, kokonaisuudessaan alhaisen kulutason ansiosta.

Investoinnit

Investointihanke	Muutettu TA 2020	Toteutunut	Ennuste koko vuosi 2020
Sähkönmyynti	1 669 000	1 393 071	2 200 000
Hallinto	360 000	137 257	360 000
Lämpö	920 000	376 829	700 000
Sähkönsiirto	5 246 000	3 613 333	4 900 000
Yhteensä	8 195 000	5 520 490	8 160 000

Investointien toteutuminen

Ensimmäisen vuosipuoliskon kokonaisinvestoinnit ylittivät lievästi budjetin, mikä johtui pääosin tiettyjen tuotannollisten hankkeiden pääomituksen siirtymisestä vuodelta 2019 vuodelle 2020 sekä joidenkin sähköverkon investointien suunniteltua aikaisemmasta aloituksesta kevään aikana. Tämä myös nosti koko vuoden ennustetta yli budjetoidun tason.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Kotimaisen energian osuus kaukolämmön tuotannosta vähintään 95%	Biopolttoaineiden käyttö suhteessa polttoaineiden kokonaiskäyttöön	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu (95 %)	Toteutunut (98 %)	Ylläpidetään ympäristötavoitteen mukaista tasoa lämpöverkon ja lämpöasemien osalta.
Sähkön siirtohintaa alle valtakunnan keskiarvon	Yhtiön siirtohintaa verrattuna Energiaviraston julkaiseman siirtohintataulukon mukaiseen keskiarvohintaan tyypikkäyttäjistä	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutunut	Seurataan markkinatilannetta hintakeskiarvojen osalta ja pidetään oma hinnoittelu kilpailukykyisenä verrattuna vastaavankaltaisiin yrityksiin.
Konsernin pitkänajan liikevoitto kestäväällä tasolla, joka mahdollistaa nykytasaisen osinkojen maksun kunnalle	Liikevoitto (%)	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutunut (22,4 %)	Seurataan yhtiön kannattavuutta ja reagoidaan muutoksiin.

Rajamäen Uimahalli Oy

Tuloslaskelma	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Liikevaihto	840 605	55 %	1 524 000	1 318 000	1 152 145	1 696 211
Liikevaihdon muutos vrt. 1-9/2019, %	-27 %					
Liiketoiminnan muut tuotot	595 040	85 %	700 000	820 000	525 084	700 108
Liiketoiminnan kulut (henkilöstö+palv	-883 220	62 %	-1 424 070	-1 284 067	-990 141	-1 400 856
Suunnitelman mukaiset poistot	-501 054	75 %	-666 450	-666 450	-499 837	-670 763
Liiketoiminnan muut kulut	-631 754	79 %	-799 930	-799 930	-635 553	-884 816
Liikevoitto/ -tappio	-580 383	87 %	-666 450	-612 447	-448 302	-560 116
Rahoitustuotot- ja kulut	548		0			153
Tilikauden tulos	579 835	-87 %	-666 450	-612 447	-448 302	-559 963
Tunnusluvut	Tot. 2020 1-9	Tot. %	Muutettu TA 2020	TP 2020 Ennuste	Tot. 2019 1-9	TP 2019
Investoinnit	0		0			0
Investointien tulo-rahoitus, %						
Lainakanta	12 007 000	100,00 %	12 007 000	12 007 000		12 007 000
Taseen loppusumma	9 550 765					10 222 951
Sijoitetun pääoman tuotto, %	negatiivinen					negatiivinen
Omavaraisuusaste, %	negatiivinen					negatiivinen
Henkilöstömäärä	20		20	20	20	20

Toteumaennuste

Uimahallyhtiö on ollut kevään 2,5 kuukauden koronasulun takia isoissa taloudellisissa haasteissa. Yhtiö teki OVK II:n yhteydessä omistajalle esityksen 120 000 euron lisätoimintatuesta. Edellyttäen, että uimahalli saa olla auki, eikä uusia merkittäviä toimintaa rajoittavia määräyksiä tule, niin yhtiö selviää tämän vuoden taloudellisista velvoitteistaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso				Mittarin tavoitetaso	Tavoitteiden toteuma 1-9/2020	Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	FA 2019	TA 2020			
1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka	Henkilöstö kokee työilmapiirin hyväksi asteikolla 7-10 (1-10)	88 %	90 %	100 %	100 %	Mittaus tehdään joulukuussa	Koulutus, terveystapaamiset, hyvä dialogi	
2. Terve talous ja linjakas päätöksenteko	toimintatuki/asiakaskäynnit/vuosi	2,36	2,76	2,69	2,60	3,58 €/asiakaskäynti	Tuottavuuden parantaminen - oheismyynti&kulut&liikevaihto Toimintatukea on maksettu 90 000 e etupainoisesti koronan vuoksi.	
3. Palveluiden tuotteistaminen	Asiakastyytyväisyys yli 90 %		87 %	85 %	90 %	93 %		
4. Asiakkuuksien johtaminen	Asiakaskäyntikerrat/pv/vuosi		794 / 262 303	803 / 265 000	848 / 280 000	679 pv / 233 000 vuosi	Onnistutuaan tuottamaan eri asiakkuuksille personoituja	

5 TALOUSARVIOMUUTOKSET

Käyttötalouden määrärahamuutokset

Oheiseen taulukkoon on kerätty koonti Nurmijärven kunnan käyttötalouden määrärahamuutoksista toimialoitain ja osavuosikatsauksittain. Tarkemmat tiedot muutosesityksistä löytyvät toimialojen käyttötalousosan

toteutuminen -osiosta. Vuoden 2020 kolmannessa osavuosikatsauksessa esitettyjen määrärahamuutosten heikentävä vaikutus kunnan toimintakatteeseen on 7,3 milj. euroa.

Käyttötalouden määrärahamuutokset

Sosiaali- ja terveystaloudet	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	0	0	0	
Menot	0	0	9 375 936	
Toimintakate	0	0	-9 375 936	
Rahoituserät ja poistot	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	0	0	0	
Menot	0	0	0	
Toimintakate	0	0	0	
Konsernipalvelut	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	0	0	0	
Menot	0	0	700 000	
Toimintakate	0	0	-700 000	
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	-80 500	0	-198 542	
Menot	403 864	-467 246	-1 376 550	
Toimintakate	-484 364	467 246	1 178 008	
Ympäristötoimiala	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	0	0	213 000	
Menot	0	0	-606 915	
Toimintakate	0	0	819 915	
Aleksia -liikelaitos	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	0	-500 000	0	
Menot	0	-200 000	0	
Toimintakate	0	-300 000	0	
Nurmijärven vesi -liikelaitos	OVK I	OVK II	OVK III	Muut
Tulot	0	0	735 950	
Menot	0	0	-73 600	
Toimintakate	0	0	809 550	
Vaikutus toimintakatteeseen	-484 364	167 246	-7 268 463	0
Tulot	-80 500	-500 000	750 408	0
Menot	403 864	-667 246	8 018 871	0

Investointien määrärahamuutokset

Taulukossa on esitetty muutokset Nurmijärven kunnan investointien määrärahoihin investointilajeittain ja osavuosikatsauksittain. Tarkemmat erittelyt löytyvät

toimialojen käyttötalousosan toteutuminen -osiosta. Kolmannessa osavuosikatsauksessa esitettyjen muutosten vaikutus on yhteensä -2,1 milj. euroa.

Investointien määrärahamuutokset	OVK I	OVK II	OVK III
Kiinteä omaisuus	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	0	0	0
Talonrakennus	-840 000	-605 000	-680 000
Kunnallistekniikka	0	-1 416 000	0
Irtain omaisuus	445 000	0	-200 000
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	0
Aleksia	0	0	0
Vesilaitos	0	0	-1 172 000
Yhteensä	-395 000	-2 021 000	-2 052 000
<i>Kunta ilman liikelaitoksia</i>	<i>-395 000</i>	<i>-2 021 000</i>	<i>-880 000</i>
<i>Liikelaitokset</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-1 172 000</i>

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta
PL 37, 01901 Nurmijärvi
Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b
Puhelin: (09) 250 021
kunta@nurmijarvi.fi
www.nurmijarvi.fi